

Årsredovisning 2023

Region Jönköpings län

Innehåll

För ett bra liv i en attraktiv region	1
Grundläggande värderingar	3
Året 2023 i korthet	6
Region Jönköpings län – hur vi når vision och övergripande strategiska mål med god hushållning.....	10
Måluppfyllelse och god hushållning	11
Gemensamt för Region Jönköpings län	13
Väsentliga personalförhållanden	20
Regional utveckling.....	28
Folkhälsa och sjukvård.....	44
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	65
Händelser av väsentlig betydelse	67
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	68
Finansiell analys.....	69
Översikt över verksamhetens utveckling	80
Den kommunala koncernen.....	82
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	88
Balanskravsresultat	91
Förväntad utveckling	93
Finansiella rapporter	95
Notförklaringar.....	105
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	111
Övriga finansiella kostnader	111
Revisionsberättelse för år 2023	119

I årsredovisningen ingår även bilagorna

1. Hållbarhetsredovisning
2. Patientsäkerhetsberättelse
3. Barnbokslut

Framsida: Anna Jarl och Elin Harrysson är ambulanssjusköterskor vid Värnamo sjukhus. Foto Johan W Avby.

För ett bra liv i en attraktiv region

Visionen för allt vårt arbete är *För ett bra liv i en attraktiv region*. Jönköpings län ska vara den bästa platsen att besöka, växa upp, leva, verka och åldras på för alla. I denna årsredovisning beskrivs Region Jönköpings läns breda verksamhet utifrån de uppdrag i Budget 2023 med flerårsplan 2024-2025 som regionfullmäktige beslutade om i december 2022. Årsredovisningen inleds med avsnittet Året i korthet, där du snabbt får en bild av några händelser som vi valt att lyfta fram. Därefter kan du läsa mycket mer om vårt arbete med huvuduppgiften regional hållbar utveckling samt folkhälsa och sjukvård. Vi beskriver också hur vi som organisation arbetar för att vara Sveriges bästa offentliga arbetsgivare, vårt hållbarhetsarbete om vår verksamhetsutveckling och ekonomi. Till årsredovisningen finns tre bilagor; patientsäkerhetsberättelse, barnbokslut och hållbarhetsredovisning.

Som utgångspunkt för vägval och strategier i arbetet för våra invånare finns de övergripande styrdokumenterna Regional utvecklingsstrategi samt Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård. Dessa ger en brett förankrad och långsiktig inriktning för hur Region Jönköpings län fortsätter arbetet mot visionen.

Den politiska ledningen för mandatperioden 2023-2026, Samverkan Region Jönköpings län, pekade i budget för 2023 ut fem övergripande mål. Öka grundbemanningen inom vården, snabbare vård för barn och unga med psykisk ohälsa, större andel ska resa kollektivt, nya utbildningsplatser för att möta bristyrken samt fler arbetstillfällen och mer företagande. För att åstadkomma resultat för våra invånare inom alla ansvarsområden som vi som region har krävs förhållningssätt och strategier som stödjer och ger en långsiktighet. Kvalitet som strategi, med fokus på att förbättra våra processer och arbetssätt för att nå nya och bättre resultat, har i flera decennier varit vägledande för vårt sätt att leda och utveckla verksamheten. Liksom utgångspunkten att genom god hushållning förverkliga visionen.

Region Jönköpings län har en mycket stark ekonomisk ställning. Tack vare många års god hushållning kan vi hantera den kraftiga ökningen av kostnader för pensioner som framför allt föranletts av den höga inflationen, kostnaden för pensionerna var 2023 cirka 1,2 miljarder kronor högre än året innan. Prognoserna tyder på att denna höga nivå ligger kvar åren 2023-2025 för att därefter återgå och det är därför rimligt att denna topp hanteras genom att använda tidigare års överskott i stället för att göra stora nedskärningar i verksamheten. För 2023 redovisas därför ett underskott på 27 miljoner kronor.

Agenda 2030 är en grundläggande utgångspunkt för vårt arbete. Inom social hållbarhet har vi under året bland annat fortsatt arbetet med kompetensutveckling kring rättighetsbaserat arbete, som handlar om att förstå och arbeta utifrån de grundläggande principerna för mänskliga rättigheter. Vi har tagit fram ett kunskapsstöd och genomfört utbildningar för både tjänstepersoner och politiker.

Vårt miljöarbete ledde även detta år till en mycket bra placering, en andraplats, i öppna jämförelser med landets alla regioner. Andelen ekologiska livsmedel och energieffektivitet är områden som sticker ut positivt. Under året har Region Jönköpings län och Klimatrådet i Jönköpings län tillsammans tagit fram en koldioxidbudget för länet. För att koldioxidbudgeten ska räcka till 2045 behöver utsläppen minska med 13,8 procent årligen med start 2024. Det är en kraftig ökning av takten jämfört med de senaste åren. För att utsläppen av klimatpåverkande gaser i Jönköpings län ska minska i tillräcklig omfattning krävs samverkan. Vi behöver tillsammans med länets kommuner, myndigheter, näringsliv och allmänheten ta krafttag för att ställa om.

I undersökningar ser vi även 2023 att vi har högt förtroende hos våra invånare vad gäller hälso- och sjukvården. Tillgängligheten till sjukvården är bland den bästa i landet och det har varit ett högt prioriterat område att upprätthålla denna nivå.

Resandet med kollektivtrafiken har återhämtat sig till stor del efter den minskning som pandemin innebar. Under 2023 genomfördes en omställning av trafikutbudet för att anpassa kostnaderna till budget. Mycket dialog har förts med kommunerna och denna fortsätter för att hitta nya sätt att möta invånarnas behov av mobilitet på ett kostnadseffektivt sätt.

Det försämrade säkerhetsläget i Sverige och i omvärlden har påverkat oss alla, Region Jönköpings län har ökat takten i arbetet med att stärka vår förmåga vid påfrestningar, vår robusthet och vi förbereder oss och övar för att kunna ta vårt ansvar i den civila beredskapen.

Målet att Region Jönköpings län år 2025 ska vara bäst i landet på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter är utmanande. Även om den verksamhetsutveckling som sker med stöd av digitalisering har tagit märkbara språng de senaste åren behöver vi öka takten ännu mer. Det är för många av våra tjänster som fortfarande inte stödjer en enklare vardag för invånare och medarbetare.

Vi ska vara Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser. Arbetet för att nå detta har fortsatt under 2023. Medarbetar- och chefsutveckling är grunden för att vår organisation ska kunna möta framtiden. Vi har under året genomfört dialogmöten med politiskt förtroendevalda, fackligt förtroendevalda och chefer på flera nivåer. Dialogen har gett en gemensam bild av hur vår organisations behov av kompetensförsörjning ser ut och vi har gemensamt diskuterat vilka åtgärder som kan bidra till att vi lyckas bemanna på ett sätt så att vår verksamhet kan finnas för alla invånare i länet.

För oss som region är samverkan med andra aktörer helt avgörande, både inom arbetet med regional utveckling och med folkhälsa och sjukvård. På alla nivåer och över organisatoriska gränser utvecklas vårt gemensamma arbete för våra 370 000 invånare. För att möta framtiden behöver vi lyckas med att ta tillvara kraften hos alla våra invånare och samtidigt utveckla nya arbetssätt. Befolkningsutvecklingen och de välfärdsbehov som följer med det kommer att kräva att vi arbetar på nya sätt och att vi tar tillvara på de möjligheter som det ger. Det förebyggande arbetet behöver vara i fokus för att minska behovet av vård och omsorg.

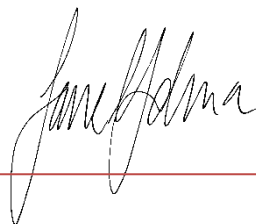
Det är genom våra medarbetare och chefers stora engagemang och vilja att utveckla både sig själva och verksamheten som vi bidrar till ett bra liv för våra invånare.

Vi vill rikta ett stort och varmt tack till alla för fina insatser under 2023!

Rachel De Basso
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör

Grundläggande värderingar

Kundorientering

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde för dem som den finns till för – kunderna. De externa och interna kundernas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar ska vara vägledande för organisationen, dess medarbetare och verksamhet.

Engagerat ledarskap

För att skapa en kultur som sätter kunden i främsta rummet krävs ett personligt, aktivt och synligt engagemang från varje ledare. Ledarskapets viktigaste uppgifter är att ange riktningen för verksamheten, ta till vara potentialen i individers olikheter och erfarenheter, skapa förutsättningar för medarbetarna samt att i dialog med dem definiera och följa upp målen.

Allas delaktighet

En förutsättning för en framgångsrik organisation är att varje medarbetare känner sig ha förtroende att utföra och utveckla sina arbetsuppgifter. Var och en måste därför se sin roll i helheten, ha klara mål, de medel som krävs samt kunskap om de resultat som ska uppnås.

Kompetensutveckling

Den samlade kompetensen är avgörande för organisationens framgång och konkurrenskraft. Därför måste kompetensutvecklingen ses både ur ett organisatoriskt och ett individuellt perspektiv, för att därmed utveckla och tillföra kompetens på ett sätt som stärker såväl individen som organisationen i sin helhet.

Långsiktighet

Organisationens verksamhet måste värderas med tanke på utveckling och konkurrenskraft över tiden. Ett uthålligt förbättringsarbete leder till ökande produktivitet och effektivitet, bättre miljö, nöjdare kunder och varaktig lönsamhet på lång sikt.

Samhällsansvar

Varje organisation har ett samhällsansvar utöver lagar och förordningar. Organisationen och dess medarbetare måste se sina processer, varor och tjänster som delar i en större helhet och aktivt medverka till förbättringar i både samhälle och miljö.

Processorientering

Organisationens verksamhet ska ses som processer som skapar värde för kunderna. Processorientering stimulerar till att analysera och förbättra arbetsflöden och arbetsorganisation, och lägger grunden för kundorienterad verksamhetsutveckling.

Förebyggande åtgärder

Det är lönsamt att förebygga fel och ta bort risker i processer, varor och tjänster. Framsynthet, förutseende och planering är nyckelord i förbättringsarbetet där även kunder och leverantörer ska engageras.

Ständiga förbättringar

Konkurrenskraft kräver ständiga förbättringar och förnyelse av alla verksamhetens delar.

Förutsättningen för detta är ett metodiskt förbättringsarbete som genomsyrar organisationen och en kultur som stimulerar till ständigt lärande, kreativitet och nya idéer.

Lära av andra

För att kunna vidareutvecklas måste organisationen och dess medarbetare på alla områden skaffa sig ny kunskap om vad som är möjligt att uppnå och hur detta kan uppnås. Detta kräver jämförelser med dem som är bäst på en viss process, oavsett vilken bransch eller sektor de tillhör.

Snabbare reaktioner

I alla verksamheter är kortare svarstider, kortare ledtider och snabbare reaktioner på kundernas behov av avgörande betydelse. Det gäller såväl för utveckling, produktion och leverans av varor och tjänster, som för administrativa processer.

Faktabaserade beslut

Beslut måste byggas på dokumenterade och tillförlitliga fakta. Varje medarbetare måste inom sitt arbetsområde få möjlighet att mäta och analysera fakta av betydelse för att uppfylla sina mål och för att tillfredsställa sina kunder.

Samverkan

Samverkan genomsyrar varje framgångsrik organisation. Det är väsentligt att genom samverkan på flera plan och i olika avseenden ta till vara kompetenser och erfarenheter hos såväl medarbetare som hos kunder, leverantörer, partners, ägare och huvudmän.

Året 2023 i korthet

Region Jönköpings län ska ge länets invånare förutsättningar för ett bra liv i en attraktiv region. Varje dag arbetar Region Jönköpings läns alla verksamheter för att göra vardagen bättre och tryggare för dem vi är till för, oavsett det handlar om hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur, utbildning eller övrig regional utveckling.

Hälso- och sjukvårdsbarometern

I februari kom beskedet att invånarna i Jönköpings län var bland de mest nöjda i Sverige med den vård som erbjöds. Region Jönköpings län hamnade på första plats i SKR:s nationella hälso- och sjukvårdsbarometer när invånarna gav omdöme om det förtroende de kände generellt för sjukvården. Resultatet visade även att Region Jönköpings län hamnade på andra plats nationellt när det gällde hur invånarna upplevde att väntetiderna var rimliga, om de fick den vård som de behövde och om de uppfattade sin vård som jämlik. Drygt 80 procent svarade att de var positiva till hur Region Jönköpings län hanterade coronapandemin. Samtidigt var de svarande i Jönköpings län bland de minst positiva till e-tjänster och digitala besök.

Nationella patientenkäter

SKR:s Nationell patientenkät akutmottagning som presenterades i mars visade att åtta av tio patienter som hade besökt någon av länets akutmottagningar var nöjda eller mycket nöjda med sitt besök. Länets tre somatiska akutmottagningar för vuxna, samt barnakutmottagningen i Jönköping, ingick i mätningen som genomförs vartannat år. Samtliga akutmottagningar i länet placerade sig över rikssnittet. Region Jönköpings län placerade sig på en delad tredje plats i riket när patienterna bedömde sitt helhetsintryck av mötet med akutsjukvården. Mest nöjda var patienterna i länet med akutmottagningarnas tillgänglighet och sättet som de blivit bemötta. Region Jönköpings län medverkade även för första gången i undersökningen Nationell patientenkät om habilitering och hjälpmedel för 2022. I mätningen deltog 15 av landets 21 regioner. Resultatet visade att Habiliteringscentrum har mest nöjda patienter av alla regioner när det gäller tillgänglighet.

Organiserad testning av prostatacancer

Under året genomförde Region Jönköpings län sitt pilotprojekt med organiserad testning av prostatacancer. Män som är födda 1973 fick ett erbjudande om provtagning för testning samt information om för- och nackdelarna som skulle vara vägledande inför valet om att testa sig eller inte. Vid årets slut visade det sig att hälften av 50-åringarna hade valt att delta och testa sig. Testningen gjorde att vården upptäckte cancer i ett tidigt skede hos minst sex personer under 2023.

Utökat uppdrag för barn- och ungdomshälsan

I april startade Barn- och ungdomshälsan igång med sitt utökade uppdrag om att ge mer långvarigt stöd till barn och unga som har medelsvåra psykiatriska tillstånd. Arbetet ska fånga upp de som är i gränslandet mellan första linjens vård och specialistnivån. Det nya arbetssättet ska även frigöra resurser för de som behöver specialistvård.

Stor undersökning om tandvård och munhälsa

Under 2023 genomfördes Jönköpingsundersökningen av Folktandvården och Odontologiska institutionen i Jönköping, med hjälp av Centrum för odontologi och oral hälsa vid Hälsohögskolan. Undersökningen är en av världens största om tänder och munhälsa och genomförs var tionde år. Första gången var 1973 och många av de framsteg som har gjorts inom tandvården i Sverige går att härleda till studien. Jönköpingsstudierna är unika genom sitt urval med åldersbredd, upprepade tvärsnittsperspektiv, väldefinierat geografiskt område och standardiserad metodik.

Nya sprututbytesmottagningar

Som en del i arbetet att förhindra spridning av blodburna infektioner och erbjuda mer jämlik vård i länet öppnade nya sprututbytesmottagningen i Värnamo och Nässjö. Mottagningarna ska hjälpa till att nå personer som vanligtvis inte besöker sjukvården och få fler att hitta en väg ut ur missbruk.

1177 direkt

Under hösten införde alla vårdcentraler 1177 direkt – en ny digital ingång till vården dygnet runt, vilket ska vara en enkel väg för kontakt och ett alternativt till att ringa. Tjänsten nås via 1177.se och via knappval på telefon vid samtal till vårdcentral. Patienten loggar in med e-legitimation och får svara på ett antal frågor om sina symtom. Därefter kan patienten få råd eller erbjudas att chatta med vårdpersonal som i sin tur kan leda till ett videosamtal, röstsamtal eller ett bokat möte.

Formaliserat samarbete med Armenien

Region Jönköpings län har signerat två avtal för långvarigt samarbete med Armenien. Dels med Armeniens hälsoministerium och dels med lärosätet Yerevan State Medical University. Det formaliserade samarbetet ska leda till en starkare relation och ett bättre kunskapsutbyte om hälso- och sjukvård.

Nytt vårdcentrum i Habo

Lokalerna hos Bra liv Habo vårdcentral är underdimensionerade och i november tog regionstyrelsen ett inriktningsbeslut om att Region Jönköpings län ska uppföra nya lokaler för Habo vårdcentrum. Byggnationen kommer att ske i samarbete med Habo kommun. Planen är att lokalerna både ska rymma regional och kommunal primärvård, bland annat i form av vårdcentral och familjecentral.

Hållbar utveckling och miljö

Efter tre års sammanlagda förstaplatser i Öppna jämförelser – miljö landade Region Jönköpings län på en andraplats. Resultatet visade att miljöarbetet står sig mycket bra i den årliga jämförelsen mellan landets 21 regioner. I Ekomatscentrums kartläggning av ekologiska och svenska livsmedel i offentlig sektor fick Region Jönköpings län ta emot fyra utmärkelser. Region Jönköpings län vann Ekomatsligan för regioner med 61 procent ekologiska inköp, vann Svekomatspriset för regioner med 44 procent svekologiska (svenska och ekologiska) inköp, blev utsedda till "Årets ekologiska förebild" av KRAV och klassade in som första region i den exklusiva gruppen "Årets Ekologiska Spjutspetsar". Ett systematiskt miljöarbete inom ramen för det certifierade miljöledningssystem, tillsammans med ambitiösa och tydliga mål och aktiviteter i Region Jönköpings läns hållbarhetsprogram bedöms vara framgångsfaktorer. Inom arbetet med social hållbarhet gjordes en stor satsning på fördjupad kunskap om rättighetsbaserat arbete, som utgår från rättighetsprinciperna jämlikhet, icke-diskriminering, delaktighet, inkludering, transparens, ansvar och egenmakt. Under 2023 genomfördes utbildningar för både tjänstepersoner och politiker och ett digitalt kunskapsstöd togs fram som blir tillgängligt i början av 2024. Även ett digitalt kunskapsstöd för jämlik verksamhet togs fram under året, med fokus på normmedvetenhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

Smålands Musik och Teater

Under 2023 har Smålands Musik och Teater (SMOT) har bjudit på scenkonst i form av musik, teater och dans för såväl vuxna som barn och unga. Utbudet har haft både spets och bredd samt haft flera publiksuccéer. SMOT har nått en publik på nästan 82 000 besökare, både i Kulturhuset Spira i Jönköping och genom sin turnéverksamhet runt om i länet. Antalet besökare överträffat med god marginal målvärdet. Som exempel lockade teaterproduktionen Pappan inledningsvis en van teaterpublik men till senare föreställningar anslöt även en helt ny publik. Det berodde bland annat på bra marknadsföring, en nöjd publik som berättade vidare om sina upplevelser samt bra recensioner.

Besöksnäringstrategi

Regionfullmäktige tog i juni beslut om länets första regionala besöksnäringstrategi. Strategin gäller för 2023-2030 och har tagits fram tillsammans med Smålands Turism i nära samarbete med länets kommuner och flera andra aktörer. Syftet är att på ett hållbart sätt öka länets attraktivitet och bidra till att människor vill besöka, starta företag och bosätta sig i länets kommuner.

Gårdsrundan och SM-tävlingar

Region Jönköpings län var med och arrangerade den populära Gårdsrundan den 9-10 september där över 70 verksamheter deltog. Alla aktiviteter presenterades i en interaktiv karta för att fler skulle få möjlighet att upptäcka matproducenter, öppna gårdar, caféer och restauranger som arbetar med lokala råvaror. Under helgen höll Stora Segerstad Naturbrukscentrum öppet och visade upp maskiner och djur samt hade försäljning av lunch, fika och den egentillverkade kallpressade rapsoljan. Andra utställare sålde grönsaker, honung och andra naturbruksprodukter. På lördagen genomfördes både Skogs-SM, med tävlingar i bland annat maskinkörning och fällning, och SM i färklippning.

Bruno Mathsson-residens i Värnamo

I samarbete med Vandalorum etablerade Region Jönköpings län Bruno Mathsson Design Residency i Värnamo. Residenset ska erbjuda en internationellt verksam designer möjligheten att besöka möbel- och tillverkningsindustrin i länet. Under en månads tid kan designern bo i ett hus ritat av arkitekten och möbeldesignern Bruno Mathsson (1907–88). Designern erbjuds även en fördjupning i Bruno Mathssons gärning och är inbjuden att hålla en offentlig föreläsning på Vandalorum.

Länsbarometern

I maj lanserades Länsbarometer – Jönköpings län som presenterar statistik om invånarnas hälsa, levnadsvanor, ekonomi och utbildning. Webbportalen är ett verktyg som visar geografiska hälso- och socioekonomiska skillnader bland länets invånare och har tagits fram för att säkerställa att alla som ska göra analyser om länet har tillgång till korrekt och uppdaterad statistik.

Kollektivtrafiken

Under 2023 var försäljningen för Jönköpings Länstrafik högre för samtliga månader jämfört med 2019, innan pandemin. Trots utmaningar som högre kostnader och att få tillbaka resenärer efter pandemin nåddes nästan resandemålen. Försäljningen av period- och flexbiljetter ökade mest, med 23 respektive 32 procent jämfört med 2022. Samtidigt är det en utmaning med fuskåkande där 4,2 procent åker utan att betala för sig. Inom Krösatågen var det många inställda turer under året, som till stor del beror på gamla fordon som har behövt mer underhåll än planerat. Turerna har ersatts med bussar och inför 2024 planerades det för att fortsätta ersätta vissa avgångar på de oelektrifierade sträckorna med bussar. Framförhållningen för resenärer blir då bättre och kostnaderna för ersättningsbussar bör minska.

Högt betyg för serviceresor

Branschorganisationen Svensk kollektivtrafik mäter dagligen resenärernas upplevelser av de senaste färdtjänst- eller sjukresorna. När resultaten i den årliga Barometern för anropsstyrd trafik (Anbarο) för 2022 presenterades fick Länstrafiken och beställningscentralen högt betyg av länets resenärer. Nöjdheten med bemötandet vid beställning av sjukresa låg på 97 procent, vilket var 3 procentenheter högre än rikssnittet. Motsvarande siffror för bemötande vid beställning av färdtjänst låg på 95 procent hos Länstrafiken, vilket var 1 procentenhet högre än snittet.

Cykelplan

Som en följd av den framtagna regionala cykelstrategin så kompletterades den med ett förslag på regional cykelplan som skickades ut på remiss. Cykelplanen ska lista vilka prioriterade satsningar på cykelvägar mellan länets tätorter som Region Jönköpings län föreslår de närmsta åren. Ambitionen är att visa vilka stråk där det är mest angeläget att satsa på åtgärder för att öka vardagscyklingen.

Nationella upphandlingsenkäten

Region Jönköpings län utmärker sig med goda resultat i Nationella Upphandlingsenkäten för 2022, som utförs av Upphandlingsmyndigheten. Inom områdena ”ändamålsenlig inköpsledning” och ”hållbar upphandling” är resultaten över riksgenomsnittet. Inom kategorin ”ändamålsenlig Inköpsledning – organisering” hamnar Region Jönköpings län på en andraplats av alla regioner. Inom området ”uthållig upphandling” finns det delar att förbättra.

Årets hållbarhetspris

På regionfullmäktiges sammanträde i oktober fick Regionfastigheter ta emot årets hållbarhetspris inom Region Jönköpings län och Stora Segerstad naturbrukscentrum fick ett hedersomnämmande. Regionfastigheter fick priset för deras målmedvetna arbete med att återbruka byggkomponenter som både kan minska miljöpåverkan och reducera kostnader. Stora Segerstad naturbrukscentrum fick årets hedersomnämmande för att ha skapat en hållbarhetskultur i undervisningen.

Årets folkhälsopris

Regionfullmäktige delade ut årets folkhälsopris till Ödestugu sockenråd för föreningens långsiktiga arbete med att få bygden att blomma och bli en eftertraktad mötesplats för människor. Sockenrådet har fått många av byns och närområdets invånare att engagera sig, vilket bidrar till intäkter som används till nya investeringar i hembygden.

Region Jönköpings län – hur vi når vision och övergripande strategiska mål med god hushållning

Region Jönköpings län verkar inom områden som är avgörande för människors liv och hälsa, men också inom områden som ger länet förutsättningar för tillväxt och utveckling. Sambanden mellan dessa områden är starka. Människor väljer att leva där det finns jobb, utbildning, en god livsmiljö, kultur och möjlighet att kunna pendla till arbete, skola och fritidsaktiviteter. Där människor bor finns behov av hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, utbildning och kultur. Länet företag behöver välutbildade medarbetare och en bra infrastruktur. Allt hänger ihop och är förutsättningar för ett bra liv i en attraktiv region!

Utgångspunkten för styrning av verksamheten är att genom god hushållning förverkliga visionen. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten. Genom god hushållning med offentliga medel skapas värde för länets invånare. Vision och värderingar är grunden för arbetet med att formulera mål, framgångsfaktorer och måttal samt handlingsplaner för förbättring och utveckling inom Region Jönköpings läns olika verksamhetsområden. Budget med verksamhetsplan och flerårsplan är Region Jönköpings läns viktigaste styrdokument. Budgeten anger de prioriteringar som gjorts för de närmaste åren med utgångspunkt från de styrdokument som har en längre tidshorisont. Arbetet leds och följs upp genom regelbunden dialog och återkoppling mellan verksamhet, förvaltning och politik. Som stöd i arbetet används måttal och intern kontroll.

Region Jönköpings län arbetar systematiskt sedan många år med kvalitet som strategi som vårt övergripande ledningssystem. Att leda med kvalitet som strategi handlar om att:

- Kontinuerligt arbeta med ”varför finns vi till”: vår vision och vårt uppdrag.
- Agera utifrån att ”allt hänger ihop”: vår organisation är ett sammanhängande system av processer, som är ömsesidigt beroende av andra delar i samhället.
- Kontinuerligt mäta och följa upp vad verksamheten presterar ur olika perspektiv: Medborgare/kund, Process/produktion, Medarbetare, Lärande och förnyelse, Ekonomi
- Samla information från omvärlden och den egna organisationen.
- Analysera vad verksamheten presterar och utifrån det prioritera och planera både för det dagliga arbetet och för hur arbetet kan förbättras.
- Hantera förbättringsområden på ett systematiskt sätt.

Måluppfyllelse och god hushållning

Bedömningen av om god hushållning nåtts för 2023 grundar sig dels på hur verksamheten utvecklats i förhållande till regionfullmäktiges mål, dels på hur verksamhetens resultat förhåller sig till regionsektorn i övrigt. Det innebär att Region Jönköpings län ska ha en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. I årsredovisningens avsnitt för huvudområdena regional utveckling samt folkhälsa och sjukvård, redovisar vi hur verksamheten har utvecklats och om de mål som regionfullmäktige angett för verksamheten kunnat nås.

Av de 46 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som fullmäktige angivit och som mäts för 2023 har 40 mål (87 procent) helt eller delvis uppnåtts, vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Andelen mätetal som helt eller delvis uppfyllts har förbättrats inom samtliga perspektiv. Målen för verksamheten är högt satta och omprövas inför varje budgetår. Analys sker inom områden där målen inte nås och vid behov tas åtgärdsplaner fram.

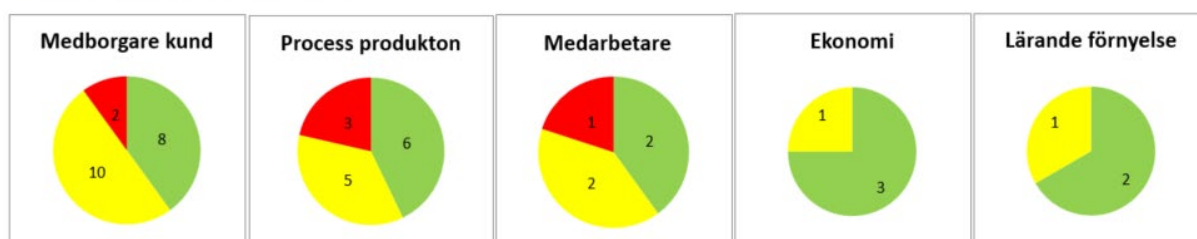
En bedömning av långsiktighet och uthållighet av den finansiella styrningen kan inte isoleras till ett enskilt år, utan måste göras för flera år, till exempel tio år, eller över en konjunkturcykel. Målet om egenfinansiering av investeringar förutsätter överskott som tillsammans med avskrivningskostnader täcker investeringarna sett över en period. Region Jönköpings län ser åren 2015–2025 som denna period. Verksamhetens resultat före finansnetto för Region Jönköpings län 2023 är 175 miljoner kronor. Resultatet tillsammans med avskrivningarna på 685 miljoner kronor är 504 miljoner kronor lägre än nettoinvesteringarna, vilket innebär att investeringarna inte har egenfinansierats 2023. Under 2023 har regionfullmäktige fattat beslut om ett aktieägartillskott till RJL Tågdepån i Nässjö AB (helägt bolag) för att egenfinansiera byggnationen av tågdepå. För periodens nio år, till och med 2023, översteg verksamhetens resultat tillsammans med avskrivningarna periodens investeringar med 1 717 miljoner kronor.

Utifrån detta är den sammantagna bedömningen att Region Jönköpings län har en god hushållning, både verksamhetsmässigt och finansiellt.

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	2023	Andel	2022	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	21	46 %	18	38 %
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	19	41 %	15	31 %
Antal mätetal som inte är uppfyllda	6	13 %	15	31 %
Totalt antal mätetal	46	100 %	48	100 %

Måluppfyllelse per perspektiv

Färre mätetal som inte är uppfyllda jämfört med föregående år

Några exempel på mätetal som helt uppnås inom perspektivet medborgare och kund är olika resultat kopplat till nationella patientenkäter samt hälso- och sjukvårdsbarometern, publik Smålands Musik och Teater, sökande per utbildningsplats (folkhögskolan) samt andel kariesfria 19-åringar. Exempel på mätetal som delvis uppnås är olika mätetal som är kopplat till resultat från den så kallade trafikbarometern. Inom detta perspektiv uppnås inte målen för genomförda återbesök inom medicinskt måldatum samt tillgänglighet speciallistvård inom 60 dagar efter remiss.

Inom perspektivet process och produktion uppnås mål för mätetal kopplat till hållbar utveckling och standardiserade vårdförlopp (andel utredda patienter i SVF). Antal resor (allmän kollektivtrafik) uppnår inte sitt mål men en förbättring har skett jämfört med föregående år. Mätetal som inte uppnås är indikatorer i öppna jämförelser, standardiserade vårdförlopp (andel inom max ledtid) samt andel elever på naturbruksgymnasium som slutför sin utbildning med godkänd examen.

Andel heltidsanställda och arbetstillfredsställelse (HME) är två mätetal inom perspektivet medarbetare som helt uppnår sina mål. Personalhälsa - sjukfrånvaro samt personalomsättning (andel externa avgångar exklusive pension) når sina mål delvis vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Inom detta perspektiv uppnås inte målet för kostnad för bemanningsföretag (hyrkostnad som andel av egna personalkostnader).

Mätetal som uppnås inom perspektivet ekonomi rör ekonomi i balans för regionen totalt samt ett par mätetal kopplat till hållbar utveckling.

Inom perspektivet lärande och förnyelse nås målet helt för antal publikationer (vetenskapliga artiklar) samt antal forskarutbildade medarbetare.

Gemensamt för Region Jönköpings län

Region Jönköpings län verkar inom områden som är avgörande för människors liv och hälsa, men också inom områden som ger länet förutsättningar för tillväxt och utveckling. Sambanden mellan dessa områden är starka. Stöd- och servicefunktioners övergripande uppdrag är att stödja verksamheterna utifrån deras behov och bidra till utveckling och kostnadseffektiv verksamhet. Stödfunktionerna ska i nära dialog med verksamheterna, ständigt utvecklas och arbeta med ständiga förbättringar i syfte att bidra till en alltmer hållbar verksamhet. Region Jönköpings län behöver ständigt attrahera och rekrytera nya medarbetare för att våra verksamheter ska kunna utföra sina uppdrag. En välfungerande rekryteringsprocess och ett bra bemötande av alla arbetssökande är en viktig del i strategin för att bygga arbetsgivarvarumärket.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv ska ingå i analyser, resursfördelning och beslutsfattande i organisationens verksamheter och projekt.	Digitalt kunskapsstöd för rättighetsbaserat arbete har testats under perioden. Färdigställs i januari 2024. Det rättighetsbaserade arbetet behöver förankras och spridas vidare, utifrån den takt och det omfång som styrgruppen för hållbar utveckling beslutar om. För att arbeta ännu bättre med strukturerad uppföljning av jämlikhets- och jämställdhetsdata behöver fler involveras i arbetet, till exempel strateger, utredare, controllers och verksamhetsutvecklare.
Kunskap om vad normmedvetenhet och icke-diskriminering innebär i praktiken.	Under 2023 har totalt nio verksamheter genomfört sin hbtqi-diplomering. Fyra verksamheter har genomgått omdiplomering. Kontinuerligt genomfördes individuella diplomeringar för samtliga AT-läkare inom deras utbildningsprogram. Utöver detta har enskilda föreläsningar för grupper inom kommun, samordningsförbundet och folkhögskolor hållits. Region Jönköpings län har även representerat vid tre olika Pride-event i länet. Normmedvetenhet är en bärande del i det digitala kunskapsstödet Jämlik verksamhet som ska vara klart i januari 2024. Därefter planeras det för integrering i förbättrings- och kvalitetsarbetet.
Tillgänglighet ska vara ett prioriterat utvecklingsområde.	Kunskapsinhämtning och information om funktionsnedsättning/funktionshinder finns samlad på folkhälsa och sjukvårds webbplats. Sidorna kommer även att länkas till Infocapture som är en plattform för bland annat hållbarhet. Kunskapspridning sker i de sammanhang som är relevanta.
Utveckla arbetet med de fem nationella minoriteternas rättigheter, inklusive uppdraget som finskt förvaltningsområde.	Arbetet har fördjupats under året och arbetsgruppen är nu etablerad och arbetar systematiskt med minoritetsfrågorna. En viktig aktivitet under året har varit att arrangera nationella minoritetsdagar. Under året har två samrådsmöten med representanter för de nationella minoriteterna genomförts.
Genomförandet och utvecklingen av våra tjänster och verksamheter i samverkan med de vi är till för.	Ett projekt har pågått kring förstärkt gemensamt arbete i sydöstra sjukvårdsregionen (SÖSR) kring Nära vård för att stärka och tillvarata patientens egenkraft genom patientkontrakt. När det gäller patientens kunskapsstöd för reumatoid artrit (RA) är en pilot genomförd med nationell 1177-redaktion. Arbetet pågår för tjänsteanpassning av vårdförloppet RA. Samordningsvinster har utretts med gemensam redaktion på 1177 i SÖSR för patientens kunskapsstöd och arbetet ska integreras med arbetet som nu påbörjas nationellt från Inera. Under året har ett förankringsarbete gjorts lokalt, regionalt och nationellt. Även en GAP-analys är genomförd av patientrepresentanterna.
Främja integration och inkludering utifrån ett mångfaldsperspektiv.	Utbildningar har hållits under året tillsammans med hälsokommunikatörer. Planering pågår för material om kulturmedvetenhet i det digitala kunskapsstödet Jämlik verksamhet.

Förvaltningsberättelse

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem.	Region Jönköpings län har startat ett mer långsiktigt arbete med att inkludera kompetens för digital utveckling i ordinarie kompetenser för verksamhetsutveckling. Exempel på aktiviteter under året är bland annat att flera olika robotprocesser (RPA) är utvecklade, utveckling av uppföljning i realtid av det akuta somatiska flödet, digitala signaturer för den politiska ärendehantering och implementering av en förmånsportal. Implementering av en förmånsportal har medfört en digitalisering av flera tidigare manuella arbetssätt samt en minskad administration i kvittohantering. Utveckling har skett av programmet "Enklare vardag för patient och medarbetare". Programmet syftar till att stödja verksamheterna i att se sina möjligheter till förändrade arbetssätt med stöd av tekniska lösningar.
Kommunikationen som strategiskt verktyg.	Under året har fortsatt utveckling skett av webbsändningarna RJL Fokus ledning (för chefer), samt RJL Fokus Aktuellt i vården (för medarbetare inom vården). Även fortsatt utveckling av chefsstödsida på intranätet har skett. Arbetet initierat att utveckla teknisk lösning så att alla som har en anställning som chef får "chefsnyheter" automatiskt på sin startsida på intranätet.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Arbeta med kontinuitetsplanering.	Utifrån Myndigheten för samhällsskydd och beredskap metod och koncept för kontinuitetshantering har utarbetats en förenklad modell som lämpade sig för hälso- och sjukvårdens verksamheter. Målet är att samtliga verksamheter ska ha utfört workshops och tagit fram en åtgärdsplan under första halvåret 2024. Arbetet med åtgärdsplanen sker sedan under hösten 2024 och därefter ska kontinuitetshantering bli en naturlig del i verksamhetens arbete och årshjul. Under året har också påbörjats ett arbete med kontinuitetsplanering ur ett IT-perspektiv. Detta för att säkerställa att tillgängligheten till verksamhetskritiska IT-stöd kan upprätthållas.
Kompetenshöjning gällande totalförsvaret, säkerhetsskydd och planera för en krigsorganisation och dess bemanning.	Kompetenshöjning inom området sker fortlöpande genom utbildning och omvärldsbevakning. De övningar och utbildningar som genomförts inleds ofta med en lägesbild och en orientering kring vad totalförsvaret och civilt försvar innebär. Arbetet med att säkerställa god kompetens kring totalförsvaret och säkerhetsskydd har även pågått inom Region Jönköpings läns IT-verksamhet.
Översyn av lagerhållning och lokaler.	Arbetet med att identifiera kritiska produkter i verksamheterna fortgår. Förslag på alternativa lösningar tas fram för att säkerställa tillgängligheten på alternativa produkter. Region Jönköpings län har för att korta ledtiderna för standardbeställningar och för att öka robustheten inom IT ökat systematiken i lagerhållningen av enheter och tekniska komponenter.

Förvaltningsberättelse

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Områden definieras där innovationsvänlig upphandling ska främjas.	Inför varje upphandling genomförs leverantörsdialoger för att fånga upp det som är nytt på marknaden och som skulle kunna leda till lösningar utanför det som funnits tidigare. Inom Region Jönköpings län sker samverkan kring alla upphandlingar av produkter och tjänster som har inslag av IT/digital hantering. Arbete fortsätter för att identifiera områden där innovationsvänliga upphandlingar kan vara lämpliga.
Minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp med 25 procent år 2025 jämfört med 2019.	Direkta utsläpp (scope 1 och 2) minskade med 7 procent jämfört med 2022 och med cirka 22 procent jämfört med 2019 och årets mål uppnåddes därmed. Den huvudsakliga anledningen är minskade utsläpp från kollektivtrafiken genom omställning till biogas och el.
Utveckla cirkulära materialflöden och minska mängden avfall.	Avfallsmängden har under de senaste åren minskat och en stor förklaring är minskat matsvinn. Patientportioner är en del som minskat sitt matsvinn. Matsvinnet från avdelningar har inte minskat i samma utsträckning och matsvinnet från restauranger har ökat under de senaste åren. Åtgärdsarbete pågår. Projekt med syfte att öka materialåtervinningen har startats och kartläggning av vilka större volymer av engångsprodukter som kan ersättas med annat klokare materialval pågår. Inom Region Jönköpings läns IT-verksamhet finns idag cirkulära materialflöden inom fler områden, till exempel för datorer och mobiltelefoner. Region Jönköpings län deltar i CCC Jönköpings län som är ett nätverk för klimatneutral bygg- och fastighetssektor i Jönköpings län. Där skapas möjligheter till ett ökat cirkulärt flöde av material vid byggnation och rivning. Vid byggnation på Högländssjukhuset i Eksjö har stora mängder el-material sparats som kan återanvändas vid kommande utbyten och felavhjälpande på sjukhuset.
Sortera senast 2023 ut allt matavfall för att främja produktion av biogas och biogödsel.	Matavfallsinsamling har införts på Högländssjukhuset och flera andra egenägda lokaler. Resterande verksamheter, till exempel Värmamo sjukhus och Länssjukhuset Ryhov kommer att införa matavfallsinsamling i februari 2024.
Utveckla hållbarhetskrav inklusive uppföljning i upphandlingar.	Samarbete sker med Region Östergötland och Region Kalmar för att klara ambitionshöjning inom hållbar upphandling från Nationella Kansliet. Under 2023 har krav och kriterier för upphandling av avledande och absorberande inkontinensprodukter utvecklats. Bland alla upphandlingarna har ett antal bedömts vara extra intressanta ur ett livscykelperspektiv. Dessa kommer under 2024 att bli föremål för en djupare analys. En utökad dialog med leverantörerna kommer också att utvecklas i syfte att arbeta mer strategiskt med hållbarhetskrav i upphandlingar.
Främja en hållbar livsmedelsproduktion.	Inget av budgetens livsmedelsmål uppnås. Orsaken är bland annat ökade livsmedelspriser, kvalitetsproblematik för färsk frukt/grönt, bristande tillgång till lämpliga svenska laktosfria produkter och i vissa fall ekologiska produkter. Arbete pågår med statistik- och produktuppföljning samt leverantörsdialoger med syfte att uppnå målen.
Främja en ökad självförsörjningsgrad för livsmedel.	Närproducerade livsmedel har köpts för 1,2 miljoner kronor (januari till november). I gällande livsmedelsupphandlingar finns krav på en aktiv dialog för att under avtalsperioden främja närproducerade livsmedel. Arbetet fortsätter under 2024 med att hålla oss informerade om producenter som finns i närområdet.
Servera måltider som främjar hälsosamma matvanor med minskad klimatpåverkan.	Uppdraget innebär huvudsakligen att implementera och följa upp kostpolicyn och dess tillämpningsanvisningar. Råd för hållbara matvanor samordnar detta arbete och uppföljning av en rad mätetal publiceras årligen på intranätet. När det gäller klimatpåverkan går utvecklingen åt fel håll och därför är det viktigt att prioritera arbetet med mer klimatsmarta menyer. Beräkningsverktyg för detta kommer att köpas in 2024. Höjda livsmedelspriser har medfört nya tankar kring fördelning av råvaror inom recept med fler vegetariska inslag. Alla länets förstagsföräldrar samt alla 40-, 50-, 60- och 70-åringar erbjuds riktade hälsosamtal av Barnhälsovården och vårdcentraler.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Forts. Servera måltider som främjar hälsosamma matvanor med minskad klimatpåverkan.	Personal med patientkontakter ska ge råd om hälsosam mat till sina patienter. Arbete pågår med att ta fram målgruppsanpassade hjälpmedel och utbildningsinsatser för att underlätta detta arbete.
Under programperioden ska sociala hållbarhetskrav ställas i prioriterade upphandlingar.	Inom de områden som nationellt definierats som prioriterade, ställs sociala hållbarhetskrav i form av kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor och tillhörande uppförandekod. För områden som definierats som riskområden ställs krav på arbetsrättsliga och kollektivavtalsliknande villkor.
Minska klimatpåverkan från våra tjänsteresor.	Klimatpåverkan från flyg har ökat kraftigt medan klimatpåverkan från egna fordon har sjunkit vilket gör att målet för 2025 fortfarande uppnås. Den minskade klimatpåverkan från egna fordon beror huvudsakligen på att målet om andel förnybara drivmedel i egna fordon har överträffats (utfall 73 % och mål 2025 70 %). En bidragande anledning är reduktionsplikten men denna effekt kommer i stora delar att försvinna under 2024 eftersom reduktionsplikten har sänkts kraftigt. Fortsatt arbete pågår med att främja resfria möten och en cykelpool har startat på Länssjukhuset Ryhov.
Främja en hållbar arbetspendling.	Möjligheten att köpa förmånscykel har återinförts via förmånportalen i maj. Under september 2022 till februari 2023 kunde medarbetare köpa Länstrafikens 30-dagars-biljett med 20 procent subvention. Utvärdering visar dock inte på någon varaktig ökning av kollektivtrafikanvändningen hos de som använt erbjudandet. Möjligheten att köpa Länstrafikens rabatterade årskort genom månadsvisa löneavdrag finns kvar. För att underlätta samäkning till och från arbetsplatsen har en valbar hashtag #samäkning, införts på intranätet.
Minska klimatpåverkan från privata resor till vårdinrättningar.	Möjligheten att erbjuda patienter att åka gratis kollektivtrafik på kallelsen har utretts men bedömts vara för komplicerat eftersom många olika system används för att skicka kallelser. Istället har informationen på www.rjl.se förbättrats. Inom ramen för uppdraget "Bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem" bedrivs arbete för att öka användningen av digitala vårdmöten vilket har en positiv effekt även på detta uppdrag.
Läkemedelsanvändning - Främja en hållbar läkemedelskedja efter att patienten använt läkemedel.	Information om diklofenaks negativa påverkan på hälsa och miljö har publicerats på intranätet. I november genomfördes en extern och intern informationskampanj som belyste användningen av diklofenak tillsammans med hantering av överblivna läkemedel. Region Jönköpings län deltar i en nätverksgrupp, som leds av Länsstyrelsen, om rening av läkemedelsrester i avloppsvatten.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp	-15 %	-22 % 	Direkta utsläpp (scope 1 och 2) minskade med 7 procent jämfört med 2022 och med cirka 22 procent jämfört med 2019 och årets mål uppnåddes därmed. Den huvudsakliga anledningen är minskade utsläpp från kollektivtrafiken genom omställning till biogas och el.
 Matsvinn per patientportion	-20 %	-62 % 	Sammantaget har framför allt 15-rättersmenyn reducerat produktionssvinn i Eksjö och Värnamo. Utmaningar framöver för ytterligare minskning är att prognostisera mängden kolhydrater till portioneringen (förbättringar har gjorts) och förportionerade tallrikar till helgen (Värnamo). Jönköping som har varmmatsproduktion än så länge till patienterna har svårigheter att prognostisera och det är av olika anledningar variationer i avdelningarnas beställningsnivå. Man har arbetat med kommunikation med vården för att påverka vårdens beställningsnivå, detta har inneburit att produktionssvinn har minskat.
 Andel förnybara drivmedel i upphandlade hyrbilar och transporttjänster	80 %	89 % 	Målvärdet uppnås med god marginal tack vare att leverantörerna i fem av de nio upphandlingar som ingår i mätetalet använder 100 procent förnybara drivmedel.

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel ekologiska livsmedel	63 %	57 % 	De senaste åren har varit kantade av omvärldsproblem samt ökade livsmedelspriser vilket har påverkat tillgången på varor. I vissa fall är det även en kvalitetsproblem på ekologisk färsk frukt och grönt och det är svårt att nå en hög andel ekologiska produkter. 15-rätters menyn till patienterna i Eksjö och Värnamo bidrar till ökad andel ekologiska livsmedel, likaså utbudet av specerivaror till vårdavdelningarna. För att förbättra resultatet pågår ett ständigt arbete med statistik- och produktuppföljning samt dialog med leverantör.
 Andel svenskproducerat kött, mejeriprodukter och ägg	91 %	88 % 	Utmaningen ligger i att leverantörerna har svårigheter att leverera ersättningsprodukter med rätt krav samt att vissa produkter som efterfrågas saknas. För att förbättra resultatet pågår ett ständigt arbete med statistik- och produktuppföljning samt dialog med leverantör.
 Koldioxidutsläpp från tjänsteresor, inklusive egna godstransporter per årsarbetare	0,591 ton koldioxid/årsarbetare	0,305 ton koldioxid/årsarbetare 	Utsläppen till följd av flygresor har ökat kraftigt (mer än fördubblats) jämfört med 2022 medan utsläppen från användningen av egna fordon har minskat med 32 procent. Den totala användningen av egna fordon har dock ökat med 16 procent (baserat på energianvändning). Anledning till att utsläppen från egna fordon minskat är framför allt att användningen av diesel har minskat och användningen av HVO100, el och biogas har ökat. Ytterligare en bidragande orsak är att andelen förnybara bränslen i bensin och diesel har ökat jämfört med 2022 till följd av en ökad reduktionsplikt. Denna effekt kommer i princip att försvinna 2024 eftersom reduktionsplikten minskat radikalt från och med 2024.
 Andel förnybar energi i Region Jönköpings läns pool-, verksamhets- och transportbilar	50 %	75 % 	Målet har överträffats genom att användning av diesel har minskat och användning av HVO100, el och biogas har ökat. Ytterligare en bidragande anledning är att reduktionsplikten medförde att andelen förnybart bränsle ökade i både bensin och diesel (miljöklass 1) jämfört med föregående år. Under 2024 kommer denna effekt att i stora delar försvinna eftersom reduktionsplikten har sänkts kraftigt från 2024.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Gemensam regional innovationsplattform.	Under hösten 2023 har arbete påbörjats med intern förankring och samarbete. Har även påbörjats mer konkret arbete med externa partners och exempel är fördjupat partnerskap med Science park och Jönköping University (IHH, JTH, HHJ). Nu finns prototyp för hemsida samt ett beslut var på extern- och internwebben Innovationsplattformen ska ligga.
Identifiera arbetsätt eller arbetsuppgifter som inte längre bedöms som värdeskapande.	Samtliga verksamheter är aktiva i arbetet med att utöka användningen av digitala tjänster i syfte att utveckla verksamheten och hitta nya arbetsätt för att anpassa verksamheten till nutidens utmaningar. Inom vården pågår arbete med webbtidbok för av- och ombokningar, digitala kallelser, digitala formulär med mera. Programmet "Enklare vardag för patienter och medarbetare" finns till för inspiration, stöd och hjälp i omställningen till mer digitala arbetsätt. Implementering av en förmånsportal har medfört en digitalisering av flera tidigare manuella arbetsätt samt en minskad administration i kvittohantering. Det finns flera exempel på utvecklade robotprocesser (RPA).

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Utvärdera och arbeta fram målet för egenfinansiering för nästkommande period.	Arbetet har påbörjats med att utvärdera målet om egenfinansiering inför kommande år. I arbetet med att arbeta fram mål för egenfinansiering för nästkommande period har beslut inväntas gällande förslaget från utredningen om God kommunal hushållning. Remissvar har lämnats av ett antal remissinstanser där Region Jönköpings län lämnade remissvar till Finansdepartementet i december 2021. I maj 2023 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen utifrån förslagen i betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75). Riksdagen fattade beslut utifrån propositionen den 25 oktober 2023. Utifrån beslutet kommer arbetet fortsätta under våren 2024 med att utvärdera och ta fram ett nytt mål för egenfinansiering.
Utveckla en mer hållbar kapitalförvaltning jämfört med jämförbara index.	Mätetalet koldioxidintensitet omfattar regionens aktieportfölj och beskriver klimatpåverkan i relation till aktiebolagens omsättning (ton CO ₂ e/omsatta mnkr). Utfallet för 2023 i förhållande till basår 2019 visar på en lägre klimatpåverkan. Utfallet för 2023 har dock ökat jämfört med 2022. Men det har inte gjorts några faktiska förändringar i sammansättningen av portföljen sedan 2022. Ett annat mätetal, s.k. relativ klimatpåverkan, beskriver klimatpåverkan i relation till hur mycket kapital vi har investerat i aktiebolagen (ton CO ₂ e/investerade mnkr). Detta mätetal visar ingen förändring jämfört med 2022. Utfallet av dessa båda mätetal tillsammans indikerar att vi når vår målsättning om att minska vår klimatpåverkan till följd av kapitalförvaltning jämfört med 2019.
Tillgodose en ändamålsenlig kostnadseffektiv lokalförsörjning.	Regionfastigheter är drivande i utvecklingen av Program för teknisk standard (PTS) genom ordförandeskap i flera brukarråd och styrelse. Energioptimeringar pågår kontinuerligt i Region Jönköpings läns egenägda fastigheter. Många åtgärder sker i det dagliga arbetet. Det har tagits fram flera optimeringspaket som har beslutats och som pågår.
Minska mängden köpt energi i våra fastigheter.	2023 köptes 142 kWh per m ² vilket uppfyllde målet. Projektering av ytterligare egna solceller påbörjades under hösten. Under året har två upphandlingar varit prioriterade med avseende på energikrav; AV-teknik och självbetjäningsterminaler.
Utveckla ett hållbart byggande med sund inom- och utomhusmiljö.	Byggprocessen har utvecklats så att analys av lämplig stomme sker i förstudien, fristående byggnader som inte har samband med andra byggnader ska i första hand utföras i trä ovan mark. I projekteringsfasen görs en klimatberäkning som vidimeras inför slutbesiktning. Program för Teknisk Standard (PTS) hållbarhetsmodul används i alla byggprojekt, där finns krav som motsvarar miljöbyggnad silver. Möjligheten till synligt vatten och gröna tak utreds i de enskilda projekten. Insektshotell har installerats på regionens egenägda lokaler och en liten yta ängsmark har tillskapats. Värnamo sjukhus har försätts med en nergrävd bevattningstank och en handlingsplan finns för att skapa motsvarande på Höglandsjukhuset och Länssjukhuset Ryhov.
Genomgång och översyn av samtliga egna vårdlokaler.	En grupp är under bildande och kommer i ett första steg ta fram en plan för våra vårdcentraler och se hur samverkan kan ske för lokaler med kommunal hälso- och sjukvård.

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Klimatpåverkan kapitalförvaltning, ton CO2e/mnkr av portföljens innehavs totala omsättning	7,2	5,6ton CO2-ekv/mnkr 	Mätetalet koldioxidintensitet omfattar regionens aktieportfölj och beskriver klimatpåverkan i relation till placerade aktiebolags omsättning (ton CO2e/omsatta mnkr). Utfallet för 2023 i förhållande till basår 2019 visar på en lägre klimatpåverkan. Utfallet för 2023 har dock ökat jämfört med 2022. Men det har inte gjorts några faktiska förändringar i sammansättningen av portföljen sedan 2022. Ett annat mätetal, s.k. relativ klimatpåverkan, beskriver klimatpåverkan i relation till hur mycket kapital vi har investerat i aktiebolagen (ton CO2e/investerade mnkr). Detta mätetal visar ingen förändring jämfört med 2022. Utfallet av dessa båda mätetal tillsammans indikerar att vi når vår målsättning om att minska vår klimatpåverkan till följd av kapitalförvaltning jämfört med 2019.
 Köpt energi (kWh/m2)	152 kWh/m2	142 kWh/m2 	Nyckeltalet för tertial 3 innehåller vissa prognosvärden för december månad, då vissa energibolag inte har redovisat sin statistik ännu. Nyckeltalet har ökat något jämfört med tertial 2, framför allt beroende på det kalla vädret under avslutningen av året.
 Andel A- och B-klassade byggmaterial enligt Sunda Hus vid om- och nybyggnation.	80 %	78 % 	Mätetalet inkluderar samtliga pågående projekt och samtliga under året avslutade projekt. Vi har förbättrat oss sedan 2022 och närmar oss sakta målet.

Väsentliga personalförhållanden

Region Jönköpings län är en attraktiv arbetsgivare. Det är ett resultat av samspelet mellan chefer och medarbetare som har förmågan att omsätta grundläggande värderingar och verksamhetsuppdrag i praktisk handling på ett framgångsrikt sätt. Att involvera kompetenta och motiverade medarbetare är nyckeln till framgång.

Medarbetare i siffror

Verksamheten utförs dels i egen regi, dels av privata aktörer. Region Jönköpings läns planering och åtgärder har betydelse för hela verksamheten, medan detta kapitel handlar om medarbetare anställda i Region Jönköpings län.

Vid utgången av 2023 hade Region Jönköpings län 11 579 anställda. Av dem var 10 973 tillsvidareanställda och 606 visstidsanställda. Utöver dessa avlönades motsvarande 311 årsarbetare med timlön under 2023. Det är en ökning med drygt 2 procent jämfört med föregående år. Könsfördelningen är i princip oförändrad medan andelen som är tillsvidareanställda ökat något.

Anställningsform	Kön	Heltid	Deltid	Totalt
Antal anställda tillsvidare	Kvinnor	7 558	1 244	8 802
	Män	2 056	115	2 171
Antal anställda visstid	Kvinnor	350	86	436
	Män	141	29	170
Totalt antal anställda		10 105	1 474	11 579

Förändring årsarbetare

Region Jönköpings län mäter även antal anställda uttryckt i faktiska årsarbetare, som visar hur många årsarbetare som varit i tjänst i genomsnitt under året inklusive timavlönade. Hänsyn tas i den beräkningen både till tjänstgöringsgrad och frånvaro. Förändring av faktiska årsarbetare kan bero både på fler anställda årsarbetare men också på förändringar i frånvaron (fler eller färre i tjänst).

Antalet faktiska årsarbetare ökade med 251 stycken jämfört med föregående år. Ökningen beror både på en ökning av anställda men också på en betydligt lägre frånvaro jämfört med samma period föregående år. Antalet anställda årsarbetare har totalt sett ökat i genomsnitt med 156 men då frånvaron även minskat med motsvarande 95 årsarbetare, medför det att fler medarbetare varit i tjänst och ger därmed en större ökning av faktiska årsarbetare. Antalet tillsvidareanställda har ökat medan visstid och timavlönade har minskat. När det gäller frånvaron så är det främst sjukfrånvaron som varit lägre under året men även föräldraledighet och vård av barn har minskat något. Det är en viss minskning av faktiska årsarbetare inom gruppen skola, kultur och fritid medan övriga yrkesgrupper ökade.

Verksamhetsområdena Bra Liv och Utbildning och kultur har minskat faktiska årsarbetare jämfört med föregående år medan övriga verksamhetsområden har ökat.

Förändring	2023	2022	Förändring
Tillsvidareanställda	10 537	10 303	234
Visstidsanställda	657	720	-63
Timavlönade	311	325	-14
Summa anställda årsarbetare	11 504	11 348	156
Sjukfrånvaro	595	680	-85
Föräldraledighet och vård av barn	769	784	-15
Övrig frånvaro	493	488	5
Summa frånvaro	1 857	1 952	-95
Faktiskt antal årsarbetare	9 648	9 397	251

Förvaltningsberättelse

Faktiska årsarbetare per yrkesgrupp

Yrkesgrupp	Faktiska årsarbetare snitt 2023	Faktiska årsarbetare snitt 2022	Förändring årsarbetare	Förändring frånvaro	Förändring faktiska årsarbetare
Ledning och administration	1 982	1 914	58	-10	68
Läkare	1 162	1 144	11	-8	19
Sjuksköterska inkl barnmorska	2 393	2 360	11	-22	33
Undersköterska/Skötare m fl	1 400	1 362	20	-18	38
Tandvård	491	475	3	-14	17
Skola, kultur och fritid	259	266	-10	-3	-7
Teknik, kök och service	862	834	20	-8	28
Övriga personalgrupper	1 098	1 044	44	-11	55
Summa	9 648	9 397	156	-95	251

Medarbetare

Strategiska mål: Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser

Framgångsfaktorer: Rätt kompetens och bemanning

Uppdrag	Analys
Strategisk kompetensplanering.	<p>Att arbeta med kompetensplanering är Region Jönköpings läns gemensamma arbetssätt för att ta reda på om de resurser vi har idag möter invånarnas och verksamhetens behov. Arbetet med kompetensplanering ska leda fram till aktiviteter som respektive verksamhetsområde behöver genomföra för att kunna möta kommande kompetensutmaningar. En ny struktur/mall för regiongemensam kompetensplanering togs fram under våren. Under hösten har verksamhetsområdena arbetat fram kompetensplaner utifrån den nya gemensamma mallen. Utvärdering av den nya mallen och arbetssättet har påbörjats för att ge ett ännu bättre stöd i arbetet med kompetensplaner för 2024.</p> <p>Utgångspunkten är att varje verksamhet analyserar sina behov på kort och lång sikt, se till så att kompetensen används när och där den bäst behövs, utvärdera och planera för medarbetarnas kompetensutveckling i samband med medarbetarsamtal och vid behov rekrytera ny kompetens.</p> <p>Baserat på verksamhetens behov och de behov som framkommer i kompetensplanen ska varje medarbetare ha en individuell utvecklingsplan som följs upp och revideras i de årliga medarbetarsamtalen.</p>

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Kompetensutveckling hela arbetslivet.	<p>Utgångspunkten är att alla medarbetare ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan som ska följas upp och revideras genom årliga medarbetarsamtal. Medarbetarsamtalen hanteras och dokumenteras sedan något år i systemstödet Lärande- och Kompetensportalen (LoK). För vissa yrkesgrupper pågår ett arbete med kompetensmodeller som syftar till att både ge medarbetare en tydlighet i hur de kan utvecklas i sin yrkesroll samtidigt som chefer får en överblick av den samlade kompetensen som ligger till grund för att nå verksamhetens mål.</p> <p>Arbete med utbildningsanställning för sjuksköterskor och i viss mån undersköterskor pågår enligt tidigare upplägg. Utifrån verksamheternas behov att utbilda medarbetare till magister och mastersnivå med syfte att fortsätta arbeta kliniskt har en ny rutin kring ersättning tagits fram. Verksamheter som har medarbetare som läser magister/master på betald arbetstid kommer ha möjlighet att få ersättning för detta genom ett schablonbelopp från centrala kompetensmedlen.</p> <p>Ett arbete har påbörjats att ta fram övergripande inriktningar kring lärande och kompetens i Region Jönköpings län och kommer fortsätta under nästa år.</p>
Utveckling av bemanningsverksamheten.	<p>Bemanningsenheten har fortsatt växa och har under hösten anställt två operationssjuksköterskor på Värnamo sjukhus vilket möjliggjort att de kunnat ha salar öppna som annars varit svåra att använda. Två sjuksköterskor på Länssjukhuset Ryhov är under specialisering så att de också ska kunna arbeta på akutmottagningen.</p> <p>Under hösten har kontakt tagits med ett 50-tal sjuksköterskor som varit inhyrda det senaste året. Ett 10-tal är intresserade av kontakt och samtal pågår. Målet är att duktiga sjuksköterskor som varit inhyrda kan erbjudas fortsatt arbete genom en anställning till våren.</p> <p>Trainee-enheten har idag fyra sjuksköterskor i Värnamo som cirkulerar inom psykiatri, medicin, kirurgi och ortopedi. Eftersom behovet av sjuksköterskor är stort på Värnamo sjukhus kommer rekrytering fortsätta till enheten.</p> <p>Arbete med ELSA-enheten pågår löpande enligt tidigare koncept. Viss omsättning av medarbetare där färre nyexaminerade anställts i förhållande till hur många som slutat. De flesta som slutar anställs inom regionen. Fyra nya börjar i januari och ambitionen är att anställa ytterligare under 2024.</p>
Översyn av HR-funktionen.	<p>Arbete har pågått under 2023 för att skapa tydlighet i hur HR-funktionen och dess regiongemensamma processer fungerar likvärdigt i hela Region Jönköpings län. Målet är att med kvalitet som strategi skapa ett verksamhetsnära och likvärdigt stöd i befintliga HR-processer. Under våren kommer intervjuer med chefer att genomföras för att kunna identifiera framgångsfaktorer och ge underlag till fortsatt förbättringsarbete av de olika HR-processerna.</p>
Varje arbetsplats ska arbeta med "hur vi blir Sveriges bästa offentliga arbetsgivare" och "hur vi skapar bästa arbetsplatsen".	<p>Arbete pågår att utifrån arbetet med kvalitet som strategi identifiera och tydliggöra de arbetssätt och processer som stöder arbetet i att vi blir Sveriges bästa offentliga arbetsgivare och ger stöd i att skapa bästa arbetsplatsen. Implementering av uppdaterade arbetssätt och processer sker i verksamheten efter hand som de färdigställs. En stor del i arbetet har också varit ett friskfaktorbaserat arbetssätt som införts i verksamheten tillsammans med Suntarbetsliv.</p>
Hållbara arbetsvillkor och ökad andel heltidsarbetande.	<p>Fokus under året har varit att informera om de skärpta direktiven kring dygnsvila (AB13§) samt vårdförbundet och SKR:s överenskommelse om att inte ha längre arbetspass än 10 timmar (HÖK22). En regionövergripande arbetsgrupp håller ihop aktiviteterna och säkerställer stöd till chefer i form av mallar på intranätet, informationsträffar, visst systemstöd (där också fortsatt utveckling sker) och dialog med HR-partner. De nya schemana togs i bruk den 2 oktober. Under hösten har fokus varit schema för läkare som kommer behöva uppfylla de nya direktiven för dygnsvila den 1 februari 2024.</p> <p>Region Jönköpings län tillämpar heltid som norm vilket innebär att medarbetare som vill ha en heltidsanställning erbjuds det. Nyrekryteringar ska också som utgångspunkt vara på heltid.</p>

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Lönebildning	<p>Löneöversyn för 2023 är klar för samtliga yrkesgrupper. De nya lönerna gäller från april och de extrasatsningar som tillförts för att nå målbilden med den önskade lönestrukturen har fördelats enligt plan. I och med årets löneöversyn är målbilden uppnådd och den extrasatsning som riktades till kvinnodominerade akademiska kliniska yrken och påbörjades 2019 avslutades under 2023.</p> <p>Årets lönekartläggning sammanställdes och samverkades under december. Kartläggningen visade att det inte föreligger några osakliga löneskillnader som beror på kön.</p>
Erbjuda språkutbildning.	<p>Språkutbildning och yrkessvenska till anställda som har svårt att kommunicera tillräckligt bra för att arbeta patientnära erbjuds sedan augusti 2023. Det här gäller för samtliga medarbetare med ett legitimationsyrke. Anmälan till utbildningen sker av chef efter dialog med medarbetare. Kommunikation kring detta har bland annat skett via nyhet på intranätet. Möjligheten erbjuds fortsatt under 2024. Nyhet kommer att läggas ut igen i början av 2024 och då i samråd med Folkhögskolan som håller i utbildningen C1 fördjupning.</p>
Elever som slutför vård- och omsorgsprogrammet med godkända betyg ska aktivt erbjudas söka lediga tjänster hos Region Jönköpings län.	<p>Kompetensförsörjningsenheten fortsätter med utskick till berörd målgrupp. Under november månad gjordes ett nytt utskick för att informera samt tipsa om sommarjobb inom Region Jönköpings län. Utskicken går till de tolv vård - och omsorgsutbildningarna och vuxenutbildningarna där målgruppen finns.</p> <p>Arbets sättet upplevs hittills som bra och träffsäkert och kommer fortsätta som en ordinarie insats i kompetensförsörjningsarbetet.</p>
Erbjuda praktikplatser och feriepraktikplatser i större omfattning.	<p>I verksamheterna pågår löpande arbetet med verksamhetsförlagd utbildning och praktikplatser utifrån de behov och avtal med utbildningsanordnare som finns. Totalt tar Region Jönköpings län emot LIA (Lärande i arbetslivet), VFU (Verksamhetsförlagd utbildning) och APL (Arbetsplatsförlagt lärande) motsvarande cirka 12 000 studentveckor under ett år. I den nya sjuksköterskeutbildningen är VFU-tiden utökad på grund av EU-direktiv. Arbeta pågår tillsammans med högskolan för att på bästa sätt lösa ut frågan.</p> <p>Möjligheten till feriepraktik för unga är begränsad i stora delar av regionens verksamheter och har bedömts hanteras bättre lokalt i de verksamheter där det finns möjlighet att bereda möjlighet till feriepraktik. Under hösten har dialog skett utifrån att se över andra yrkesgrupper än de där avtal finns med utbildningsanordnare.</p>
Utreda förutsättningar för tjänster som roterar hela dygnet.	<p>Jämförelse mellan olika regioners förutsättningar genomförs både på nationell nivå genom att SKR samlar in uppgifter inför kommande avtalsförhandlingar men också genom lokala utbyten mellan de närmaste regionerna i södra Sverige. Sammanfattningsvis kan sägas att de ersättningar och förutsättningar som Region Jönköpings län erbjuder står sig väl i jämförelse med övriga.</p>
Riktade lönesatsningar.	<p>Ett förslag för en riktad satsning för att underlätta bemanning finns framtagen. Förslaget kommer tas upp för beslut under våren 2024 och sedan implementeras i verksamheten.</p>
Öka antalet platser för specialistutbildning.	<p>Utbildningsanställningar för specialistutbildning för sjuksköterskor och i viss mån undersköterskor pågår löpande enligt beslutad modell. Antalet platser har utökats till att omfatta ca 120 årsarbetare årligen.</p> <p>Utifrån verksamheternas behov att utbilda medarbetare till magister och mastersnivå med syfte att fortsätta arbeta kliniskt har en ny rutin kring ersättning tagits fram. Verksamheter som har medarbetare som läser magister/master på betald arbetstid har möjlighet att få ersättning för detta genom ett schablonbelopp från centrala kompetensmedlen. Studierna med lön ska ha beviljats utifrån respektive verksamhetens behov och förmåga att ta vara på medarbetarens nya kunskapsnivå.</p>

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Kostnad för bemanningsföretag (hyrkostnad som andel av egna personalkostnader)	2 %	5 % 	Kostnaden för hyrpersonal som andel av personalkostnaden ligger fortsatt över målnivån och har ökat jämfört med föregående år. Den ackumulerade kostnaden för bemanningsföretag har totalt sett ökat med 18 procent jämfört med föregående år och ligger på cirka 310 miljoner kronor (263 miljoner kronor, 2022). Kostnaden för hyrläkare har ökat med 12 procent medan kostnaden för sjuksköterskor har ökat med 33 procent. Efter sommaren 2023 har kostnaderna dock varit lägre än jämfört med motsvarande period år 2022. Verksamheterna arbetar utifrån sina handlingsplaner för att minska beroendet av hyrpersonal.
 Andel heltidsanställda	87 %	88 % 	Andelen heltidsanställda har ökat med cirka en procentenhet jämfört med föregående år och resultatet ligger över målvärdet. Regionen tillämpar heltid som norm vilket innebär att medarbetare som vill ha en heltidsanställning erbjuds det. Nyrekryteringar ska också som utgångspunkt vara på heltid. Utifrån ett jämställdhetsperspektiv är det fortfarande en klart lägre andel av kvinnorna som arbetar heltid. Det fortsatt viktigt att ha dialog med medarbetare som inte vill ha en heltidsanställning för att bidra till en ökad jämställdhet samt möta kompetensutmaningen i verksamheten.
 Personalomsättning (andel externa avgångar exkl pension) under de senaste 12 månaderna	5 %	6,4 % 	Målet är ej uppfyllt men en minskning med cirka en procentenhet jämfört med föregående år. Den externa personalomsättningen varierar mellan Region Jönköpings läns verksamheter men ligger totalt sett i nivå med hur det såg ut innan pandemin. Totalt har 898 tillsvidareanställda medarbetare avslutat sin anställning de senaste 12 månaderna, varav 215 är pensionsavgångar. Samtidigt har 1 160 nya medarbetare tillsvidareanställts senaste 12 månaderna. I många yrken och geografiska områden är det svårt att attrahera och rekrytera i samma omfattning som slutar. Att utveckla, engagera och behålla befintliga medarbetare blir således allt viktigare.

Personalomsättning uppdelad på kön

Grupp	Avgångar antal	Personalomsättning	Personalomsättning (exkl pension)	Nyrekrytering	Nyrekrytering antal
Kvinnor	706	8,1 %	6,3 %	10,6 %	920
Män	192	8,9 %	7,2 %	11,2 %	240
Totalt	898	8,3 %	6,4 %	10,7 %	1 160

Förvaltningsberättelse

Framgångsfaktorer: En god arbetsmiljö och hälsa

Uppdrag	Analys
Arbeta med friskfaktorer.	Arbetet med införandet av friskfaktorer som ett arbetssätt i Region Jönköpings län har genomförts tillsammans med Suntarbetsliv. Målsättningen var att öka chefers och skyddsombuds medvetenhet om friskfaktorernas påverkan på arbetsmiljön och vilken beteendeförändring som krävs för att nå en friskorienterad organisation. Flera workshops genomfördes initialt med kliniker på Höglandssjukhuset och pilotdelen av projektet avslutades under våren och en breddning av konceptet med friskfaktorer har pågått under hösten till övriga verksamheter. Friskfaktorerna var även utgångspunkt för den medarbetarundersökning som genomfördes under hösten. De åtta friskfaktorerna, som baseras på forskning, är nu vårt gemensamma arbetssätt för hur vi skapar Sveriges bästa arbetsplatser och en utgångspunkt i vårt arbete med att skapa en god arbetsmiljö och hälsa.
Ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen.	Ett arbete för att ge ökat stöd till chefer för att genomföra systematiskt arbetsmiljöarbete pågår. Särskilt fokus är att kunna genomföra årlig uppföljning och arbetsmiljöronder på enkelt sätt, inom alla chefsnivåer och samverkansnivåer. Vissa utmaningar finns i systemstödet och organisationsstrukturen som inte är helt anpassad för chefsansvaret kopplat till medarbetare, samverkansnivåer och arbetsmiljöansvar. Utifrån de inspektioner som arbetsmiljöverket genomfört under året har en handlingsplan tagits fram för att utveckla de brister eller arbetssätt som framkommit utifrån ett övergripande organisatoriskt perspektiv. Lokala brister som framkom vid inspektionerna arbetar respektive verksamhet för att komma till rätta med.
Tidiga insatser och arbetsanpassning.	HR har implementerat det nya innehållet i rehabiliteringsprocessen i alla verksamhetsområden och stöttar chefer utifrån de nya arbetssätten. Rehabprocessen har tidigare bestått av två delar: rehabilitering och "avslut" med omplacering/upsägning. I och med översyn av nytt innehåll i rehabiliteringsprocessen bryts "avslutsdelen" ut ur rehabiliteringsprocessen. Översyn och utveckling av den mer arbetsrättsliga "avslutsdelen" påbörjas under 2024.
Ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap.	Chefer i Region Jönköpings län deltar i olika chefsutvecklingsprogram för att ständigt utvecklas i sitt ledarskap, ett exempel är nätverket för engagerat ledarskap. Utöver detta avslutade totalt 63 chefer under 2023 olika chefsprogram. Arbetet med att nå uppdraget sker även genom implementeringen av friskfaktorer och övriga uppdrag kopplat till chefers förutsättningar, förväntningar och mandat.
Arbeta för att tydliggöra chefskapet, förväntningar och mandat.	Arbetet med att integrera <i>Att vara medarbetare och ledare</i> och <i>kvalitet som strategi</i> i Region Jönköpings läns utbildningar och processer har fortsatt under året exempelvis i ny chefsintroduktion och på Nätverk för engagerat ledarskap. Genom att skapa tydlighet i våra processer blir chefernas roll och mandat i olika sammanhang också tydligare. En breddning av enkäten kring chefernas organisatoriska förutsättningar är påbörjad och kommer genomföras under hösten och våren med cirka 50 chefer. Målet är att enkätfrågorna som riktar sig till hur medarbetarna upplever sin chef ska bli en del i den vanliga medarbetarundersökningen som genomförs under hösten 2024.
Arbeta med chefernas förutsättningar för ett hållbart chefskap.	Översyn och förändring av chefsstruktur i syfte att både tydliggöra och ge chefer bättre förutsättningar har genomförts i vissa verksamheter. Arbetet med chefernas förutsättningar fortsätter i övriga verksamhetsområden för att identifiera vilka lösningar som passar berörd verksamhet bäst. Chefsutveckling, ett rimligt antal medarbetare per chef och bra stödfunktioner kopplat till chefen är centrala utgångspunkter i arbetet. Det så kallade "chefoskopet", som är en metod från Suntarbetsliv för att synliggöra chefernas förutsättningar, är genomfört på verksamhetsområdesnivå och påbörjat/planerat för ledningsgrupper våren 2024. Parallellt är även en speciell arbetsmiljöronde för chefer framtagen för att löpande kunna följa upp chefernas arbetsmiljö på ett mer systematiskt sätt.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Fortsätta processen för ökad tillitsbaserad styrning och ledning.	Det här är sammankopplat med de arbeten som pågår för att skapa förutsättningar för chefer och tydliggöra chefskapet. Även en del i arbetsmiljöarbetet och införandet av friskfaktorer där detta blir en viktig del i arbetet mellan chef och medarbetare. En framgångsfaktor i att skapa förutsättningar för en ökad tillitsbaserad styrning är en översyn av mängden uppdrag, mätetal och aktiviteter som läggs på verksamheten inför 2024.

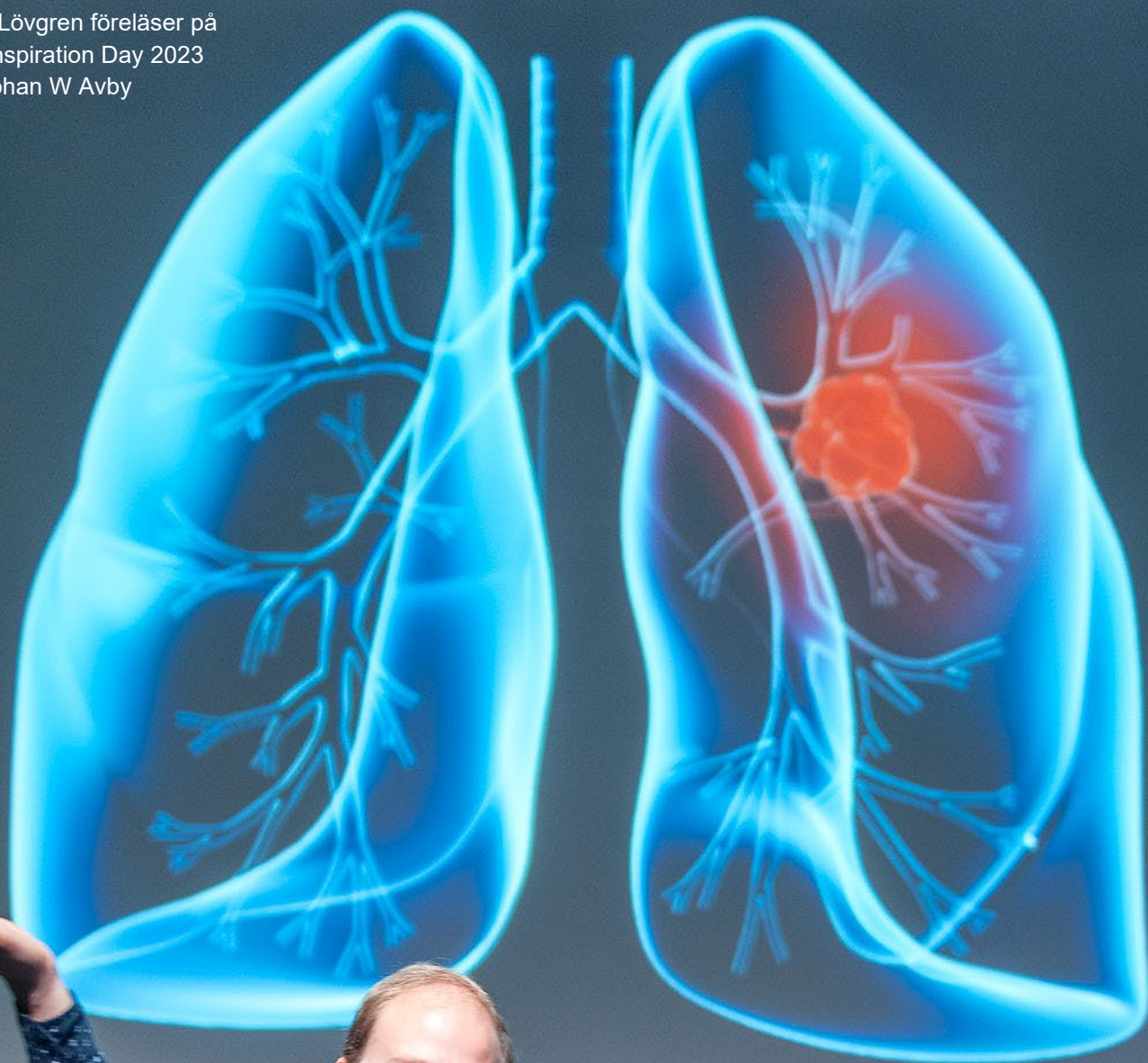
Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Arbetstillfredsställelse (HME)	78 %	79 % 	<p>Utifrån medarbetarundersökningen som genomfördes under hösten kan Region Jönköpings län på övergripande nivå sammanställa Hållbart medarbetarengagemang (HME) som är ett index SKR tagit fram. Förutom interna jämförelser så ger det Region Jönköpings län också möjligheten att jämföra sig med andra regioner.</p> <p>Region Jönköpings läns HME-index 2023. Snittet av övriga regioners index inom parentes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HME totalindex 79 (78) • HME delindex motivation 80 (79) • HME delindex styrning 75 (76) • HME delindex ledarskap 81 (79) <p>Indexvärdena visar att Region Jönköpings län står sig väl i jämförelse med andra regioner. Vid jämförelse visar samtliga index bättre resultat för Region Jönköpings län förutom "styrning" som är lägre.</p> <p>Det totala resultatet är över målvärdet och de enskilda delindexen ligger på samma nivå som vid den senaste övergripande medarbetarundersökning som genomfördes 2019.</p>
 Personalhälsa - Sjukfrånvaro %	5,5 %	6,1 % 	<p>Sjukfrånvaron har minskat med en procentenhet jämfört med föregående år. Den ackumulerade sjukfrånvaron ligger på 6,1 procent vilket är något över målvärdet och den nivå som var före pandemin, till exempel under 2019. Det är den korta sjukfrånvaron (dag 1-14) som ligger på en högre nivå medan den långa sjukfrånvaron är på en något lägre nivå än 2019. Kvinnor har fortsatt en högre sjukfrånvaro än män och skillnaden har minskat något jämfört med tidigare år. Verksamheternas arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet är viktigt och fortsätter för att skapa goda förutsättningar för hälsofrämjande arbetsplatser, tidiga insatser och en långsiktigt god arbetsmiljö. Ett samarbete tillsammans med Suntarbetsliv för att identifiera och implementera arbetssätt i verksamheten kopplade till deras framforskade friskfaktorer har genomförts under året.</p>

Sjukfrånvaron över tid

Sjukfrånvaro %	2019	2020	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro	5,6	7	6,4	7,1	6,1
Män	3,1	4,3	4	4,6	3,7
Kvinnor	6,3	7,7	7	7,8	6,8
Olika åldersgrupper					
<29 år	4,7	5,8	5,3	6,5	5,7
30-49 år	5,7	7,2	6,3	6,9	5,9
>50 år	5,8	7,2	6,9	7,6	6,5
Andel långvarig sjukdom, över 60 dagar, av total sjukfrånvaro	56,8	46,4	50,4	46,1	48,8

Fredrik Lövgren föreläser på
DIGG Inspiration Day 2023
Foto: Johan W Avby

Regional utveckling

Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Det regionala utvecklingsuppdraget styrs av lag om regionalt utvecklingsansvar, förordning om regionalt tillväxtarbete samt årliga villkorsbeslut från regeringen. År 2023 har präglats av fokus på grön omställning, digital omställning och smart specialisering. Under de senaste åren har ansvaret för landsbygdsfrågor succesivt ökat. En sedan flera år tillbaka stor utmaning är kompetensförsörjning, ett område där landets regioner under året har fått nya uppdrag kopplat till bland annat analys- och prognosarbete.

När det gäller påverkansarbete på EU-arenan sker detta främst inom samarbetet Småland Blekinge Halland South Sweden. Under 2023 har påverkansarbetet inom EU-arenan främst varit inriktat på skog, digitalisering, energi och sammanhållningspolitik. En gemensam energiposition har beslutats under året. När det gäller samverkan på EU-arenan har partnersök inom litteratur och smart specialisering inletts under 2023. Påverkansarbete kring den framtida sammanhållningspolitiken och dess betydelse för det regionala utvecklingskapitalet har genomförts i samverkan med andra regioner. Dessutom har mobiliseringen från Jönköpings län varit stark med flera strategiskt viktiga projekt inom EU:s strukturfonder med inriktning mot exempelvis innovation, kompetensförsörjning, grön omställning och digitalisering.

År 2023 var bemyndiganderamen för 1:1-medel 80 miljoner kronor, med en möjlighet att betala ut 27,5 miljoner kronor (anslag). Hela anslaget betalades ut till olika projekt inom länet. Nästan 90 procent av budgeten för regionala utvecklingsmedel (RU-medel) beslutades till olika regionala utvecklingsinsatser och projekt. Utöver detta har även 143 miljoner kronor betalats ut till aktörer i länet i form av stöd till civilsamhället, kulturområdet och genom verksamhetsbidrag.

Inom ramen för projektet Kulturrätten pågår ett arbete i samverkan med samtliga aktörer inom kultursamverkansmodellen, fria kulturaktörer och kommunerna för att nå ut med konst och kultur till grundskolans elever. Smålands musik och teater (SMOT) har under året haft drygt 800 programpunkter och nådde en publik på nästan 82 000 besökare. Vidare har utvecklingsarbetet fortsatt tillsammans med länets folkbibliotek för barns delaktighet och inflytande.

Andra aktiviteter som har genomförts har på nya sätt nått kulturutövare, både professionella och amatörer. Ett nytt treårigt projekt har beslutats för en långsiktig residensplattform kallad AIR Småland. Det unika med projektet är att det bygger på att varje residensstipendiat matchas mot en lokal värdstipendiat från länet.

Det regionala utvecklingsuppdraget tar sin utgångspunkt i samverkan i flera nätverk på olika nivåer och med olika funktioner. Bland annat med länets kommuner, aktörsnätverk för det företagsfrämjande systemet samt det nybildade kompetensrådet. Under 2023 har ett utvecklingsarbete kring Keystone team inletts med stöd från Vinnova. Vidare har arbetet med en samverkansplattform för smart specialisering tagit ytterligare steg där de fyra regionerna inom Småland och Öarna involverar fem noder med näringslivsanknytning i arbetet.

Arbetet med affärsutvecklingscheckar har gett förutsättningar för små och medelstora företag att utveckla sina arbetssätt inom digitalisering, grön omställning och internationalisering. Stödet för kommersiell service och investeringsbidrag har gett butiker och servicepunkter på landsbygden utvecklingsmöjligheter samtidigt som service till invånare har kunnat bibehållas. Under året har resurserna till detta arbete utökats, vilket har bidragit till ökade möjligheter att ha fokus på både stöd och utvecklingsarbete.

Folkhögskolan Sörängens satsning på att bli ett animationscenter samt utökning av ett tredje år av animationsutbildningen blev verklighet genom ett budgettillskott från och med år 2023. Sörängen har under året etablerat kontakter med Studio Silk och Jönköpings läns museum för utställningar. Värnamo folkhögskola har genomfört flera utställningar på Vandalorum samt har bland annat genomfört egenproducerade teaterföreställningar på Värnamo Gummifabrik. Med stöd av RU-medel har både Värnamo och Sörängens folkhögskola kunnat genomföra en utbildning till seniorer med inriktningen att överbrygga den digitala kunskapsklyftan. Tenhults naturbruksgymnasium har under året tagit i bruk nya lokaler för djurvård, vilket har gjort skolan mer attraktiv. Stora Segerstad har genomfört många utåtriktade aktiviteter såsom de årliga traditionerna kosläpp och julmarknad men även varit värd för tre SM-tävlingar. Vidare har skolan under året invigt en ny hundträningshall.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Sökande per utbildningsplats (folkhögskolan)	2	2,1 	Resultatet 2,1 sökande per utbildningsplats är precis över målvärdet och kvarstår på samma nivå som föregående år. Söktrycket skiljer sig mellan de olika utbildningarna.
 Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	3 %	3,1 % 	Andel antagna elever till naturbruksskolorna ligger precis över målvärdet. Framför allt har det varit ett stort ökat intresse för utbildningarna och inriktningarna på Tenhults naturbruksgymnasium som bland annat har ett nytt djurvårdshus och i övrigt en hög standard på flertalet fastigheter.

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.	Under 2023 har formerna för samverkansgruppsarbete och uppdrag setts över, vilket har resulterat i ett mer renodlat fokus på kunskapsförmedlande och kunskapsförmedlande insatser för länets aktörer inom området kultur för hälsa.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag	Analys
Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.	Arbetet beräknas vara klart till slutet av 2024.
Få länets invånare som våra bästa ambassadörer.	Handlingsplansarbetet har påbörjats tillsammans med Smålands Turism. Arbetet kommer att kommuniceras och presenteras under våren 2024.
Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län.	Arbetet har under året utvecklats positivt och en viktig insats är Kulturrätten, där samtliga aktörer inom kultursamverkansmodellen, fria kulturaktörer och kommunerna i länet samverkar för att nå ut med konst och kultur till grundskolans elever. Insatsen har pågått i projektform under 4 år och övergår 2024 till ordinarie verksamhet. SMOT erbjuder årligen två till fyra produktioner som är riktade till elever på länets skolor. Andra insatser är utvecklingsarbetet som sker tillsammans med länets folkbibliotek för barns delaktighet och inflytande.
Utveckling av kulturens infrastruktur i länet.	En kartläggning av den kulturella infrastrukturen i Jönköpings län har påbörjats och arbetet blir en viktig del i analysen av kulturens förutsättningar i länet. Initialt kartläggs länets mötesplatser för upplevelser och skapande, utbildningar samt aktörer inom Kulturella och Kreativa Branscher (KKB).
Utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet.	Dialogen med länets kulturliv genomförs i form av regelbundna träffar med aktörerna i kultursamverkansmodellen, länets kommuner och de fria kulturaktörerna inom respektive konstområde. Samarbeten med fria kulturaktörer i länet är sedan länge en naturlig del av verksamheten inom SMOT.
Utveckla former som ger alla möjligheter att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.	Årsplaneringen/repertoarläggningen som görs av SMOT genererar årligen mellan 700-800 programpunkter. Samtliga programpunkter stödjer uppdraget till möjlighet att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser. Verksamhets-, projekt- och produktionsbidrag har beslutats för 2023. Löpande har beslut tagits om arrangemangsbidrag till arrangörer i länet. Inom ramen för olika nätverk har främjande insatser genomförts inom skilda konstområden, exempelvis genom utbildningsinsatser och mötesplatser som ger möjligheter till nya kontakter och samarbeten mellan verksamhetsskapare.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Under 2023 ses principerna för prissättningen vid Kulturhuset Spiras över.	En översyn gjordes i samband med att förslag till principer och priser lämnades som underlag till budget 2024.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik Smålands Musik och Teater	70 000	81 828 	Målvärdet är uppnått. Detta beror bland annat på en väl fungerande marknadsföring och PR-arbete, casting, bra recensioner samt nöjd publik som berättat vidare om sina upplevelser. SMOT har erbjudit ett brett utbud av både musik, teater och dans för såväl vuxna som barn och unga både i Spira och på turné.
 Publik vid föreställningar för barn och ungdom	25 000	19 708 	Inom ramen för barn och unga har SMOT visat tre dansproduktioner, en musikal, ett samarbete med Teater Halland dans, en musikproduktion med John Bauer brass samt en Ung scen Spira under året. Utöver detta har Riksteatern spelat för barn med tre olika föreställningar i Spira. Differensen i utfall jämfört med målvärde beror på att produktionen Alla skriker ingen hör inte sålde i planerad omfattning till offentlig publik.

Framgångsfaktorer: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Uppdrag	Analys
Utveckla arbetet med att minska oskäligen skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.	Region Jönköpings län samverkar med framför allt Länsstyrelsen gällande insatser till stöd för strategin och kampanjveckan "Ett Jönköpings län fritt från våld/Orange Week". Samarbetet stöds av och kanaliseras bland annat via den gemensamma webbplattformen Jäj som är en plattform för samverkan inom länets jämställdhetsarbete.
Löpande insamling av data för att följa utvecklingen för att säkerställa att jämställdhetsmålen nås.	Arbetet påbörjades under senare delen av året med en kartläggning av förutsättningar i syfte att skapa en struktur för att kontinuerligt följa utvecklingen inom jämställdhetsområdet i länet.

Process och produktion

Antal	Utfall 2019	Utfall 2022	Utfall 2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Publik Smålands Musik och Teater	105 892	83 722	81 828	-23 %	-2 %
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>80 855</i>	<i>71 138</i>	<i>67 139</i>	<i>-17 %</i>	<i>-6 %</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>5 436</i>	<i>2 347</i>	<i>3 100</i>	<i>-43 %</i>	<i>32 %</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>11 191</i>	<i>9 144</i>	<i>10 840</i>	<i>-3 %</i>	<i>19 %</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>8 410</i>	<i>1 093</i>	<i>749</i>	<i>-91 %</i>	<i>-31 %</i>
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	29 672	23 252	19 708	-34 %	-15 %
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>21 963</i>	<i>18 935</i>	<i>16 054</i>	<i>-27 %</i>	<i>-15 %</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>230</i>	<i>1 355</i>	<i>676</i>	<i>194 %</i>	<i>-50 %</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>1 432</i>	<i>2 671</i>	<i>2 650</i>	<i>85 %</i>	<i>-1 %</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>6 047</i>	<i>291</i>	<i>328</i>	<i>-95 %</i>	<i>13 %</i>

2023 visar på ett bra kulturår för SMOT med närmare 82 000 besökare under året. Verksamheten har erbjudit ett rikt och brett utbud av både musik, teater och dans i Spira och på turné.

SMOT har mellan 700-800 programpunkter per år inom ramen för sitt uppdrag. En summering av året visar att verksamheten har stärkt sitt varumärke genom fin, utmanande och relevant konst/kultur. Verksamheten har även arbetat intensivt med relationer till sin omvärld, både digitalt och analogt.

Förvaltningsberättelse

Antal	Utfall 2019	Utfall 2022	Utfall 2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Besökare Smålands Musik och Teater	105 892	83 722	81 828	-23 %	-2 %
Publik vuxen	56 501	41 991	49 503	-12 %	18 %
Publik barn och ungdom	29 672	23 252	19 708	-34 %	-15 %
Konferensgäster	19 719	18 479	12 617	-36 %	-32 %
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)					
Turné	12	13	11	-8 %	15 %
Samverkan om bussresor till Spira	-	6	6	-	0 %
Skolföreställningar	59	182	100	69 %	-45 %

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Upprätta testbäddar för länets kommuner för att stödja hållbar digital utveckling.	Olika verksamhetsområden inom Region Jönköpings län samarbetar och bidrar med kunskap kopplat till digitaliseringsuppdraget.
Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.	Arbetet med innehållet i kunskapsplattformen pågår kontinuerligt och det interna arbetet med digital utveckling beräknas ta fart under 2024.
Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.	Kommunikationen av det konst- och kulturfrämjande uppdragets insatser och effekter har utvecklats ytterligare. Detta bidrar till att steg har tagits mot att närma sig att uppfylla målen i kulturplanen. Vidare pågår ett arbete med att kartlägga spelkulturen i länet.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag	Analys
Ta fram en regional utbildningsstrategi utifrån hela länets behov.	En kompetensförsörjningsplan har tagits fram och den kommer att ligga till grund för kompetensförsörjningsarbetet de kommande tre åren. Arbetet med att förstärka behovsanalysarbetet pågår. Med detta underlag fortsätter dialogen med kommunerna och näringslivet om länets utbildningsbehov.
Ta initiativ till att skapa ett kompetensråd.	Under året har ett kompetensråd etablerats och arbetsmarknadens parter (t.ex. Svenskt näringsliv och LO) har signerat en avsiktsförklaring. Arbetet med att kartlägga olika roller har påbörjats och detta kommer att ligga till grund för kommande aktiviteter inom kompetensrådets uppdrag.
Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell kulturutövare i länet.	Främjande verksamhet för professionella utövare har skett i form av kunskapshöjande insatser inom flera konstområden. Inom bild och form, dans, film och litteratur har ett treårigt projekt, AIR Småland, arbetats fram. Det unika med projektet är att det bygger på att varje residensstipendiat matchas mot en lokal värdstipendiat från Jönköpings län. En översyn av kulturbidragen har genomförts under hösten 2023 med syftet att skapa ett bidragssystem som brett främjar kulturutvecklingen i Jönköpings län, såväl för invånare som för kulturaktörer. Utredningen kommer att ligga till grund för en revidering av bidragssystemet under 2024.
Utveckla hållbara strukturer för samråd, samverkan och dialog mellan aktörer inom kulturområdet.	Dialoger mellan verksamheterna inom kultursamverkansmodellen och nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitetspresidium har genomförts. Dialogerna syftar till att följa upp verksamhetsuppdrag kopplade till kulturplanen. Återkommande dialoger förs med kommunernas kultur- och bibliotekschefer. Ett gemensamt fokus har även varit att samtala om arbete kring kultur för hälsa och scenkonst i hela länet. Även området kulturarv har tagits fram som ett gemensamt utvecklingsområde och arbete med detta fortsätter hela planperioden. Utöver detta sker dialoger inom de olika konstområdena samt genom flera nätverk.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
En hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet.	Samarbetet inom de olika konstområdena inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige (RSS) har under 2023 inneburit en fortsatt utveckling av den interregionala samverkan och bidrar till utveckling av konstområdena i Jönköpings län. Insatser i länet har genomförts inom biblioteksutveckling, bild och form, dans, film, hemslöjd och litteratur. Ett exempel på hur det interregionala samarbetet får genomslag i hela länet är Bästa biennalen, som ger barn och unga möjlighet att möta konst.
Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.	Tanken i början av 2023 var att ta emot Region Jönköpings läns fjärde fristadskonstnär. Vid utresan till Sverige arresterades fristadskonstnären vid incheckningen och har därefter dömts till fängelse. Fram till att domen verkställdes hölls det en tät kontakt med fristadskonstnären. Nu följs utvecklingen via fristadskonstnärens ombud och löpande kontakt sker även med nätverket International Cities of Refuge Network (ICORN). I samband med arrangemanget <i>Röster om yttrandefrihet</i> firade Region Jönköpings län 10 år som medlem i ICORN. I samverkan med de regionala biblioteksverksamheterna inom RSS medverkar Region Jönköpings län i projektet Biblioteken som tankesmedjor.
Nomineringar till programråd för yrkesprogram inom gymnasieskolan.	Arbetet är i uppstartsfasen och dialog med det nybildade kompetensrådet kommer att ske under 2024.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Utveckla formerna för att livsmedel som producerar på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.	Interna dialoger mellan olika verksamhetsområden inom Region Jönköpings län pågår för att undersöka om det är möjligt att starta ett genomförandeprojekt.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag	Analys
Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder.	Information om EU och EU:s fonder, med utgångspunkt utifrån den regionala utvecklingsstrategin, har fortsatt att mobiliserats under den nya programperioden. Insatser sker löpande genom olika träffar och nätverk samt genom allmän och riktad information till länets aktörer.
Främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling.	Under året har samtliga konst- och verksamhetsområden deltagit i interregionala och nationella samverkansforum och nätverk. Konkret har det inneburit kunskapsutveckling inom exempelvis publikutveckling, påverkan och stärkt dialog med statliga kulturmyndigheter, samarbeten inom RSS, utvecklad talangutveckling samt forskning och samverkan med kulturlivets olika aktörer i länet. I arbetet med fristadsuppdraget har Region Jönköpings län även deltagit i internationella forum inom ramen för ICORN.

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag	Analys
Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.	Rektorer och elevhälsan arbetar främjande och förebyggande samt utvärderar löpande på både individ- och gruppnivå var stödinsatser får störst effekt. Personal som speciallärare och elevassistenter flyttas utifrån elevers behov där insatserna bedöms göra mest nytta. Insatser för högre måluppfyllelse såsom olika stödinsatser, värdegrundsinriktade aktiviteter, uppföljning av frånvaro och andra kunskapspåverkande insatser för elever planeras och följs upp löpande av rektorer.
Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.	Respektive skola hanterar denna målsättning där skolorna gör anpassningar och erbjuder stöd för de elever som är i behov av det.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Utbildningar anpassade efter näringsens behov ska erbjudas.	Regionens båda naturbruksskolor arbetar kontinuerligt med att utveckla utbildningarna efter näringsens behov, där dialog kring behov sker i lokala programråd med branscherna. Dialog sker även via Utvecklingsrådet för naturbruk.
Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud.	En verksamhetsinriktning finns framtagen för de kommande åren och den beslutades i samband med att det nya samverkansavtalet började gälla 2023.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	90 %	78 % 	Andel elever som inte når målen för godkänd gymnasieexamen är fortfarande för låg. Detta beror delvis på att elever som går tredje året väljer att avbryta sina studier för arbete. En annan orsak är ökad psykisk ohälsa. Hög frånvaro påverkar studieresultatet i hög omfattning och insatser kring att öka närvaron är ett fortsatt fokusområde för skolorna. Av de elever som tog studenten finns fortsatta pandemieffekter som en förklaring till låga studieresultat.
 Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	90 %	85 % 	Det finns en variation mellan olika utbildningar gällande deltagare som slutför eller avslutar sina studier innan utbildningen är slutförd. Flest avbrott sker inom Sörängens filial, Jönköpings folkhögskola, och då främst från de allmänna kurserna. Det är även en högre andel distansdeltagare som avbryter sina studier jämfört med deltagare som fysiskt befinner sig på skolan. Att deltagare avbryter sina studier beror exempelvis på hemlängtan, hemförhållanden, erbjudande om jobb och hälsoskäl.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Främja utveckling av berörda konst- och bildningsområden.	Kulturforum 2023 genomfördes under våren med ledorden inspiration och nätverkande. Kulturforumet har bland annat resulterat i att fler aktörer i länet kommer att medverka i Bästa biennalen 2024.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Tillvarata den pedagogiska kompetensen.	Vid samtliga nyanställningar är målet alltid att anställa behörig personal. Respektive skolas ledning arbetar kontinuerligt utifrån denna målsättning och erbjuder obehörig personal kompletterande utbildningar om/när det är aktuellt.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel behöriga lärare	100 %	94 % 	Alla lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen är behöriga förutom en lärare som arbetar inom anpassad gymnasieskola. Läraren är behörig ämneslärare och studerar till speciallärare med inriktning intellektuell funktionsnedsättning, en behörighet som behövs för att få lärarlegitimation för anpassad gymnasieskola.

Förvaltningsberättelse

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödjande arbete

Uppdrag	Analys
Utveckla formerna för att tillämpa aktuell forskning.	Vinnova har beviljat Region Jönköpings län processtöd för att utveckla ett hållbart ekosystem för näringslivsutveckling. Keystone team är den nya benämningen på samverkansplattformen. Med detta arbete tas nu nästa steg i processen att utveckla samverkansplattformen mellan akademien, forskningsaktörer, näringsliv och Region Jönköpings län. Jönköping University arbetar tillsammans med Linköpings universitet och Region Jönköpings län med att ta fram en tredje ansökan om att få starta en tandläkarutbildning. Dialoger pågår även med andra regioner i Sverige om samverkansmöjligheter. En tredje ansökan ska lämnas in under våren 2024. Beslut från regeringen förväntas under hösten 2024.
Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.	Som följd av den transformationsanalys som har genomförts inom Småland och Öarna är nu ett gemensamt projekt i ansökningsfasen. Utседda externa parter ska vara sammankallande inom respektive fokusområde för hela geografien i syfte att få storlek och volym i de insatser som ska göras. Projektet som löper över 5 år förväntas starta under våren 2024.
Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna.	Region Jönköpings län är en finansiell partner för arbetet som leds av Science Park. Genom att bevilja verksamhetsbidrag och projektmedel riktade till det företagsfrämjande systemet (t.ex. Almi, Science Park, Nyföretagarcentrum, Coompanion och Handelskammaren) stödjer Region Jönköpings län ett jämställt näringsliv.
Arbeta för att öka andelen kvinnor i bolagsstyrelser.	Region Jönköpings Län är en aktiv partner i arbetet med årets unga ledande kvinna. I det arbetet ingår att uppmärksamma årets styrelsetalang. Dialog pågår med Science Park och Handelskammaren hur det gemensamma arbetet kan utvecklas framöver.
Arbeta för att fler företag startas och stimulera nya näringar.	Region Jönköpings Län har löpande avstämningsmöten med Nyföretagarcentrum och Science Park för att säkerställa en god samordning och resurseffektivitet i det praktiska arbetet runt om i länet vid möten med nyföretagare. Fler möten planeras i detta syfte under våren 2024.
Stödja affärs- och kompetensutveckling för företagare på landsbygden.	Under 2023 har de sista affärsutvecklingscheckarna med stöd från React EU beviljats till små och medelstora företag. Genom satsningen har företag getts stöd med fokus på digitalisering, internationalisering och grön omställning. Arbetet med att bevilja företagsstöd genom statliga medel, så kallade 1:1-anslaget, fortlöper och vid årsskiftet hade hela avsättningen beslutats. Under hösten har insatser via anslaget främst varit inriktade på digitalisering. Informationsfilmer har producerats med företagare som tidigare har mottagit företagsstöd. Filmerna används för att öka kännedomen om företagsstöd och ska inspirera företag i länet att inleda utvecklingsinsatser. Under hösten har också förberedelser gjorts i syfte att ansöka om ett ramprogram inom Europeiska regionala utvecklingsfonden för att skapa möjlighet att kunna fortsätta bevilja företagsstöd i länet.

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag	Analys
Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning.	Arbetet med att ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning ingår i ett större arbete, där det pågår arbete med att ta fram en struktur för att följa upp läget i länet samt för att följa upp den regionala utvecklingsstrategin.
Utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering.	Arbetet har startat i liten skala under hösten. Det första steget är att göra en nulägesanalys och att ta fram en katalog över vilka utredningar och analyser som görs löpande.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Utveckla analys- och prognosarbetet.	Formerna för fortsatt samverkan med Jönköping University har utvecklats under året. Nya verktyg i form av länsbarometern har införts och ett nytt verktyg för portföljstyrning är under utveckling.

Framgångsfaktorer: Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet

Uppdrag	Analys
Årlig prognos över kompetensbehov i länet på kort och lång sikt.	Region Jönköpings län har mottagit de regionala handlingsplanerna från Skolverket, där bedömningen av de regionala kompetensbehoven är en viktig pusselbit. Vidare har Region Jönköpings läns bedömning av kompetensbehoven skickats till Myndigheten för yrkeshögskolan och regionala dialoger har genomförts med relevanta aktörer från länet. En uppdragsbeskrivning för framtidsspaning av kompetensbehov har tagits fram och denna kommer under våren 2024 att ligga till grund vid upphandling av en framtidspanande analys.
Konkretisera den roll som folkbildningens aktörer kan spela i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.	Fyra gånger per år deltar Region Jönköpings län i länsbildningsförbundets styrelsemöten. Dessa möten ger möjlighet till att involvera folkbildningens organisationer i det regionala kompetensförsörjningsarbetet i syfte att stärka det livslånga lärandet. Region Jönköpings län samverkar även löpande med studieförbunden för att identifiera och tydliggöra vilka roller som förbunden kan ta i olika insatser som stödjer kompetensförsörjningsarbetet. Under hösten har ett arbete påbörjats i syfte att precisera mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.
Kartlägga hur länets kommuner arbetar med lärcentra och hur Region Jönköpings län kan stödja arbetet.	Under 2023 har Region Jönköpings län haft kontakt med Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd i samband med kommunernas ansökan om statsbidrag från Skolverket. Även möten med Jönköpings kommun har ägt rum under året. Jönköpings kommun har beviljats statsbidrag för uppbyggnad av ett lärcentra och invigningen av lärcentrat kommer att ske i början av 2024.
Arbeta för att det livslånga lärandet möjliggörs genom olika lokala och regionala modeller.	Region Jönköpings län deltar i Länsbildningsförbundets styrelsemöten. Detta ger möjlighet till god dialog om vad som är på gång inom länets folkbildningsorganisationer och tillfälle för Region Jönköpings län att bjuda in till medverkan i det regionala kompetensförsörjningsarbetet, bland annat genom att informera om projektutlysningar inom den europeiska socialfonden. Region Jönköpings län träffar även länets komvuxchefer. Ett fokus är inspel om länets kompetensbehov inför kommunernas ansökan om statsbidrag för regionalt yrkesvux. Vidare har möte med länets komvuxchefer och Skolverket skett, där dialog om regionala kompetensbehov och anpassningar av utbildningar har diskuterats.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Handlingsplan för ekonomi i balans	Ekonomi är i balans.

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	11 183 tkr 	<p>Målet är uppfyllt. Budgetavvikelsen för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet visar en positiv budgetavvikelse med 11,2 miljoner kronor.</p> <p>Verksamhetsområdet visar en positiv budgetavvikelse på cirka 8,3 miljoner kronor vid årets slut och beror bland annat på lägre personalkostnader med anledning av vakanser och färre vikarier samt ej fördelad budget gällande kulturplanens implementering. En stor del av ökningen, har i avvaktan på mer långsiktiga lösningar, använts till extra utlysningar av bidrag till såväl aktörer inom kultursamverkansmodellen som andra kulturutövare men har även använts till en översyn av kulturbidragen.</p> <p>Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade utan bedriver verksamhet huvudsakligen på elevintäkter från hemkommuner och jord-/skogsbruksrelaterade intäkter. Respektive skolas resultat balanseras vid årets slut och möter tidigare års upparbetade resultat. Båda skolorna visar på negativa resultat efter årets slut där den största förklaringen är lägre elevantal än förväntat. Båda skolorna arbetar med åtgärdsplaner.</p> <p>Regionövergripande budget för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet visar en positiv budgetavvikelsen med cirka 2,9 miljoner kronor och förklaras genom att regionala utvecklingsmedel (RU-medel) inte är nyttjade i nivå med budget. Budgeten för RU-medel består av två delar, en budget för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet och en för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö. Efter årets slut finns det en negativ budgetavvikelse gällande nämnden för trafik, infrastruktur och miljö men detta möts upp av den positiva budgetavvikelsen som återfinns inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.</p>

Trafik, infrastruktur och miljö

Regional utveckling

Det regionala utvecklingsuppdraget utgår ifrån det nationella uppdraget i lagen om regionalt utvecklingsuppdrag (SFS 2010:630). I det regionala utvecklingsuppdraget hämtar Region Jönköpings län kraft i och drar nytta av EU:s mål kring ett smart, digitalt och grönt Europa. Arbetet handlar både om påverkan och samverkan med koppling till EU-arenan. När det gäller påverkansarbete på EU-arenan sker detta främst inom samarbetet inom Småland Blekinge Halland South Sweden. Under 2023 har detta påverkansarbete varit inriktat på skog, digitalisering, energi och sammanhållningspolitik. En gemensam energiposition har beslutats under året. Utveckling av länets infrastruktur är nyckeln för en vidare arbetsmarknadsregion. Under 2023 har arbetet med påverkan för nya stambanor fortflöpt.

Att ständigt följa länets nuläge och utmaningar skapar förutsättningar för ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. För 2023 kan arbetet med funktionella samband särskilt nämnas, vars nulägesbilder blir ett verktyg för kommande strategier och program.

Länstrafiken

Sedan i mars 2020 minskade antalet resor kraftigt både i den allmänna kollektivtrafiken och inom serviceresor som en följd av Coronapandemin. Under 2022 ökade antalet resor och ökningen har fortsatt under 2023 och är nu i princip på samma nivå som före pandemin både i den allmänna trafiken och inom serviceresor. Både marknadsandel (jämfört med bilresor) och andel regelbundna resenärer har ökat, vilket tyder på att fler av länets invånare reser kollektivt nu än före pandemin.

Detta har påverkat intäkterna positivt men trots det nås inte budgeterad nivå för biljettintäkter. En viss förflyttning från enkelbiljettsköp till flex- och periodkortsanvändning har skett under året, vilket i grunden är positivt men genomsnittsentäkten per resa minskar. En ökande andel av försäljningen sker i appen, vilken nu står för knappt 70 procent av all försäljning.

Kostnaderna för drivmedel och energi ökade under 2022 och resulterade i en stor negativ budgetavvikelse för helåret 2022. Den höga kostnadsnivån låg kvar i inledningen av 2023. Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö gav i slutet av 2022 Regionledningskontoret i uppdrag att se över trafikutbudet i syfte att uppnå en ekonomi i balans. Nerdragningar i utbudet gjordes delvis fr.o.m. sommartidtabellen och ytterligare nerdragningar genomfördes fr.o.m. hösttidtabellen. Effekter märks i form av minskade kostnader inom busstrafiken under andra halvan av året. I slutet av året erhöles ett budgettillskott för kostnader för skatt på biogas.

I busstrafiken har det varit en mycket hög andel utförd trafik med en leverans på cirka 99,9 procent under 2023. Det är endast ett fåtal inställda turer inom busstrafiken.

Inom Krösatågstrafiken har det under året varit många inställda turer, vilka ersatts med bussar. De inställda tureorna beror till stor del på att fordonen är gamla och har behövt mer underhåll än planerat. Vidare har det varit planerade banarbeten samt planerat tungt underhåll. Utförd leverans (regularitet) inom Krösatågen i länet var 81,4 procent under 2023. Inför 2024 har därför vissa avgångar, på de sträckor som är oelektrifierade, planeras i förväg att köras med bussar. På så vis kommer framförhållningen bli bättre för resenärerna och kostnaderna för ersättningsbussar bör minska.

Den nya tågdepån i Nässjö har färdigställts under året och togs i drift vid årsskiftet 2023/2024. Nya tågfordon är beställda och är leverans är planerad att ske under 2025.

Det är höga kostnader inom serviceresor pga. ökat antal resor och en högre kostnadsnivå jämfört med kostnadsläget innan pandemin. Trots att det är längre handläggningstider och att det under året har varit längre svarstider för att boka resor är det fortsatt relativt hög kundnöjdhet.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Uppdrag	Analys
Se över biljettsortiment och prissättning.	En utredning har gjorts och det finns förslag på förändringar, vilka presenterades för nämnden i december.
Prisvärt studentkort inom kollektivtrafiken.	En utredning har gjorts, vilken presenterades för nämnden i december.
Se över behovet av mer direkttrafik för arbetspendling till större arbetsplatser.	Ett internt utredningsarbete har påbörjats och under våren 2024 kommer en analys att genomföras för att identifiera hur många stora arbetsplatser som finns i Jönköpings län.
Ta initiativ till fackligt råd.	Uppdraget/aktiviteten har skjutits på och planeras att göras under våren 2024.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel nöjda NKI - allmän trafik - alla länsbor	55 %	46 % 	NKI-resultatet för andel nöjda, alla länsbor, sjunker under det sista tertialet med 5 procent. Resultatet för helåret är 6 procent lägre än landets genomsnitt. För att öka nöjdheten har det arbetats fram tre fokusområden: trygghet, restid och lyhörddhet. Förbättringsarbetet förväntas på sikt bidra till ökad kundnöjdhet.
 Andel nöjda NKI - allmän trafik - resenärer	65 %	57 % 	Resultatet för andelen nöjda resenärer inom allmän trafik är på samma nivå som föregående tertial och helåret är samma som 2022. Resultatet på 57 procent är på samma nivå som för resten av landet. För att öka nöjdheten har det arbetats fram tre fokusområden: trygghet, restid och lyhörddhet. Förbättringsarbetet förväntas på sikt bidra till ökad kundnöjdhet.
 Andel nöjda NKI - serviceresor	85 %	80 % 	Andelen nöjda resenärer inom serviceresor är oförändrat under året men är 2 procent lägre än föregående år. Jämfört med landets genomsnitt är det 2 procent lägre. En orsak till att målnivån inte är uppnådd beror på att det under första halvåret har varit längre svarstider än normalt för beställning av resa, vilket delvis påverkat resultatet.

Framgångsfaktorer: Tillgänglig säker och hållbar infrastruktur

Uppdrag	Analys
Genomföra en analys om vilka ytterligare insatser som är nödvändiga för att uppnå breddbandsmålen.	Under 2023 genomfördes en förstudie, vilken slutredovisades till regionstyrelsen i december. Arbetet med att ta vidare slutsatserna pågår.
Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykelfrämjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.	Den regionala cykelstrategin genomförs inom ramen för projektet Regionala cykelsatsning, vilket i sin tur består av ett antal utpekade aktiviteter. Region Jönköpings län har under 2023 stärkt cyklingen på regional nivå genom aktiviteter som exempelvis regionalt cykelnätverk och medlemskap i Svenska cykelstäder.
Genomför en kartläggning och potentialstudie för regionala flygplatser.	Kartläggning och potentialstudie för Jönköpings flygplats fortsätter enligt plan. Samarbete med flygplatsen kring frågan är etablerad och det förberedande arbetet är genomfört.
Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.	Projektmedel har beviljats för att ta fram ett kunskapsunderlag kring funktionella samband med inriktning transporter. Konsult är upphandlad och slutleverans sker i början av 2024. Underlaget kommer att ge ett rumsligt perspektiv inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen samt på framtida uppdateringar av styrande strategier, såsom trafikförsörjningsprogrammet och regional utvecklingsstrategi.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.	Arbetet går in i en intensiv fas efter att flera viktiga förutsättningar har klarlagts under 2023. Ett viktigt skede för insatserna är perioden fram tills dess att regeringen lägger fram sin infrastrukturproposition. Utifrån inriktningen i propositionen visar sig förutsättningar och behov av insatser från projektet nya stambanor.
Genomföra en utredning kring möjligheterna att använda egen mark för upplåtelse av solceller och vindkraft.	En sammanställning av nuläget har genomförts och den är huvudsakligen baserad på de initiativ och insatser som gjorts inom regionfastigheter. Sammanställningen visar att mycket har redan genomförts men det finns potential i fler ytor och områden som på sikt, med pågående teknikutveckling, skulle kunna bli aktuellt (särskilt gällande solceller).
Driva på för att det ska göras en åtgärdsvalsstudie för järnvägssträckan Värnamo-Halmstad.	Åtgärdsvalsstudien är en prioritering i den regionala transportplanen. Behovet kommuniceras kontinuerligt till Trafikverket på regelbundna möten som hålls mellan Trafikverket och Region Jönköpings län.
I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent.	Det sydsvenska samarbetet kring effektprognoser pågår och syftar till att ta fram en gemensam modell för att prognosticera framtida tillgång och efterfrågan på energi på lokal nivå inom Jönköpings län. Under hösten signerade regionerna som ingår i Regionsamverkan Sydsverige (RSS) samarbetsavtalet. Med prognoserna kan bl. a. ledtider för utbyggnad kortas, åtgärder kan vidtas för att undvika effektbrist och näringslivetableringar kan justeras. I länet kommer detta arbete att kopplas samman med den regionala samverkanssatsningen Mistel och projektet EFFEKT.

Process och produktion

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp med 25 procent år 2025 jämfört med 2019.	Direkta utsläpp (scope 1 och 2) minskade med 7 procent jämfört med 2022 och med cirka 22 procent jämfört med 2019 och årets mål uppnåddes därmed. Den huvudsakliga anledningen är minskade utsläpp från kollektivtrafiken genom omställning till biogas och el.
Ökad takt i klimatombudsutredningen.	Länets koldioxidbudget har fått uppmärksamhet och fungerar som en gemensam referensram för kommunernas och länets klimatarbete. Den har även kommit att bli en plattform för det fortsatta arbetet inom Klimatrådet. Under hösten togs fortsatta initiativ för att tillsammans med kommuner och näringsliv skapa samsyn kring behov och ta fram åtgärder för länets klimatarbete med utgångspunkt utifrån koldioxidbudgeten.
Göra separata avsiktsförklaringar med alla länets kommuner om kollektivtrafiken.	Arbetet med att ta fram avsiktsförklaringar om kollektivtrafiken i respektive kommun fortgår och genomförs med ett par kommuner i taget parallellt.
Fortsätta med pilotprojekt för anropsstyrd linjelagd trafik.	Att införa ny linjelagd trafik 2023 är svårt att motivera när det samtidigt genomförts budgetbesparingar. Under 2024 kommer därför data från resvaneundersökningar, funktionella samband och arbetet med bytespunkter att analyseras för att utröna var det är lämpligt med anropsstyrd linjelagd trafik och vilka kostnader detta skulle komma att innebära.
Ta avstamp i nytt Trafikförsörjningsprogram för att få igång det kollektiva resandet efter pandemin.	Under året har kommunikationsinsatser genomförts med målet att öka förtroendet för, och kännedomen om, kollektivtrafiken i länet. Parallellt med detta har marknadsföringskampanjer gjorts, bl.a. med syftet att öka användningen av appen och att skapa kännedom om biljettkompassen. Dessutom gjordes kampanj för att minska fuskåkandet och öka valideringsgraden. En kundpanel har startats och börjat användas. Med hjälp av panelen får Länsstrafiken in idéer och uppfattningar från resenärer som vill vara med och bidra till utveckling av verksamheten.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Fortsätta med upphandlings- och leveransprojekt av nya tågfordon samt bidra till arbetet med ny tågdepå.	Tågdepån i Nässjö har färdigställts och verksamheten startar upp i början av 2024. Arbetet med nya tågfordon pågår planenligt och studiebesök har genomförts i fabriken för att följa progressen. Projektarbete för kommande IT-system för de nya tågfordonen pågår och detta arbete fortsätter under 2024.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Antal resor	22 600 000	22 084 912 	Målsättningen för resandet var 22,6 miljoner resor i hela länet år 2023. Utfallet blev cirka 22,1 miljoner resor. Jämfört med 2022 har resandet ökat med cirka 32 procent. Ökningen i december 2023 jämfört med december 2022 är 18 procent. Ökningen av resandet är störst i stadstrafiken i Jönköping och resandet ökar i samtliga trafikslag. I stadstrafiken i Jönköping används kundräkningssystemet som underlag för statistiken istället för valideringar i biljettsystemet. Under året är det cirka 3 miljoner fler registrerade resor i kundräkningssystemet än i biljettsystemet. Cirka 900 000 resor beror på att resenärer åker utan giltig biljett. Resterande beror på att resenärer med giltig biljett avstår från att validera biljetten samt att vissa biljettyper inte går att validera. Barn under 7 år reser utan biljett med en betalande resenär och finns då med i kundräkningssystemet men inte i biljettsystemet.
 Andel förnybart drivmedel - dieseldrivna tåg	20 %	19,7 % 	Kraven enligt trafikavtalet på att 20 procent (volymprocent) av drivmedlet ska vara förnybart, är uppnått. När förbrukad förnybar volym räknas om till energiinnehåll blir resultatet något lägre.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag	Analys
Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder.	Information om EU och EU:s fonder, med utgångspunkt utifrån den regionala utvecklingsstrategin, har fortsatt att mobiliserats under den nya programperioden. Insatser sker löpande genom olika träffar och nätverk samt genom allmän och riktad information till länets aktörer.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag	Analys
Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning.	Arbetet med att ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning ingår i ett större arbete, där det pågår arbete med att ta fram en struktur för att följa upp läget i länet samt för att följa upp den regionala utvecklingsstrategin.
Utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering.	Arbetet har startat i liten skala under hösten. Det första steget är att göra en nulägesanalys och att ta fram en katalog över vilka utredningar och analyser som görs löpande.
Utveckla analys- och prognosarbetet.	Formerna för fortsatt samverkan med JU har utvecklats under året. Nya verktyg i form av länsbarometern har införts och ett nytt verktyg för portföljstyrning är under utveckling.
Utveckla metoder för att koppla samman regional fysisk planering och infrastrukturplanering.	Projektmedel har beviljats för att ta fram ett kunskapsunderlag kring funktionella samband med inriktning transporter. Konsult är upphandlad och slutleverans sker i början av 2024, med efterföljande kommunikation och spridning.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Undersöka förändringar av resvanor.	Resandet är nästan på samma nivåer som före pandemin. Effekter av distansarbete återstår att kartlägga. En resvaneundersökning pågår i samverkan mellan Länsstrafiken och Regional utveckling. Resvaneundersökningen som blir klar våren 2024 bör ge vissa indikationer av invånarnas resvanor kopplat till pandemin. Detta tillsammans med biljettförsäljningstrender kommer att generera underlag för att ge svar på pandemins påverkan på resvanor.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Genomlysna resandemönster.	Resandet är nästan på samma nivåer som före pandemin. Effekter av distansarbete återstår att kartlägga. En resvaneundersökning pågår i samverkan mellan Länsstrafiken och Regional utveckling. Resvaneundersökningen som blir klar våren 2024 bör ge vissa indikationer av invånarnas resvanor kopplat till pandemin. Detta tillsammans med biljettförsäljningstrender kommer generera underlag för att ge svar på pandemins påverkan på resvanor.
Handlingsplan för ekonomi i balans.	<p>Trafikutbudet i den allmänna trafiken har setts över i syfte att nå en ekonomi i balans. Trafiknerdragningar har genomförts från och med sommaren 2023.</p> <p>För de ökade kostnaderna för skatt på biogasbränsle finns en budgetpost avsatt i budget 2024 om skattebefrielsen inte återinförs.</p> <p>Inom Krösatågstrafiken kommer trafiken reduceras och ersättas med buss. På så vis kommer framförhållningen bli bättre för resenärerna och kostnaderna för ersättningsbussar bör minska.</p> <p>För att öka intäkterna är det viktigt att aktivt arbeta med åtgärder för att öka resandet. Förutom det kommer det även att arbetas mer med hur biljettkontrollerna kan effektiviseras samt i samverkan med trafikföretagen öka valideringarna ombord.</p> <p>Totalt sett inom allmän trafik (buss och tåg) är bedömningen att ekonomin, efter genomförda åtgärder, är i balans från 2024.</p> <p>Underskottet inom serviceresor får diskuteras vidare i budgetprocessen och ett uppdrag finns i budget 2024 att se över de ökade kostnaderna för serviceresor och att vid behov revidera regelverken. I 2024 års budget har ett budgettillskott gjorts på 10 miljoner kronor för att täcka en del av underskottet inom serviceresor.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	-12 515 tkr 	<p>Länstrafiken (-12,4 mnkr)</p> <p>För 2023 blev det en ackumulerad negativ budgetavvikelse på -12,4 miljoner kronor.</p> <p>Budgetavvikelseerna uppdelat på resultatenheter inom Länstrafiken är:</p> <p>RE allmän trafik +23,2 miljoner kronor.</p> <p>RE serviceresor -44,3 miljoner kronor.</p> <p>RE stab, Ekonomi, marknad +8,7 miljoner kronor.</p> <p>Efter beslut i regionstyrelsen har kostnaderna för skatt på biogasbränsle kompenserats i budget till allmän trafik med totalt 12,7 miljoner kronor.</p>

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
Ekonomi i balans, forts.			<p>Inom allmän trafik har biljettintäkterna en ackumulerad negativ avvikelse på -23,9 miljoner kronor. Uppskattningsvis beror nästan hälften av avvikelsen på fuskåkning och övrigt är en kombination av förhöjd budget pga. prisökning samt förändrat köpmönster bland resenärer som påverkar intäkter på totalen. Andelen sålda enkelbiljetter har tex sjunkit kraftigt under 2023, vilket påverkar intäkten i kronor per resa.</p> <p>Kostnadsläget har varit fortsatt på en relativt hög nivå även om indexpåverkan har dämpats under hösten. I busstrafiken innebär indexutvecklingen ackumulerat kostnader utöver budget med cirka 10 miljoner kronor. Det är samtidigt fortsatt lägre utbetalningar för incitamentsersättningar samt vitesbelopp från trafikföretagen som kompenserar kostnadsutvecklingen. I busstrafiken är det lägre kostnader för produktionen från juni månad, som en effekt av nerdragning av trafikutbudet enligt tidigare uppdrag för att nå en ekonomi i balans.</p> <p>Krösatågen har lägre trafik kostnader och lägre kostnader för banavgifter på grund av inställd trafik, men kostnader för ersättningstrafik och inhyrda fordon är över budget.</p> <p>Inom serviceresor är det en negativ budgetavvikelse som beror på ökade kostnader för färdtjänst och sjukresor eftersom antalet resor har ökat och kostnadsläget är högt. Kostnaden per servicersesa har ökat pga. indexutveckling, höjda kvalitetskrav, resornas längd, högre kostnader på grund av ett uppsagt avtal m.m.</p> <p>Den främsta förklaringen till den positiva budgetavvikelsen inom stab, ekonomi, marknad är att det är ett överskott på marknadsföringsbudgeten.</p> <p>Regionövergripande nämnden för trafik, infrastruktur (-0,1 mnkr)</p> <p>Budgeten för regionala utvecklingsmedel (RU-medel) består av två delar, dels en budget för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö, dels en för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Efter årets slut finns det en negativ budgetavvikelse gällande nämnden för trafik, infrastruktur och miljö men detta möts upp av en positiv budgetavvikelse gällande nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Nämndens egna kostnader visar på en liten positiv budgetavvikelse och budgeten för bidraget till Jönköpings flygplats som räknades upp med fastställt budgetindex men bidraget som betalas ut är ett fast belopp, vilket ger en positiv budgetavvikelse.</p>

Ögonblicksbild från Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen vid Värnamo Sjukhus.
Foto: Johan W Avby

Folkhälsa och sjukvård

Under 2023 har fokuseringen på covid-19 kunnat trappas ner även om vaccination för covid-19 har fortsatt i stor skala. Från mars rekommenderades en ”vårdos” till personer 80 år och äldre samt till personer boende på SÄBO. Andelen vaccinerade i åldersgruppen 80 år och äldre var 64 procent. För personer boende på SÄBO var siffran 85 procent. Även personer 65-79 år samt vuxna personer som tillhörde en riskgrupp fick ta en vårdos om de så önskade. För personer 65-79 år var vaccinationstäckningen 12 procent. Under hösten rekommenderades en ”höstdos” till alla över 65 år samt till yngre vuxna som tillhörde en riskgrupp. Även personer 18-64 år som inte tillhörde någon riskgrupp fick vaccinera sig om de så önskade. Fram till 31 december 2023 hade 74 procent av alla över 65 år vaccinerat sig med en höstdos. För gruppen 80 år och äldre var siffran 80 procent. Totalt gavs 102 048 doser vaccin mot covid-19 i regionen under 2023. Generellt sett har Region Jönköpings län en hög vaccinationstäckning i jämförelse med övriga riket.

Arbetet med planen för framtidens hälso- och sjukvården och förflyttningen mot nära vård har fortsatt under året. Prioriterade områden har varit Bästa platsen att leva på, kunskapsstyrning, personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp, sömlösa vårdövergångar, digital konsultation, samt fortsatt arbete med att öka antalet överenskommelser med patienterna och patientens kunskapsstöd. Även en pilotverksamhet har genomförts av elevhälsocentral.

Barn och unga med psykisk ohälsa har fått en tydligare väg in i vården och en förstärkning har tillförts barn och ungdomshälsan där uppbyggnad av en primärnivå för barn och ungas psykiska hälsa har genomförts under året.

Tillgänglighet och den uppskjutna vården har fortsatt att vara ett prioriterat område under 2023 och arbetet med kapacitets- och produktionsstyrning är ett viktigt verktyg i arbetet. Under året minskade läkarbesöken på vårdcentralerna med 6 procent och besök hos andra personalkategorier ökade med ungefär 5 procent. Antalet covidprover minskade drastiskt under året. Antalet besök på akutmottagningarna och närankuterna låg på samma nivå som 2022. Remissinflödet till den specialiserade vården var även det oförändrat jämfört med 2022. Antalet som väntade på ett första nybesök vid årsskiftet hade minskat med 2 procent. Antalet som väntar på operation minskade med lite mer än 6 procent. Även längden på väntetiden har minskat något och är fortsatt bland den kortaste i riket inom både besök och operationer. Antalet väntande till operation var 5 004 vid årsskiftet. Rättspsykiatri har under året ökat med ytterligare 10 vårdplatser.

Av Jönköpings läns invånare har 95 procent någon gång varit inloggade på 1177 och omkring 80 procent har avisering påslaget vilket gör att de kan ta emot meddelande från vården. Länets invånare gör ungefär 450 000 inloggningar per månad i 1177 och omkring 30 000 ärenden hanteras digitalt via 1177 e-tjänster. Samtidigt är utvecklingen av e-hälsa en utmaning. Digitala vårdmöten ökar även om ökningen i helheten är liten. Under året har insatser gjorts för att öka användningen av exempelvis webbtidbok, bokning, av- och ombokning i 1177 e-tjänster.

Under 2023 har 1177 direkt införts på länets samtliga 54 vårdcentraler och filialer. 1177 direkt är en ny digital tjänst för symtombedömning, hänvisning och chatt, och är ett av flera projekt som ingår i det nationella programmet Första linjens digitala vård. Den nya tjänsten innebär att invånaren ges möjlighet att beskriva sina symtom digitalt för att sedan automatiskt få kontakt med rätt vårdnivå och rätt vårdkompetens. I första hand får patienten chatta med vårdpersonal på sin vårdcentral men det finns också möjlighet till videosamtal och röstasamtal.

Beredskapsarbetet och planeringen för återuppbyggnad av civilt försvar har fått ett större fokus bland annat med anledning av pandemin, krig och oro i omvärlden. Under perioden har fokus legat på arbetet med att ta fram en övergripande utbildning- och övningsplan för kris- och katastrofläge för Region Jönköpings län. Denna beräknas vara klar första kvartalet 2024.

Hälso- och sjukvårdsbarometern som genomfördes under 2023 visar att 79 procent av Jönköpings läns invånare har stort eller mycket stort förtroende för sjukvården och 92 procent uppfattar att man har tillgång till den hälso- och sjukvård man behöver. Resultatet för båda dessa mätningar är högst i landet och har också under 2023 förbättrats jämfört med 2022.

Förvaltningsberättelse

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Uppdrag	Analys
Fortsätta implementeringen av Patientkontraktet som innebär en gemensam överenskommelse mellan patient och vårdgivare.	Andel patienter som har en dokumenterad överenskommelse fortsätter att öka. Vi följer särskilt utvecklingen för patienter med kroniska sjukdomar som också fortsätter att öka kontinuerligt. Arbetet fortsätter att fokusera på analys av överenskommelse med syfte att lära och utveckla samskapandet. Det görs journalgranskningar av innehållet och resultatet diskuteras på respektive klinik. Region Jönköpings län lyfts fram i socialstyrelsens rapport om uppföljning av nära vård som ledande inom arbetet med Patientkontrakt.
Öka patientens kunskap genom utveckling och införande av patientens kunskapsstöd. Inklusiva mötesplatser och hälsocaféer i alla tre länsdelar.	<p>Patientens kunskapsstöd som en del i Patientkontraktet fortgår enligt plan inom sydöstra sjukvårdsregionen. Målsättningen är att en generell modell ska finnas framtagen som underlag för nationellt beslut om fortsatt spridning och utveckling. Detta ska ingå som en del i sammanhållen planering på 1177 - digital vy för Patientkontrakt.</p> <p>Utveckling och spridning av fler mötesplatser för personer med kroniska sjukdomar och deras närstående har fortsatt. Mötesplatserna är både digitala och fysiska. En digitala självhjälsgrupper pågår. Under året har arbete pågått med breddning av diagnoser från cancer till övriga långvariga sjukdomstillstånd. Självhjälsgrupper utökas genom att föreningen Hjärnkoll och Region Jönköpings län ingått i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Patienttillfredsställelse - andel nöjda patienter	80 %	88 % 	Under 2023 genomfördes fyra Nationella patientenkäter; Öppen och slutenvård inom specialiserad vård, primärvård samt rehabilitering i slutenvård. Andel positiva gällande helhetsintrycket 91,4 procent, 91 procent, 80,9 procent och 88,7 procent. Det ovägda genomsnittet blir därmed 88 procent. Resultaten för den specialiserade vården samt rehabilitering är bland de bästa vid jämförelse med övriga regioner och primärvårdens resultat är runt genomsnittet för riket.
 Jag har tillgång till den hälso- och sjukvård jag behöver - Instämmer helt/delvis.	90 %	92 % 	Hälso- och sjukvårdsbarometern 2023 visar att 92 procent av befolkningen i vårt län uppfattar att de har tillgång till den hälso- och sjukvård de behöver. Detta är en förbättring från föregående år med 3 procentenheter. Resultatet är högst i landet. Snittet för riket är 84 procent. I denna undersökning tillfrågas slumpvis utvalda invånare och de behöver inte ha haft någon kontakt med vården.
 Andel i befolkningen som har stort/mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet i sin region	75 %	79 % 	Hälso- och sjukvårdsbarometern 2023 visade att 79 procent av befolkningen i Jönköpings län har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Detta är en förbättring med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Resultatet är högst i landet. Snittet för riket är 61 procent. I denna undersökning tillfrågas invånare slumpvis utvalda och behöver inte ha haft någon kontakt med vården.

Förvaltningsberättelse

Framgångsfaktorer: God tillgänglighet

Uppdrag	Analys
Förbättra tillgängligheten till vården utifrån systemmätetal och mål för verksamheterna.	Tillgängligheten till vården är inom de flesta områden fortsatt en utmaning, även om Region Jönköpings län i nationella jämförelser är bland de bästa i riket. Region Jönköpings län fick högst ersättning per invånare av de statsbidrag som delades ut för bästa tillgängligheten. Där vi fortsatt har utmaningar uppges bland annat brist på kompetens och ett ökat inflöde som skäl. Exempel på åtgärder för att förbättra tillgängligheten är digitala besök, teambedömningar i tvärprofessionella team, öppen mottagning, triagering till rätt yrkeskategori, kortare behandlingsserier, kortare besökstider och mer individualiserad vård. Patienternas egen kraft och ansvar för sin sjukdom tas på ett systematiskt sätt tillvara. Inom flera verksamheter har tillgängligheten förbättrats och ett aktivt arbete pågår med kapacitets och produktionsstyrning.
Arbeta aktivt med att uppnå bemanningsmålet inom primärvården med ett genomsnitt med 1500 listade patienter per distriktsläkare.	En modell är framtagen för inventering av läkarbemanning två gånger per år (31 mars och 30 september). Syftet är att Region Jönköpings län som huvudman ska kunna följa utvecklingen av läkare i primärvården utifrån socialstyrelsens långsiktiga mål/riktmärke för fast läkarkontakt. Bemanningen är för närvarande ojämn i länet med generellt god bemanning i norra länsdelen medan södra och östra länsdelarna har ett sämre läge.
Arbeta aktivt med att ta hand om den uppskjutna vården och säkra tillgängligheten till operation genom att förstärka de egna resurserna.	Flera av verksamheterna inom kirurgisk vård har under våren och höst regelbundet gjort extrainsatser för körkortning. Primärt handlar det om extramottagning för nybesök och mindre mottagningsoperationer på helger. Under 2023 har 600 patienter fått vård genom extra insatser som genomförts på kvällar och helger.
Samverka kring den uppskjutna vården inom sydöstra sjukvårdsregionen i syfte att förbättra tillgängligheten till behandlingar och operationer.	Återkommande möten inom Sydöstra sjukvårdsregionen genomfördes under året. Ett fåtal ingrepp har flyttats från Östergötland till Region Jönköpings län inom ramen för detta arbete. Fortsatta insatser krävs för att öka antalet flyttade operationer och därigenom säkra tillgången till högspecialiserade operationer, då Östergötland har kapacitetsbrist på flera områden.
Under mandatperioden ska Region Jönköpings län säkra akutvårdkedjan för att patienter ska få ett snabbare och säkrare omhändertagande i hela länet.	Ett förbättringsarbete kring akutprocessen har påbörjats. Ett första steg har varit att göra en flödesvandring "patientens resa" genom akutprocessen på de tre sjukhusen. Samtliga verksamhetsområden är delaktiga. En analys är genomförd över besöken på akutmottagningarna i länet. Akutöversikten - ny dashboard för läget på våra tre akutmottagningar är framtagen.
Arbeta aktivt inom ambulansverksamheten att uppnå uppsatta mål för prio 1 larm.	Tillgängligheten uppgick under 2023 till 71 procent. Antalet prioritet 1 uppdrag har minskat jämfört med föregående år. Däremot tar inom- och utomlänstransporter mellan vårdinrättning fortfarande en stor del av ambulanssjukvårdens resurser. Ambulanssjuksköterska har jobbat på SOS Alarm och då stöttat SOS-alarm personal i arbetet med dirigering/logistik avseende transporter, vilket har haft en positiv effekt på tillgänglighet. Beslut om en fortsättning är fattat inför 2024.
Arbeta aktivt med att förbättra tillgängligheten till utredning och behandling inom barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabiliteringen samt tillgängligheten till barn- och ungdomshälsan.	Resultatet för året är långt ifrån målvärdet och i nivå med föregående år. Medelväntetiden för utredning sjunker, vilket ännu inte syns i denna uppföljning. Antal genomförda utredningar under 2023 är 1 115 stycken vilket är 150 fler än föregående år. Antal väntande är 382 barn, vilket är 60 barn färre än föregående år. Upphandling av fler externa utredningsleverantörer påbörjades under hösten för att hantera fortsatt högt inflöde. Verksamheterna har fortsatt stora utmaningar med rekrytering av nyckelkompetens.
Utveckla primär nivå för omhändertagande av barn- och ungdomars psykiska hälsa.	En primär nivå för barn och unga, 6-17 år, med lindriga och medelsvåra psykiska besvär och psykiatriska tillstånd har startats inom barn- och ungdomshälsan. Arbetssätt utifrån den primära nivån har implementerats och samarbete mellan medicinska och psykosociala kompetenser har utvecklats. Under april-december har 1 046 barn och unga med lindrig till medelsvår psykisk ohälsa eller psykiatriska tillstånd haft kontakt med barn- och ungdomshälsan utifrån primär nivå. Av dessa var 566 överflyttningsspatienter från barn och ungdomspsykiatri, resterande har bedömts behöva fler kontakter än fem, läkarbedömning eller triagerats via En väg in, barn och ungas psykiska hälsa.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Fortsätta bygga ut utredning och behandling för neuropsykiatri hos barn och unga.	Utvecklingsarbete pågår inom flera områden. Arbetet med att förbättra tillgängligheten till utredning sker både med egna resurser och köpta utredningar. I dagsläget behöver egen kapacitet prioriteras för att ta hand om behandling efter utredning. Utmaningar finns avseende rekrytering för att förstärka egen utredningskapacitet, framförallt psykologer. Starten av primär nivå för barn och unga med psykisk ohälsa är strategiskt viktigt för att frigöra resurser på barn- och ungdomspsykiatri att kunna genomföra fler utredningar och korta köer till behandling.
Starta en elevhälsocentral tillsammans med Jönköpings kommun.	Arbetet med elevhälsocentral går framåt. Piloten startade i augusti 2023 och ska pågå under ett år. Eleverna på de fem skolorna som tillhör piloten har fått fylla i en enkät i augusti som ska fungera som en baslinjemätning.
Förbättra tillgängligheten till folktandvården och specialisttandvården.	Inom allmäntandvården pågår en översyn av köerna avseende nya patienter. En prioriteringsordning är framtagen som nu används. Inom specialisttandvården har också ett arbete startat kring prioritering och klassificering av remisser. Arbetet har resulterat i en prioriteringsordning som införs fullt ut 1 januari 2024. Tillgängligheten till specialisttandvården mäts på samma sätt som tillgänglighet till sjukvården. Utfallet är fortsatt lågt och arbetet fortgår inom de olika specialiteterna att förbättra tillgängligheten. Tillgängligheten skiljer sig åt mellan olika specialiteter och vissa kliniker uppfyller tillgänglighetsmålet väl. Överlag syns en tydlig och konstant förbättring.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar.	90 %	85 % 	Resultatet är något bättre än december 2022. Det ser ut som en något högre nivå av måluppfyllelse är etablerad. Samtidigt är det en stor variation mellan de olika vårdcentralerna.
 Faktisk väntetid till första besök inom 60 dagar i specialiserad vård nationell rapportering.	80 %	69 % 	Utfallet ligger på samma nivå som december 2022. Forsatt ett bra resultat vid en nationell jämförelse.
 Genomförda återbesök inom medicinskt måldatum	90 %	78 % 	Det samlade resultatet har legat mellan 76-80 procent sedan juni 2020, mycket liten variation. Däremot är variationen stor mellan olika verksamheter.
 Faktisk väntetid till operation/åtgärd inom 60 dagar, specialiserad vård	80 %	73 % 	Resultatet är något bättre än december 2022. Tillgängligheten till operation är överlägset bäst i landet om man jämför med övriga regioner.
 Tid till ambulans - andel prio 1 larm inom 20 minuter	80 %	71 % 	Tillgängligheten uppgick under 2023 till 71 procent. Föregående år 68 procent. Antalet prioritet 1 uppdrag har minskat med 3 procent (765 uppdrag) jämfört med föregående år. Inom- och utomlänstransporter mellan vårdinrättning tar en stor del av ambulanssjukvårdens resurser, cirka 9 procent av totalt antal uppdrag. Totalt har antalet uppdrag minskat med 3 procent (1 656 uppdrag). Ambulanssjuksköterska har till och med maj jobbat på SOS Alarm och har då stött SOS-alarms personal i arbetet med dirigering och logistik avseende utomlänstransporter, vilket har haft en positiv effekt på tillgänglighet.
 Täckningsgrad för den uppsökande verksamheten (munhälsobedömningar)	90 %	91% 	Av de personer som har "Intyg om nödvändig tandvård" och som önskat få en munhälsobedömning utförd (4 096) har 91 procent fått det (3 742). Munhälsobedömningar sker fortlöpande under året. Förbättring har skett jämfört med 2022 då andelen var 85 procent.
 Andel berättigade till nödvändig tandvård som fått den utförd	80 %	60 % 	Av 6 413 berättigade personer har 3 844 (60 procent) fått nödvändig tandvård utförd (60 procent män och 60 procent kvinnor). Av de 6 413 berättigade är 2 769 män och 3 644 kvinnor. Nödvändig tandvård har utförts på 1 653 män och 2 191 kvinnor. Av de som fått nödvändig tandvård har Folktandvården behandlat 61 procent och privata vårdgivare 48 procent. Differensen beror på att personer har fått behandling hos både Folktandvård och privat vårdgivare.

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Allmäntandvård: Andel revisionspatienter i tid till undersökning och behandling	90 %	75 % 	<p>Utfallet för folktandvården i december ligger på 75 procent, vilket är 3 procent bättre jämfört med december 2022.</p> <p>Tillgänglighetsmålet om 90 procent eller mer uppfylls för 8 av 26 kliniker (31 procent). Ytterligare 7 kliniker har tillgänglighet över 70 procent och resterande 9 kliniker redovisar en tillgänglighet mellan 69 och 34 procent. Klinikerna har fokuserat på att komma ikapp med köer för exempelvis barn och frisktandvårdspatienter, där tillgängligheten förbättrats avsevärt under året.</p> <p>Stödtjänstgöring tillämpas för att klara situationen på kliniker med större personalbrist. Även extra insatser på helger har genomförts. Rekryteringsinsatser pågår ständigt. Tillgången på odontologiskt utbildad personal är fortfarande liten och störst svårigheter finns utanför de större orterna i länet, främst i de södra länsdelarna. Av 50 privata tandvårdsmottagningar har 38 svarat och av dem klarar 36 stycken (90 procent) tillgänglighetsmålet.</p>
 Tillgänglighet speciallisttandvård inom 60 dagar efter remiss	80 %	58 % 	<p>Tillgängligheten är fortsatt låg och arbetet fortgår inom de olika specialiteterna, framförallt inom käkkirurgiska kliniken.</p> <p>Tillgängligheten skiljer sig åt mellan olika specialiteter och vissa kliniker uppfyller tillgänglighetsmålet väl. Överlag syns en tydlig förbättring. Många kliniker har en klar förbättring. Totalt står 2 012 patienter i kö.</p>

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Fortsätta att arbeta målinriktat i det strategiska arbetet med "Bästa platsen" för att förbättra folkhälsan hos länets invånare.	Inom ramen för gemensam plan för primärvård har arbetet med bästa platsen fortsatt enligt plan. Flertalet nya arbets sätt är i storskalig spridning. Ett stödsystem är framtaget med målsättning att ytterligare förstärka samverkan mellan kommuner och region. Även ett ramverk för uppföljning är framtaget som kommer testas med syfte att mäta det vi tillsammans inom kommunerna och Region Jönköpings län lyckas åstadkomma för Esther. Arbetet med bästa platsen har också förstärkts genom det toppledarprogram som genomförts med Region Jönköpings läns och länets kommuners högsta ledningar.
Säkerställa att verksamheter som är centraliserad inom regionen, när länets invånare jämlikt.	En kartläggning av centraliserade länsprocesser inom berörda verksamheter pågår, för att vidta förbättringsåtgärder inom områden där resurser inte erbjuds jämlikt till invånare. Arbetet är ännu inte färdigt. Införande av personcentrerade sammanhållna vårdförlopp förväntas ge en positiv effekt på geografisk tillgänglighet när flödena blir genomlysta.
Fortsätta integrationsarbetet genom bland annat hälsokommunikatörernas insatser och spridning av konceptet med hälsoguiden till fler kommuner.	Under 2023 har Region Jönköpings läns arbete med hälsofrämjande insatser riktade mot utrikesfödda invånare genom modersmålsbaserad hälsokommunikation fortsatt. En kartläggning genomfördes under våren som bekräftade att de nuvarande insatserna fortsatt är relevanta i målgruppen. En omställning har skett med ett minskat nationellt och lokalt flyktmottagande, vilket påverkar arbetet på kort och lång sikt. Fokus under hösten har varit på att utveckla nya insatser som kan främja hälsa hos migranter som redan bor i länet, men har mer behov av riktad hälsoinformation och att bredda erbjudandet till kommunerna.
För att förbättra barn och ungas hälsa prioriteras tre områden för ett fördjupat arbete i nära samverkan; fullföljda studier, psykisk hälsa och fysisk aktivitet.	Arbetet Bästa platsen att leva på! – barn och unga har fortsatt. Utifrån det förbättringsarbete som gjorts i samverkan där bland annat utökande gemensamma hembesök, standardiserad föräldrautbildning till samtliga familjecentraler och koncept för skolnärvaro, bedöms det nu behövas en översyn för att skapa långsiktig hållbarhet i angreppssättet och spridningen.
Minst en familjecentral ska finnas i varje kommun.	Familjecentraler finns i alla kommuner. Familjecentralerna arbetar med uppsökande verksamhet och föräldraskapsstöd.
Samverkan ska ske med elevhälsan för att förbättra tillgängligheten och arbetet med förebyggande arbete.	Kommunerna och elevhälsan får stöd i hälsofrämjande och förebyggande metoder. Exempel på detta är utbildning i MHFA- Första hjälpen till psykisk hälsa ungdom. Dansa utan krav har fortsatt. Mentorier i Vårdprevention och Agera tillsammans är projekt som drivs i samverkan med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Skolor i länet erbjuds att utbilda gruppleddare för metoderna kostnadsfritt.
Ungdomsmottagningen ska arbeta tillsammans med elevhälsan och elevhälsocentraler för att arbeta mer förebyggande.	Ungdomsmottagningarna har ett aktivt arbete för att nå fler ungdomar. Digitala redskap används allt mer och kommer att fortsätta att utvecklas. Även arbetet för en samverkan mellan ungdomsmottagningar och elevhälsocentral har fortsatt.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Arbeta riktat mot äldre för att identifiera och erbjuda behandling för att motverka psykisk ohälsa, suicid, ofrivillig ensamhet samt främja äldres psykiska hälsa.	Ett stort antal aktiviteter pågår exempelvis utbildning i MHFA första hjälpen för psykisk hälsa äldre, studiecirklar i Möten för minnen och Musik att minnas har genomförts i några kommuner, samt existentiella samtal. En inspirationsdag i Dans som ett verktyg att bemöta personer med demenssjukdom för personal som arbetar inom demensvården och för anhöriga till personer med demens sjukdom har också genomförts.
Fortsätta arbetet med Trygg och säker vård och omsorg.	Överenskommelsen om arbetssätt för Trygg hemma finns och implementeringsarbete pågår. Arbetet innefattar att förstärka teamarbete och nära samverkan mellan kommunal hälso- och sjukvård och vårdcentraler kring gemensamma patienter.
Fortsatt utveckling av läkarstöd till de särskilda boendena och den kommunala hemsjukvården.	Läkaruppdrag på särskilda boenden och i hemsjukvården förstärks genom samverkande team från Region Jönköpings län och kommun med fokus på gemensam planering, fasta vårdkontakter, samordnade individuella planer (SIP) och proaktiva insatser. Uppföljning sker av indikatorer och checklista.
Fortsatt utveckling av en jämlik geriatrisk vård i länet.	Forum Geriatrikum genomförs varje månad. Det är fortsatt uppskattat och bra närvaro av medarbetare som arbetar med äldre inom vård och omsorg. Sedan 2019 har 31 föreläsningar genomförts. En nystart efter coronapandemin av forskningsaktiviteter genomfördes i december 2023, tillsammans med Futurum och institutet för gerontologi på Hälsohögskolan i Jönköping. Det var ett 30-tal forskare och kliniker som gemensamt presenterade pågående forskning och diskuterade behov av ny forskning.
Testa arbetssättet med att införa geriatrisk vård i hemmet och utvärdera efter ett år.	En workshop om specialiserad vård i hemmet har genomförts. Fokus har flyttas från geriatrisk vård till akutsjukvård i hemmet och antibiotikabehandling. Arbetet behöver ske i nära samarbete mellan akutsjukhus, primärvård och kommuner. Arbetet fortsätter under 2024.
Riktade insatser genomförs inom områden där kariesförekomsten ökar i förskola, fritidshem och skola.	En översyn av det preventiva arbetet pågår inom folktandvården och en inventering har genomförts. Flera förslag har tagits fram och arbete pågår för att utvärdera och prioritera förslagen.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel kariesfria 19-åringar	45 %	48 % 	48 procent av länets 19-åringar är kariesfria och utfallet ligger därmed högre än utfallet för samtliga år sen 2017. Måluppfyllelsen speglar ett genomsnitt men det finns en skillnad mellan de olika klinikernas resultat och munhälsan är sämre i utsatta områden. Utökade satsningar från tidig ålder i framför allt utsatta områden krävs fortsatt för att bibehålla den goda tandhälsan i länet.

Process och produktion

Verksamhetsstatistik

Primärvård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	2019	2022	2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal besök, läkare	692 119	442 402	414 931	-40,0 %	-6,2 %
Antal besök, annan personalkategori	743 314	600 358	627 053	-15,6 %	4,4 %
-varav distansbesök utomlänare	268 564	31 865	766	-99,7 %	-97,6 %
-varav distansbesök länsbor	10 007	28 497	25 566	155,5 %	-10,3 %
Andel distansbesök länsbor	0,8 %	2,5 %	2,2 %	1,4 %	-0,3 %
Länets vårdkonsumtion					
Antal besök, läkare	466 782	436 478	445 506	-4,6 %	2,1 %
Antal besök, annan personalkategori	814 031	686 978	713 995	-12,3 %	3,9 %

Antalet besök till läkare av länets invånare ökar jämfört med 2022 men är inte tillbaka på 2019 års nivå. Besök till annan personalkategori ökar också jämfört med 2022 men är betydligt lägre än innan pandemin.

Förvaltningsberättelse

Antal besök läkare, varav distansbesök utomlänare visar cirka 31 600 färre distansbesök. Den skillnaden jämfört med 2022 avser ”Distanskontakt video enskilt” som inte längre rapporteras på Vårdcentralen Tranan i Tranås. Detta påverkar även det totala antalet läkarbesök i länet.

Länets invånare konsumerar cirka hälften (51,5 procent) av läkarbesöken i primärvården. Jämfört med 2019 är det en något lägre andel. När det gäller besök till annan personalkategori sker en större andel av länets invånares konsumtion i primärvården (61 procent). Även här minskar andelen i primärvården jämfört med 2019 då andelen var 66,5 procent.

Specialiserad somatisk vård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	2019	2022	2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal disponibla vårdplatser	564	541	545	-3,4 %	0,7 %
Vårdtid i dagar	172 612	171 727	166 733	-3,4 %	-2,9 %
Antal vårdtillfällen	48 023	45 615	46 255	-3,7 %	1,4 %
Medelvårdtid, dagar	3,6	3,8	3,6	0,3 %	-4,0 %
Antal läkarbesök	366 197	362 032	362 813	-0,9 %	0,2 %
Antal besök annan personalkategori	300 388	324 931	343 287	14,3 %	5,6 %
Varav distansbesök	248	6 985	7 136		2,2 %
Andel distansbesök	0,04 %	1,02 %	1,01 %	0,97 %	-0,01 %
Länets vårdkonsumtion					
Vårdtid i dagar	187 891	186 948	182 894	-2,7 %	-2,2 %
Antal vårdtillfällen	51 246	48 579	49 200	-4,0 %	1,3 %
Antal läkarbesök	401 329	385 525	384 981	-4,1 %	-0,1 %
Antal besök annan personalkategori	299 590	319 802	339 500	13,3 %	6,2 %

Inom den slutna vården är antalet disponibla vårdplatser något fler jämfört med 2022 men färre än 2019. Antalet vård dagar minskar såväl jämfört med 2019 som 2022 däremot ökar antalet vårdtillfällen i förhållande till 2022.

Sett till länets invånares konsumtion av vård (det vill säga när vi justerar för köpt och såld vård till andra regioner) ses en ökning av antal besök annan personalkategori både jämfört med 2019 och 2022 samt en liten ökning av antalet vårdtillfällen jämfört med 2022. Andel distansbesök är fortsatt på en blygsam nivå.

Specialiserad psykiatrisk vård

Egenproducerad vård (inkl såld vård)	2019	2022	2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal disponibla vårdplatser	120	106	99	-17,5 %	-6,6 %
Vårdtid i dagar	38 014	33 844	31 163	-18,0 %	-7,9 %
Antal vårdtillfällen	4 247	3 812	3 916	-7,8 %	2,7 %
Medelvårdtid, dagar	9,0	8,9	8,0	-11,2 %	-10,5 %
Antal läkarbesök	30 014	32 544	34 938	16,4 %	7,4 %
Antal besök annan personalkategori	112 628	108 991	114 089	1,3 %	4,7 %
Varav distansbesök	191	9 336	6 726		-28,0 %
Varav andel distansbesök	0,13 %	6,60 %	4,51 %	4,38 %	-2,08 %
Länets vårdkonsumtion					
Vårdtid i dagar	46 141	44 910	42 470	-8,0 %	-5,4 %
Antal vårdtillfällen	4 241	4 009	4 167	-1,7 %	3,9 %
Antal läkarbesök	28 599	31 719	34 500	20,6 %	8,8 %
Antal besök annan personalkategori	109 803	107 448	115 007	4,7 %	7,0 %

Förvaltningsberättelse

Inom den slutna vården minskar antalet disponibla vårdplatser och vård dagar. Antalet vårdtillfällen ökar dock jämfört med 2022 samtidigt som en minskning sker av medelvårdtiden. Inom öppenvård sker en relativt kraftig ökning av både läkarbesök och besök annan personalkategori. Invånarnas konsumtion av öppenvård ökar relativt mycket jämfört med 2019. Den relativt kraftiga ökningen av läkarbesök mellan 2022 och 2023 förklaras delvis av en bättre datafångst för köpt vård/rikssjukvård.

Andelen distansbesök är högst inom den psykiatriska vården men minskar förhållandevis mycket mellan 2022 och 2023.

Tandvård

	2019	2022	2023	Förändring % 2023-2019	Förändring % 2023-2022
Antal listade barn 3-23 år (genomsnitt under året) i länet	91 449	92 778	92 772	1,4 %	0,0 %
Antal behandlade barn hos folktandvården (3-23 år)	77 231	74 218	72 345	-6,3 %	-2,5 %
Antal behandlande (undersökta) barn hos privata (3-23 år) ¹⁾	1 602	1 685	1 635	2,1 %	-3,0 %
Allmäntandvård vuxna (folktandvården): Antal behandlade patienter	85 993	70 583	75 807	-11,8 %	7,4 %
Specialisttandvård: Antal behandlade patienter	21 100	20 558	22 860	8,3 %	11,2 %
Tandvård för patienter med rätt till tandvårdsstöd, N och F-tandvård	7 931	7 533	7 808	-1,6 %	3,7 %
Antal behandlade; N- och F-patienter	4 916	4 165	4 846	-1,4 %	16,4 %
Antal behandlade S-patienter	992	904	1 045	5,3 %	15,6 %

1) Antalet som undersökts, åtgärd 101, 111 eller 112, i indikatoråldrarna (3, 6, 12, 19, 23).

Tandvårdsstöd:

N-tandvård - tandvård för personer med stort omvårdnadsbehov i dagliga livet

F-tandvård - tandvård för personer med stora behov pga långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

S-tandvård - tandvård som led i en sjukdomsbehandling, den har man inte rätt till, utförs på remiss ofta från läkare

Allmäntandvård

Antalet vuxna patienter samt barn som behandlats inom folktandvården ligger fortsatt lägre än 2019. När det gäller antalet barn så är denna effekt dock önskvärd till följd av ett reviderat barntandvårdsprogram. Antalet behandlade barn ligger även lägre jämfört med 2022 till följd av ett reviderat barntandvårdsprogram. Med avseende på vuxna patienter så har en påtaglig förbättring skett jämfört med 2022, något som även syns positivt i allmäntandvårdens ekonomi.

Antalet behandlade barn hos privata tandläkare är relativt konstant. Där följs inte alla behandlade barn (3-23 år) utan i tabellen framgår de så kallade indikatoråldrarna (3, 6, 12, 19 och 23 år).

Cirka 10 procent av länets barn har listat sig hos privat tandläkare.

Specialisttandvård

Antalet behandlade patienter har ökat både jämfört med 2022 och 2019, vilket är positivt. Detta beror dels på ett övergripande stabilt bemanningsläge även om bemanningsläget skiljer sig åt mellan olika specialiteter.

Vid närmare analys av olika avdelningar framgår att intäktsbringande specialiteter har ett tydligt minskat antal behandlade patienter, något som påverkar ekonomin påtagligt negativt.

Förvaltningsberättelse

Regionfinansierade tandvårdsstöd

Antalet patienter med rätt till tandvårdsstöd ligger ungefär på samma nivå som innan pandemin och ökar 2023 jämfört med 2022.

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Fortsätta utökningen och användningen av digitala tjänster för vård, hälsa och prevention inklusive digitala besök.	Projekt och förvaltningsaktiviteter kopplat till vårdinformationssystemet Cosmic samt invånartjänster via 1177.se har fortsatt. Under 2023 har bland annat 3 uppgraderingar av Cosmic genomförts, hela barnhälsovården har gått över till Cosmic som journalsystem, alla verksamheter använder nu Cosmics beställning och svar och kvalitetsregistret Rikssvikt är integrerat med Cosmic. Användningen av 1177 e-tjänster fortsätter öka.
Förbättra tillgängligheten till 1177 på telefon och tillhandahålla rådgivning på andra språk.	För att förbättra tillgängligheten till 1177 på telefon har flera åtgärder genomförts. En översyn och utredning av styrning gällande inkommande samtal till 1177 på telefon har genomförts av Inera. Ett nytt samverkansavtal har tagits fram. Talsvaret har ändrats och arbete med att försöka dirigera administrativa samtal till kontaktcenter genom knappval har genomförts. Rekrytering till 1177-enheten har under 2023 lett till att man har ökat antal årsarbetare (dag och natt).
1177 direkt – symtombedömning, hänvisning och chatt införs på alla vårdcentraler i länet och som en del av 1177.	Införandet av 1177 direkt som är en ny digital tjänst för symtombedömning, hänvisning och chatt är ett av flera projekt som ingår i det nationella programmet Första linjens digitala vård (FLDV). Den nya tjänsten innebär att invånaren ges möjlighet att beskriva sina symtom digitalt för att sedan automatiskt få kontakt med rätt vårdnivå och rätt vårdkompetens. I första hand får patienten chatta med vårdpersonal på sin vårdcentral men det finns också möjlighet till videosamtal och röstasamtal. 1177 Direkt har under 2023 införts på samtliga vårdcentraler i länet. Under hösten gick även sjuksköterskor från 1177 på telefon in i tjänsten och hanterar alla ärenden där invånaren väljer att chatta med vårdpersonal efter att fått automatiserade egenvårdsråd.
Införa lösningar för egenmonitorering.	Ordinerad egenmonitorering är en del av välfärdsteknik och e-hälsa. Införande av plattform med mätutrustning och tjänster ger bättre möjligheter till tidig upptäckt, trygghet och möjliggör för patienten som aktiv medskapare i sin hälsa och vård. Region Jönköpings län har under 2023 fortsatt arbetet med att upphandla och införa lösningar för egenmonitorering.
Underlätta användandet av och kunskap om digitala stöd och tjänster.	Programmet för <i>Enklare vardag - för patienter och medarbetare</i> arbetar med att stödja verksamheter att initiera förbättringsarbeten. Dialoger har resulterat i tydligt prioriterade mål för varje verksamhetsområde. Programmet har genomfört digitaliseringsdagar på varje sjukhus i syfte nå medarbetare och höja kunskap om de möjligheter som finns till förändrade arbetssätt med stöd av digitala system.
Fortsätta utvecklingen av vårdsystemet Cosmic och andra system som används i vården.	Arbetet med att vidareutveckla och förbättra Cosmic pågår. Under 2023 har flera olika utvecklingsinsatser genomförts, exempelvis; införande av ny funktion som skapar realtidsdata för verksamheterna, uppmärksamhetssignal har justerats enligt nya direktiv från Socialstyrelsen, översyn av behörigheter breddinförande av Taligenkänning och Cosmics mobila lösning fortsätter. Annan utveckling som pågår är nya informationsmängder till Journalen via nätet och Nationell patientöversikt. Nya program somt släppts inom Stöd och behandlingsplattformen. Arbeta med att digitala kallelser ska erbjudas från samtliga system som hanterar kallelser till patient pågår.
Förbättra konsultstödet från sjukhusens specialistvård till primärvården genom sömlösa övergångar.	Rutinerna för <i>Sömlös vård</i> är helt införda på alla enheter i länet och uppföljning sker nu med goda erfarenheter och stort lärande.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Utveckla akutflödet och förkorta vårdtiden på akutmottagningen speciellt för de äldre.	Ett arbete med akutprocessen har startat under året. Där ingår att utveckla akutflödet och förkorta vårdtiden på akutmottagning speciellt för de äldre. Under hösten har det startats lokala akutflödesråd på de tre sjukhusen. Arbete med att identifiera förbättringsområden har genomförts som olika workshops. Förbättringsarbetet fortsätter under 2024.
Tillse att det finns vårdplatser efter behov på de tre akutsjukhusen.	I Region Jönköpings län har det under 2023 skett en minskning av antalet överbeläggningar och utlokaliserade på samtliga tre sjukhus. Det ger en indikation på att antalet disponibla vårdplatser på helheten är i nivå med det behov som finns. Det finns dock vissa skillnader mellan de tre sjukhusen i länet och mellan olika kliniker.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande

Uppdrag	Analys
Hälsofrämjande arbete i socioekonomiskt utsatta områden - utvärdera förstärkningsuppdrag i primärvården.	En utvärdering av förstärkningsuppdrag i primärvården kring hälsofrämjande arbete i socioekonomiskt utsatta områden har genomförts. De deltagande vårdcentralerna presenterade sina arbeten på utvecklingskraft.
Stödja implementering av det nya nationella vårdprogrammet vid ohälsosamma levnadsvanor - prevention och behandling.	För att utveckla samverkan och kartlägga behov hos verksamheterna genomförs arbete på olika sätt. Under året har arbetet kring statistik och utdata utvecklats. Utifrån regeringens satsning för att öka förskrivningen och följsamheten av FaR har en GaP-analys är genomförd. Arbete med framtagande av en e-utbildning enkla råd levnadsvanor till målgruppen personal pågår. Länsgemensamt programområde Levnadsvanor har startat. Ett första prioriterat insatsområde är implementeringen av Nationellt vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor - prevention och behandling.
Fortsätta utveckla Hälsocenter tillsammans med länets kommuner.	En fortsatt satsning sker på att etablera hälsocenter i merparten av länets kommuner. Nätverkande och fortbildning genomförs för hälsocoacher. Uppföljning sker via verksamhetsberättelser. Fortbildning för hälsocoacherna har genomförts i existentiell hälsa, samt utbildning i konceptet More to life och hälsosamma matvanor.
Stödja kommunernas rehabiliteringspersonal med Region Jönköpings läns specialistkompetens och följa upp hela rehabiliteringsprocessen.	Utveckling av arbetssätten inom rehabiliteringsprocessen pågår, där jämlik rehabilitering utifrån patientens behov är målet. Forskningsstudie pågår och ett första positivt resultat har redovisats. Flera regioner visar intresse för att få ta del av arbetssättet. Det planeras därför en spridning av arbetssättet. En webbutbildning om strukturerat arbetssätt har tagit fram. Allt arbete sker i samverkan inom sydöstra sjukvårdsregionen och i länsgemensam arbetsgrupp försäkringsmedicin.
Utökning av rehabiliteringsresurser i form av exempelvis fysioterapeuter, arbetsterapeuter, logoped, psykologer och dietister.	Arbetet har fortsatt med att utveckla en jämlik rehabiliteringsresurs i länet. Åtgärder inom ett flertal områden pågår alternativt planeras. Utmaningar finns att införa bemanning av rehabiliteringspersonal på helgerna i samtliga länsdelar. Exempel på utvecklingsområden är att öka kapaciteten för fler logopediska språkutredningar av barn, i samarbete med kvinnoklinikerna erbjuda kvinnor med bäckenbottenrelaterade problem tillgång till multiprofessionellt team i samtliga länsdelar, att öka möjligheten för barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer att få stöd och behandling efter genomgången utredning samt att medverka i implementering av personcentrerat sammanhållet vårdförlopp för Stroke/TIA i samtliga länsdelar.
Ett strukturerat arbetssätt inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen ska utvecklas och införas i primärvården inom Sydöstra sjukvårdsregionen.	Inom Sydöstra sjukvårdsregionen har ett strukturerat arbetssätt för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen tagits fram. Detta är ett stöd i det praktiska arbetet för samtliga professioner som är involverade i patienters sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. En forskningsstudie pågår.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
En samverkansmodell ska vidareutvecklas inom området mellan primärvård och specialistvård.	Ett arbetssätt inom området smärta med eller utan psykisk ohälsa har tagits fram. Utifrån detta har en arbetsgrupp för digitala smärtskolan bildats och fyra vårdcentraler har testat smärtskolan under hösten. Spridning till hela primärvården planeras under våren 2024. Acceptance and Commitment Therapy (ACT) är en form av beteendeterapi och Region Jönköpings län arbetare för att utbilda, sprida och bibehålla förhållningssättet. Ytterligare utbildningar har genomförts under 2023.
Tillgodose att sjukskrivna personer med behov av koordineringsinsatser har tillgång till en rehabkoordinator oavsett vårdnivå.	Rehabkoordinator ska finnas tillgänglig vid behov oavsett vårdnivå. Samarbete pågår med rehabcentrum som har det övergripande ansvaret för rehabkoordineringen.
Smittskydd, vårdhygien och strama - Utökning av sprututbytesprogrammet till Värnamo och Nässjö.	Lokaler för sprututbyte i Värnamo och Nässjö är nu iordningsställda och verksamheten är i full drift på båda orterna.

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Genomföra en översyn om hur personalen utbildas, ges övning och förbereds på kris- och katastroflägen samt vid krig.	Under perioden har fokus legat på arbetet med att ta fram en övergripande utbildning- och övningsplan för Region Jönköpings län. Denna beräknas vara klar första kvartalet 2024. Grundkurs i katastrofmedicin, utbildning och övning i särskild sjukvårdsledning, samt utbildning och övning i saneringsmetodik har genomförts.
Under planperioden anpassas Region Jönköpings läns patientsäkerhetsarbete till Socialstyrelsens nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet, Agera för säker vård.	Patientsäkerhetsronder och arbetssättet med patientsäkerhetsronder i realtid har genomförts i syfte att stärka det proaktiva patientsäkerhetsarbetet. Även patientsäkerhetsdialoger och uppföljning av patientsäkerhetsarbetet med fokus på riskhantering, har under hösten genomförts integrerat med verksamhetsuppföljningarna. Vårdpreventivt arbetssätt är viktigt och under våren genomfördes en analys av hur arbete utförs på klinikerna. Resultatet visar att det finns ett bra och hållbart arbetssätt kring att förebygga fall, trycksår och undernäring.
Inom primärvården är det viktigt att utveckla arbetet med patientsäkerhet i omställningen till mer nära vård.	Arbetssätt som stöd för ökad patientsäkerhet till omställningsprocessen i övergången mellan sjukhus och primärvård pågår. En chefläkare är tillsatt som ska arbeta med fokus på nära vård/kommunerna

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Vårdprevention	90 %		Enhetlig metod för datainsamling saknas, därför redovisas inget resultat. Alternativa sätt att ta fram data via Cosmic och Diver finns som delar av verksamheterna använder sig av. Arbeta med vårdprevention och att patienter ska få åtgärder insatta pågår och analys av resultat görs på enhetsnivå.

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag	Analys
Fortsätta det påbörjade arbetet inom kunskapsstyrningen nationellt, regionalt och lokalt med ambitionen att vara ledande i implementeringen, i syfte att erbjuda jämlik vård.	Arbetet med införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp pågår både inom de uppstartade länsgemensamma programområdena och i verksamheterna. Uppföljning av arbetet sker inom ramen för uppföljning av programområdenas arbete samt nationellt. En långsiktig plan för uppstart av samtliga länsgemensamma programområden har beslutats med successiva uppstarter fram till december 2024. Utvärdering av de tre första länsgemensamma programområden har skett genom intervjuer och är sammanfattad i en rapport. Aktiviteter baserat på denna innehåller bland annat förenkling av uppdrag samt stärka användning av indikatorer.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Prioritera och utveckla omhändertagandet av patienter med kroniska sjukdomar.	Arbete för att underlätta för kroniskt sjuka pågår på många olika nivåer, till exempel genom delaktighet i FAKTA-grupper, kunskapsstyrningen, fokus på säker in- och utsättning av läkemedel i samband med operationer, fokus på vårdens övergångar och akutprocessen. Även utveckling av stödet för egenvård pågår genom exempelvis att införa antibiotikabehandling i hemmet för enstaka patienter.
En ökning sker med en intensivvårdsplats på Ryhov samt personalförstärkning på Höglandssjukhuset och Värnamo sjukhus genomförs under en treårsperiod.	Under hösten har antal intensivvården på Länssjukhuset Ryhov utökats till 8 platser. Förstärkning har även skett av bemanning av undersköterskor på intensivvården på Höglandssjukhuset och Värnamo sjukhus. Förstärkning av bemanning av sjuksköterskor kommer att ske under 2024 och 2025.
Behovet av intermediärvårdplatser utreds under 2023.	Den nationella vägledningen för organisering och kompetens inom intermediärvård som är framtagen inom ramen för kunskapsstyrning är nu färdig. Utredningen om behov av intermediärvårdplatser inom Region Jönköpings län kommer därmed genomföras under 2024.
Cancervård - Arbeta aktivt med att nå målen för standardiserade vårdförlopp.	Region Jönköpings län når målet för andel patienter som är utredda enligt ett standardiserats vårdförlopp för cancer. Däremot når inte Region Jönköpings län målet för andel inom max ledtid. I verksamheterna pågår olika arbeten för att utveckla processerna i syfte att nå uppsatta mål. Ledtiderna till patologi uppges i många processer som en trång sektor.
Cancervård - Öka deltagandet i screeningprogram och genomföra riktade insatser.	Efter införande av nytt kallelsesystem till screening för livmoderhalscancer och med kommunikationsinsatser på 1177.se och på väntrumsskärmar är täckningsgraden 89 procent, vilket är högre än tidigare 85 procent. De kvinnor som uteblivit under lång tid får också ett särskilt brev som påminner om betydelsen av att upptäcka eventuell sjukdom tidigt. Parallellt med screening för livmoderhalscancer pågår vaccination för HPV, ett nationellt projekt för att utrota livmoderhalscancer, där kvinnohälsovården erbjuder kostnadsfri vaccination till kvinnor födda 1994-1998. Efter de två år som screening för tjock- och ändtarmscancer erbjudits väljer 64 procent, av dem som får erbjudandet, att skicka in ett prov för att delta. Erfarenheten är att ju längre screeningen pågått ju fler väljer att delta. Kommunikation utöver det riktade erbjudandet har gjorts via redaktionell rapportering om hur screeningen tas emot av invånarna samt via ett podavsnitt. Till screening av aorta väljer 90 procent av dem som får erbjudandet att delta. Utveckling pågår för att övergå till digital kallelse vilket förväntas öka deltagandet ytterligare. Under 2023 startade en pilot för organiserad prostatacancer-testning. Kommunikationen riktas både till dem som erbjuds testning och till övriga invånare. Insatserna handlar om brev och digitala meddelanden till målgruppen, patientinformation på 1177, inlägg i sociala medier och kommunikation via medierna.
Cancervård - Fortsätta det påbörjade arbetet med screening för tjock- och ändtarmscancer.	Provtagning för tidig upptäckt av tjock- och ändtarmscancer har utökats med ytterligare fyra årskullar. Målgruppen utökas successivt från att initialt erbjudas länsinvånare i ålder 60 och 62 år till att fullt utbyggt ges till alla länsinvånare 60-74 år.
Cancervård - Fortsätta införandet av organiserad prostatacancer-testning.	Ett pilottest för organiserad prostatacancer-testning, har genomförts med bra resultat. Inledningsvis erbjuds män födda 1973 att testa sitt PSA-värde.
Cancervård - Erbjud avancerad läkemedelsbehandling på våra tre akutsjukhus.	En utveckling och design av att erbjuda avancerade läkemedelsbehandlingar personcentrerat i hemmet eller på länets tre sjukhus pågår. Vissa patientgrupper som är bosatta i södra länsdelen får nu sin cancerbehandling på behandlingsenheten i Värnamo.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Cancervård - Stärka rehabiliteringskedjan efter cancersjukdom.	Det pågår ett kontinuerligt arbete för att utveckla en trygg personcentrerad, behovsriktad och resurseffektiv rehabilitering av hög kvalitet. I enlighet med det nationella vårdprogrammet för cancerrehabilitering pågår olika förbättringsinitiativ för att erbjuda kontaktsjuksköterska och erbjuda Min vårdplan cancer. Behovsbedömning och hälsoskattning för cancerrehabilitering implementeras successivt. En rehabguide för cancersjukdomar har utarbetats.
Palliativ vård - Utforma den palliativa vården så att alla länsinvånare har jämlik tillgång till palliativ vård dygnet runt.	Specialiserad sjukvård i hemmet samverkar med länets kommuner och primärvård. Det planeras för införande av nytt personcentrerat vårdflöpp inom palliativ vård.
Palliativ vård - Vårdplatser för specialiserad palliativ vård skapas på länets tre akutsjukhus.	Patienter i behov av palliativa åtgärdsplatser på Högländssjukhuset tas omhand på kirurgavdelningen där planen är att de palliativa åtgärdsplatserna ska etableras under 2024. I Värnamo och Jönköping finns palliativa åtgärdsplatser sedan 2022. Den palliativa vården bedrivs tillsammans med enheten för specialiserad sjukvård i hemmet, SSIH
Palliativ vård - Verksamheten specialiserad sjukvård i hemmet (SSIH) fortsätter att utvecklas.	Specialiserad sjukvård i hemmet (SSIH) har efter coronapandemin återupptagit samverkansmöten och utbildningar inom den palliativa vården. Konsultverksamheten inom slutenvård och primärvård är viktigt för att inkludera och öka antalet patienter med icke cancer diagnoser.
Kvinnors hälsa och förlossning - Fortsätta utveckla en sammanhållen, jämlik och personcentrerad vårdkedja baserat på kvinnors olika behov från graviditet till förlossning och eftervård.	Uppföljning av medicinska resultat nationellt, inom Sydöstra sjukvårdsregionen och inom länets kvinnosjukvård pågår.
Kvinnors hälsa och förlossning - Att personer som utsatts för sexuellt våld och könsstympning ska få tillgång till en god vård baserad på bästa möjliga kunskap.	Ett forskningsprojekt "Samskapa omhändertagande vid sexuellt våld" pågår. Projektet fortsätter i delprojektet "våga fråga".
Psykisk hälsa - Utökning av peer support, person med egen erfarenhet.	Ytterligare en utbildningsomgång för blivande peer supporters har genomförts. Inom vuxenpsykiatri har ytterligare två peer supporters anställts inom heldygnsvård respektive öppenvård.
Psykisk hälsa - Utveckla det individuella stödet för bättre somatisk hälsa hos personer med psykisk sjukdom.	Arbetet har fortsatt inom vuxenpsykiatri med årliga hälsosamtal, uppföljning av somatisk hälsa och levnadsvanor. Samarbete sker med folkhälsa, primärvård och rehabiliteringscentrum. Ytterligare förbättringsinitiativ planeras i samverkan med kommunerna. Vårdcentralerna stödjer människor i särskilt utsatta situationer som missbruk, hemlöshet, psykisk ohälsa och sjukdom genom bland annat ett samarbete med organisationen Hela människan i Jönköping.
Psykisk hälsa - Att utveckla stödet att möta och behandla personer med trauma som kan utveckla posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).	Verksamheten har identifierat prioriterade aktiviteter för att utveckla omhändertagandet av personer med eller som kan utveckla posttraumatiskt stressyndrom. Arbetet har genomförts och fortsätter med stöd av specialistpsykiatri. En ny modell för gruppterapi har tagits fram. Patienter som kommer för smärtutredning till rehabiliteringsmedicinska kliniken screenas för posttraumatiskt stressyndrom. Psykolog finns tillgänglig inom både heldygnsvård och dagrehabilitering.
Psykisk hälsa - Säkra att patienter med psykiatrisk problematik i gränslandet mellan specialistvård och primärvård erbjuds god vård och behandling.	Fortsatt uppföljning och förbättring av rutiner för trygg och säker in- och utskrivning från sjukhuset. Ett arbetssätt är framtaget i samverkan mellan den specialiserade psykiatriska vården, primärvården och kommunerna i Högländsområdet i syfte att förbättra resultaten för somatisk samsjuklighet, genom upprättade hälsoplaner, hälsofrämjande insatser, samordnade vårdplaneringar och hög patientnöjdhet. Arbetssättet sprids nu och blir ett stöd i införande och implementering av arbetssätt för förstärkt lokal samverkan och gemensam uppföljning – som en del i Gemensam plan för primärvård.
Samordna arbetet kring suicidprevention i länet.	Den regionala handlingsplanen för suicidprevention är klar och två åtgärdsplaner kommer att vara i fokus fram till 2025. Lokala samordnare för suicidprevention finns och det sker ett arbete kring suicidpreventionsarbetet i de 13 kommunerna. Grunden i arbetet är från den regionala handlingsplanen men vissa lokala skillnader kan förekomma. Den suicidpreventiva veckan är en annan punkt i handlingsplanen.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Våld i nära relationer - Arbete med att bemöta och omhänderta våldsutsatta personer fortsätter och utvecklas i länet.	<p>Alternativ till våld (ATV) behandlar våldsutövare, våldsutsatta och barn i dessa relationer från hela länet. Verksamheten har utökats med ansvar även för hedersrelaterat våld. En systematisk utvärdering av insatserna har påbörjats under året, och en kontinuerlig uppföljning sker för att säkerställa jämlika förutsättningar och behandling över länet.</p> <p>Verksamheten har startat gruppbehandlingar för vuxna våldsutsatta. Ett aktivt arbete har pågått för samverkan och samarbete med olika verksamheter som socialtjänsten, Länsstyrelsen, Kriminalvården, vuxenpsykiatri, barn- och ungdomspsykiatri och primärvården.</p>
Våld i nära relationer - Fortsätta det påbörjade arbetet med implementering av utbildningsprogram med inriktning på hedersrelaterat våld och förtryck.	Under året har utbildningarna "Att ställa frågan om våld och hantera svaret" samt "Rebecca" införts och implementerats i verksamheten.
Våld i nära relationer - Strukturera arbetssätt för att identifiera och bemöta hedersrelaterad problematik kopplat till barn och unga.	Antalet barn och unga som remitteras till verksamheten med problematik kopplat hedersrelaterat våld är i nuläget få. En utbildningsfilm har tagits fram som finns tillgänglig i lärande- och kompetensportalen för alla medarbetare inom Region Jönköpings län. Ett större projekt pågår inom länet för att utreda om Jönköpings län ska ha ett hederscentra.
Läkemedelsanvändning - Tillhandahålla en rationell och säker läkemedelsförsörjning.	<p>Brist- och restsituationer av läkemedel är ett ökande problem i Sverige och globalt. Region Jönköpings län bevakar kritiska brist- och restsituationer och vid behov söks generella licenser av receptläkemedel.</p> <p>Information om aktuella restnoteringar av läkemedel, framför allt receptläkemedel, började publiceras på Folkhälsa- och sjukvårdswebben under hösten 2022 och arbetet har vidareutvecklats under 2023.</p>
Läkemedelsanvändning - Arbeta för en jämlik läkemedelsbehandling.	<p>Ett förenklat arbetssätt är framtaget kring kontroll av narkotiska läkemedel inom slutna vård och standardiserade "smärt-kit" efter operation. Dessutom har arbete gjorts med läkemedel inför planerad operation, där läkemedel som ska göras uppehåll med före/efter operation dokumenteras strukturerat. Detta möjliggör för patienten att läsa i informationen på Journalen via nätet på 1177.</p> <p>Kunskap om läkemedel hos vård- och omsorgspersonal behöver stärkas. Ett web-material håller på att tas fram. Initialt är målgruppen omsorgspersonal inom kommunal äldreomsorg.</p>
Läkemedelsanvändning - Kostnadseffektiv läkemedelsanvändning utifrån nationella och regionala avtal och rekommendationer.	Arbete pågår fortlöpande med benchmarkingmöten och läkemedelsdialoger. Sjukvårdsregionala riktlinjer för läkemedel publiceras på Folkhälsa och sjukvårdswebben.
Läkemedelsanvändning - Minska olämplig läkemedelsanvändning.	Region Jönköpings län har en hög användning av opioider. Dialoger genomförs med vårdcentraler, med utgångspunkt från statistik. Verksamheterna genomför också kontinuerliga uppföljningar av läkemedelsförskrivning och läkemedelsdialoger.
Läkemedelsanvändning - Minska miljöpåverkan från läkemedel med bibehållen patientnytta.	<p>Vägledning och förteckning av prioriterade miljöbelastande läkemedel finns sedan 2022 på intranätet. Verksamheterna följer regelbundet upp användningen av miljöfarliga läkemedel.</p> <p>Läkemedelspreparat som är minst belastande ur miljösynpunkt används under förutsättning att det ger samma patientnytta. Innan läkemedelsbehandling inleds övervägs alltid andra behandlingsalternativ.</p>
Smittskydd, vårdhygien och strama - Arbeta med att minska antibiotikaförskrivning.	Arbetsättet antibiotikasmarta kliniker och vårdcentraler fortsätter. Syftet är att minska spridningen av resistent bakterier och använda antibiotika rationellt. Den nationella Strama-appen har utvecklats och är lättillgänglig för läkare inom slutna- och primärvård. Som komplement har även den senaste så kallade regnbågsbroschyren med behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård tryckts upp och skickats ut till vårdcentralerna i länet.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Smittskydd, vårdhygien och strama - Fortsatt bevakning av covid-19 och eventuellt behov av ny storskalig vaccination.	<p>Under 2023 gavs totalt 102 048 doser vaccin mot covid-19 i Region Jönköpings län. Av dessa gavs 1 263 till personer folkbokförda i andra regioner.</p> <p>Från mars 2023 rekommenderades en "vårdos" till personer 80 år och äldre samt till personer boende på särskilda boenden. Andelen vaccinerade i åldersgruppen 80 år och äldre var 64 procent. För personer på särskilda boenden var siffran 85 procent. Även personer 65-79 år samt vuxna personer som tillhörde en riskgrupp fick ta en vårdos om de så önskade. För personer 65-79 år var vaccinationstäckningen 12 procent.</p> <p>Under hösten rekommenderades en "höstdos" till alla över 65 år samt till yngre vuxna som tillhörde en riskgrupp. Även personer 18-64 år som inte tillhörde någon riskgrupp fick vaccinera sig om de så önskade. Fram till 31 december 2023 hade 74 procent av alla över 65 år vaccinerat sig med en höstdos. För gruppen 80 år och äldre var siffran 80 procent. Covid-19 vaccinationen var under hösten integrerats med influensavaccinationen.</p> <p>Kampanj riktad till allmänheten har genomförts via annonsering i invånartidningen, information på 1177 och sms-utskick. Till hösten gjordes riktade brevutskick till alla 80 år och äldre med information om vaccination mot covid-19, influensa och pneumokocker.</p> <p>Generellt sett har Region Jönköpings län en hög vaccinationstäckning i en jämförelse med övriga riket, men liksom tidigare år finns några områden med betydligt lägre vaccinationsvilja. Vissa riktade insatser har gjorts för att försöka öka vaccinationsviljan i några av dessa områden.</p>
Smittskydd, vårdhygien och strama - En informationskampanj ska genomföras kring de vaccinationer som erbjuds till äldre.	<p>Information om pneumokockvaccination har framför allt gått ut i samband med vårens vaccinationer mot covid-19 (till personer över 80 år och boende på SÄBO) samt höstens vaccinationer mot covid-19 och influensa (till alla över 65 år samt riskgrupper). Bland annat skickades ett brev hem till alla invånare över 65 år. Även om pneumokockvaccin kan ges året runt så har samvaccination visat sig vara en framgångsfaktor. Under året har betydligt fler än under tidigare år vaccinerats mot pneumokocker, totalt över 30 000 personer (under 2022 vaccinerades färre än 3 000 personer). Det finns ingen nationell statistik över vaccinationstäckningen i gruppen 65 år och äldre för jämförelse, men troligen är detta ett mycket bra resultat jämfört med de flesta övriga regioner.</p>
Utreda förutsättningarna för att erbjuda barn avgiftsfri vaccinering mot fästingburen hjärninflammation (TBE).	<p>Epidemiologiskt underlag för antal fall av TBE i länet, antal fall hos barn och geografisk spridning samt ett resonemang kring vaccinkostnaden och hälsoekonomiska analyser som utförts i andra regioner har sammanställts. Beslut är taget att under 2024 införa gratis TBE vaccination för barn.</p>
Vårdnära service - Arbetsuppgifter som idag till stor del sköts av sjukvårdsutbildad personal ska där det är möjligt, på ett kostnadseffektivt sätt, flyttas över till servicepersonal.	<p>Arbetet med att utveckla nya arbetssätt i dialog med vårdnära service pågår i en regiongemensam utredning. Fokus på denna utredning är konceptet rätt använd kompetens (RAK). Utredningen beräknas vara klar under våren 2024.</p>

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Indikatorer i öppna jämförelser	60 %	48,4 % 	<p>Det finns en jämförelse framtagen av Sveriges Kommuner och Regioner över ett större antal mått (31) som påminner om tidigare års öppna jämförelser. Det går inte att jämföra helt med tidigare år eftersom måtten till viss del är nya. Av måtten är Region Jönköpings län bättre än hälften av landets regioner på 15 av 31 mått, topp 3 på 4 mått.</p> <p>Exempel på mått med goda resultat är andelen med trycksår, kolesterol värde efter hjärtinfarkt och multidisciplinär konferens kring patienter med tjocktarmscancer. Områden där förbättringsbehov ses är exempelvis andelen startade utredningar inom barn och ungdomspsykiatri inom 30 dagar, och andel patienter med ischemisk stroke och förmaksflimmer som har antikoagulantabehandling vid utskrivning från sjukhus.</p>

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Standardiserade vårdförlopp - andel inom max ledtid	80 %	33 % 	Under den senaste 12-månadsperioden har 33 procent startat behandling inom fastlagen ledtid för respektive standardiserat cancerförlopp (SVF). SVF Akut leukemi samt SVF hjärntumör når uppsatt mål med 75 procent respektive 71 procent startade behandlingar inom angiven ledtid. För övriga förlopp finns en variation mellan 7 procent - 68 procent måluppfyllelse. Snitt för riket motsvarande period är 39,7 procent inom angiven ledtid.
 Standardiserade vårdförlopp - andel utredda patienter i SVF	70 %	97 % 	Region Jönköpings län uppnår vad som förväntas enligt det nationella beräkningsunderlaget för standardiserade vårdförlopp.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Fortsätta arbetet med rätt använd kompetens (RAK).	Verksamheterna arbetar kontinuerligt med rätt använd kompetens och ser över vilka arbetsuppgifter som kan förflyttas mellan olika kategorier, som kan automatiseras, minskas i omfattning eller helt tas bort.
Fortsätta arbetet med kapacitet och produktionsstyrning (KPS).	Uppföljning och stöd till kliniker i utvecklingen av kapacitets- och produktionsstyrning fortgår. Fler kliniker har påbörjat arbetet.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Erbjuda kompetensutveckling för Region Jönköpings län och kommuner i samverkan, praktisk träning och teoretisk bas	I arbetet med kompetensutveckling i samverkan med kommunerna pågår arbete med att integrera detta uppdrag med kunskapsstyrningen för en hållbar struktur. Ett nationellt kunskapsstöd för primärvårdens samverkande hälso- och sjukvård i hemmet har lanserats vilket blir ett stöd vid de lokala mötesplatserna på ledningsnivå. Uppdraget Förstärkt lokal samverkan, som en del av gemensam plan för primär vård har fortsatt genom olika mötesplatser i samverkan mellan vårdcentraler och kommun.
Stödja starten av en ny tandläkarutbildning	Ytterligare en ansökan om examensrätt till universitetskanslersämbetet (UKÅ) diskuteras.
Rekrytera rätt akademisk kompetens till den planerade tandläkarutbildningen	Analys av kompetensbehov sker samordnat med arbetet med ansökan om examensrätt.

Framgångsfaktorer: Forskning

Uppdrag	Analys
Identifiera, kartlägga, samordna och stödja strategiska forskningsområden och kunskapsunderlag i arbetet med nära vård.	Antalet forskningsprojekt och forskare inom nära vård ska öka. Det pågår en rad aktiviteter för att stärka forskning inom primärvård bland annat via universitetssjukvårdsenheten och de tre akademiska vårdcentralerna. Region Jönköpings län har också genom ett samarbete med Örebro, Dalarna, Region Östergötland/Linköpings Universitet och Jönköpings Universitet fått nationella medel för en forskningsskola för närvårdsmställning.
Arbeta aktivt med kompetensutveckling, samt erbjuda utbildnings- och forskningsmöjligheter	Stöd till universitetssjukvårdsenheter (USV) /samarbetsavtal för universitetssjukvård utreds. Utvärdering av USV-enheterna har genomförts 2022-2023. Utifrån dessa resultat försöker Region Jönköpings län stärka USV-enheterna. Fortfarande saknas ett samarbetsavtal rörande universitetssjukvården mellan RÖ/LiU och RJL/RKL.

Förvaltningsberättelse

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Antal forskarutbildade medarbetare	>125	156 	Målet är uppfyllt med god marginal och har ökat med tre under året.
 Antal publikationer	>150 st.	161 	Under året har 161 vetenskapliga artiklar publicerats vilket är något färre än förra året.

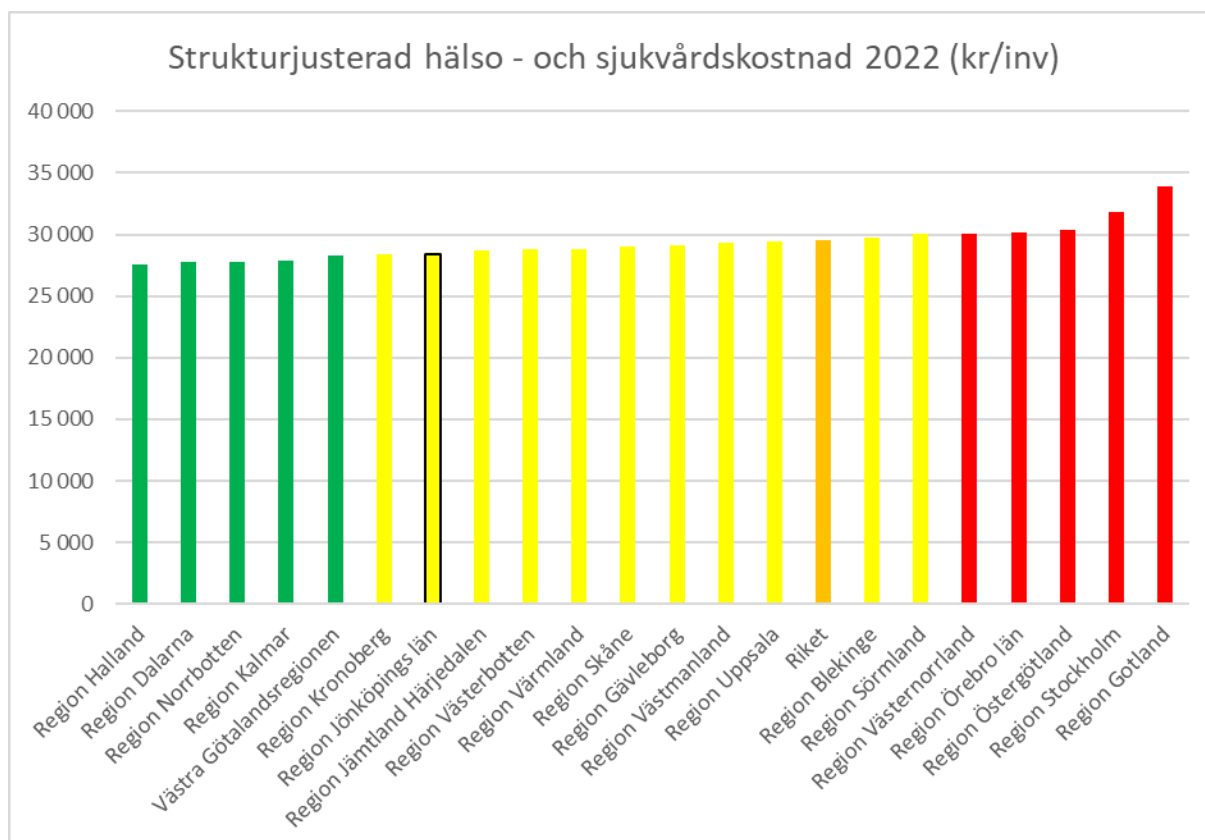
Ekonomi

Region Jönköpings län har som inriktningsmål att ligga i nedre kvartilen avseende strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad per invånare.

Region Jönköpings län klarar inte målet 2022 som är det senaste resultatåret. Region Jönköpings län har den 7:e lägsta kostnaden 2022 vilket innebär en förflyttning från att ha legat lägst i riket 2019 till att inte klara målet. Det är dock en förbättring jämfört med 2021 då Region Jönköpings län hade en 10:e placering.

Differensen till Region Halland som har den lägsta kostnaden är närmare 900 kronor per invånare vilket motsvarar drygt 300 miljoner kronor i högre kostnad för hälso- och sjukvården.

Strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad 2022 kronor per invånare

Källa: Kolada

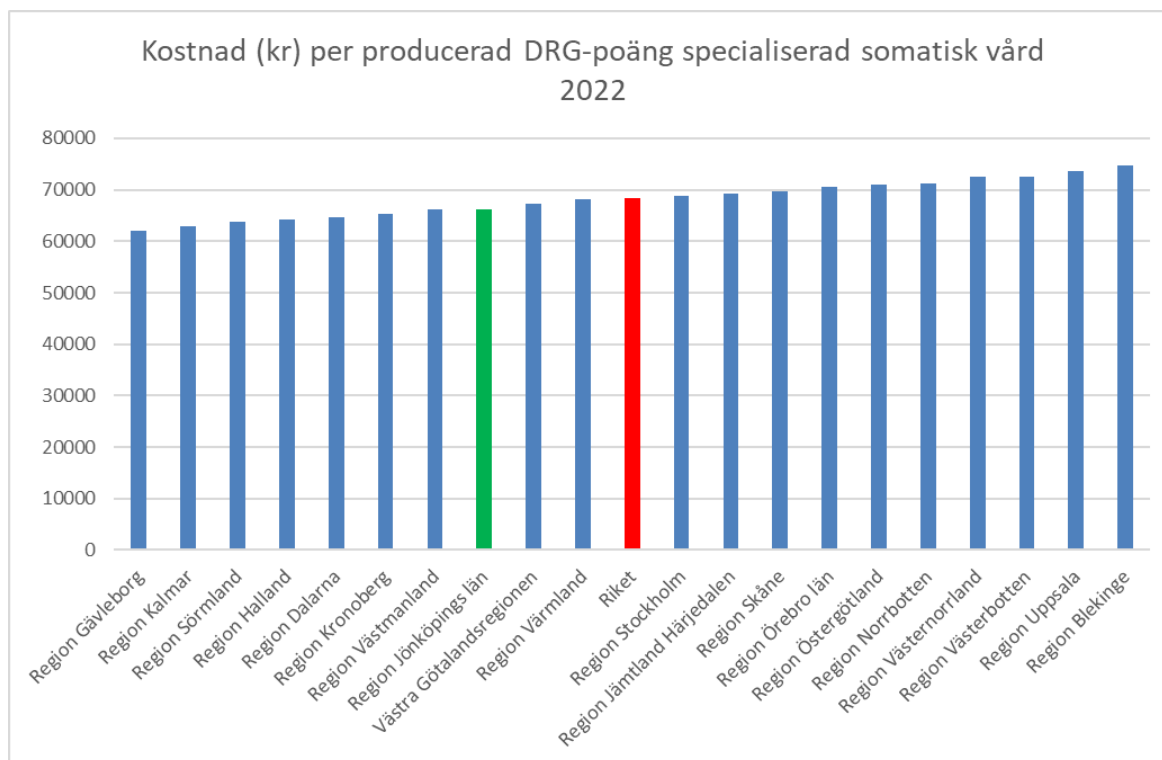
Strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad anger regionernas kostnadsnivå för hälso- och sjukvård sedan hänsyn tagits till strukturella faktorer som regionen inte kan påverka. Kostnader för privat vård och den vård som befolkningen konsumerar i annan region ingår. De strukturella faktorerna definieras som standardkostnaden i kostnadsutjämnings hälso- och sjukvårdsmodell där hänsyn till glesbygd, skillnader i befolkningen vad gäller ålder, sysselsättning, inkomster och boende ingår.

Ett annat sätt att beskriva hälso- och sjukvårdens kostnadseffektivitet är att jämföra kostnad per producerad DRG poäng. En låg kostnad per producerad DRG poäng indikerar en hög produktivitet där regionen levererar mycket vård för insatta resurser.

Förvaltningsberättelse

Från att 2020 varit den region med bäst produktivitet (mätt som kostnad per producerad DRG poäng) förflyttas Region Jönköpings län till en åttonde plats 2022. Orsaken är främst en högre nettokostnadsutveckling inom Region Jönköpings län än genomsnitt för riket. Uppgifter för 2023 är ännu inte klart.

Kostnad kronor per producerad DRG poäng 2022 specialiserad somatisk vård

Källa: Kolada.

DRG står för diagnosrelaterade grupper och bedömer resursåtgången och vårdtyngden för vårdkontakter.

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Följa omställningen och förstärkningen av den nära vården.	Som en del i utvecklingen av uppföljningsmodeller för den nära vården deltar Region Jönköpings län i ett projekt från Sveriges kommuner och regioner. Resultaten kommer att användas för att följa upp förstärkt lokal samverkan mellan vårdcentraler och kommun.
Se över att resurserna har en jämlik fördelning utifrån länsinvånarnas behov av vård.	Den specialiserade vården har under många år haft en budget som indexeras mellan åren. Även inom ett verksamhetsområde sker klinikernas finansiering på samma sätt - dvs förra årets budget räknas upp med index. Region Jönköpings län har sedan ett antal år KPP (kostnad per patient) som möjliggör jämförelse av produktivitet mellan regionerna. Flertalet kliniker jobbar även med KPS (Kapacitet och produktionsstyrning). Genom att jämföra produktivitet och behovet av att göra mer eller mindre produktion för att klara tillgänglighetsmålen bör en ekonomisk styrmodell kunna styra mot önskade resultat och vid behov omfördela resurser mellan kliniker och på sikt även mellan verksamhetsområden. Detta arbete fortsätter under 2024. Folk tandvården har sedan något år fördelat delar av barntandvårdspengen enligt CNI för att möjliggöra mer insatser där behoven är större och tvärtom. Under 2023 förbereddes för att barntandvårdspengen fördelas enligt samma princip år 2024 även till privata tandläkare som har listade barn.

Förvaltningsberättelse

Uppdrag	Analys
Under första kvartalet 2023 genomförs en fördjupad utvärdering av vårdval ögon avseende volym och ersättning.	Analys av volymer och ersättning i vårdval ögon är genomförd och rapporten klar. Utredningen är lämnad till uppdragsgivarna.
Handlingsplan för ekonomi i balans	Verksamhetsområdena arbetar aktivt med handlingsplaner för ekonomi i balans. Detta arbete rapporterades till nämnden för folkhälsa och sjukvård under hösten.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	-321 726 tkr 	Nämnden för folkhälsa och sjukvård redovisar efter tolv månader ett underskott på 322 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på -2,9 procent i förhållande till budget för perioden.

Avvikelse mot budget 2023 i miljoner kronor

Verksamhetsområde	Utfall	Budget	Avvikelse
Privata vårdgivare	-87,6	-66,5	-21,1
Vårdcentralerna Bra Liv	-45,7	0,0	-45,7
Folktandvården	269,7	-267,3	-2,4
Medicinsk vård	-3 118,9	-3 019,9	-98,9
Kirurgisk vård	-3 196,9	-3 118,1	-78,8
Psykiatri rehab o diagnostik	-1 461,8	-1 356,2	-105,6
Summa verksamhetsområde inkl privata	-8 180,5	-7 828,0	-352,5
Regionövergripande FS	-3 244,5	-3 275,3	30,7
Totalt	-11 425,0	-11 103,3	-321,7

Privata vårdgivare har ett negativt resultat, mestadels till följd av köpta neuropsykiatriska utredningar. Bra Livs negativa resultat beror till allra största del på bemanningsproblem i öster och söder, vilket får till följd att hyrpersonal använts i relativt stor omfattning. Medicinsk vård och Kirurgisk vård har negativ avvikelse mot budget, främst till följd av höga personalkostnader. Kirurgisk vård har ett resultat som är 28 miljoner kronor bättre än i november. Förbättringen beror till stor del på att området fått utbetalning för bonusdelen av statsbidraget för tillgänglighet och överbeläggning/utlokaliserade, medan Medicinsk vård har fått 5 miljoner kronor i bonus. Även Psykiatri/rehab/diagnostik, som haft en ekonomi i balans i början av året, negativ avvikelse mot budget på 105 miljoner kronor. Underskottet är störst inom röntgenverksamheten. Området fick i december ett tillskott på 19 miljoner kronor för ovan nämnda bonusdel. Folktandvården har en ackumulerad negativ avvikelse mot budget på 2,4 miljoner kronor. Alla områden utom Folktandvården påverkas av kraftigt ökande läkemedelskostnader till följd av en ökande prisnivå inom de flesta läkemedelsgrupper.

Inom Regionövergripande FS är det en positiv budgetavvikelse på 30,7 miljoner kronor. Det beror på att det finns reserverade budgetmedel som inte har adresserats till slutanvändare ännu samt att delar av statsbidrag för tillgänglighet och överbeläggning/utlokaliserade finns bokförda här. Kostnaderna för köpt vård har varit höga under 2023, och medför att det överskottet begränsas.

Bokslut, budgetavvikelse i miljoner kronor.

Verksamhetsområde	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Privata vårdgivare	-21,7	-14,2	-21,1
Vårdcentralerna Bra Liv	96,7	24,3	-45,7
Folktandvården	0,2	-3,8	-2,4
Medicinsk vård	-24,7	-61,4	-98,9
Kirurgisk vård	-106,9	-65,3	-78,8
Psykiatri rehab o diagnostik	-58,3	-26,8	-105,6

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsområde	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Summa verksamhetsområde inkl privata	-114,8	-147,2	-352,5
Regionövergripande FS	34	147,7	30,7
Totalt	-80,8	0,5	-321,7

Budgetavvikelsen för 2023 är -321,7 miljoner kronor. Detta ska jämföras med en ekonomi i balans 2022. Verksamhetsområdenas totala budgetavvikelse har försämrats med 205 miljoner kronor. Den största förändringen i resultat återfinns inom Psykiatri rehab och diagnostik, som gått från -27 miljoner kronor 2022 till -106 miljoner kronor 2023; en försämring med 79 miljoner kronor. Den enskilt största anledningen till budgetavvikelsen är höga kostnader inom röntgen och laboratoriemedicin. Bra Livs budgetavvikelse har gått från 24 miljoner kronor över budget till minus 46 miljoner kronor; en försämring på 70 miljoner kronor. Under 2022 fick Bra Liv relativt höga intäkter för provtagning och vaccinationer för covid-19, vilket inte varit fallet under 2023. Även Bra Livs personal- och läkemedelskostnader har ökat. Övriga verksamhetsområden, utom Folk tandvården, har också försämrat sitt resultat jämfört med budget. För Regionövergripande FS har budgetöverskottet minskat, från 148 miljoner kronor till 31 miljoner kronor; en försämring med 117 miljoner kronor. Eftersom statsbidragsposterna gällt olika saker mellan åren beror delar av förändringen på detta. Den köpta vården från andra regioner har en budgetavvikelse på -102 miljoner kronor, vilket är en försämring med nästan 70 miljoner kronor jämfört med 2022. Anledningen till försämringen är främst att priset på vården ökat mer än budgeten, snarare än en volymökning. Även centrala läkemedelskostnader står för en inte oväsentlig del av förändringen inom Regionövergripande FS. Detta beror på att kostnaderna för nya läkemedel där kostnaden tas centralt varit högre än budget.

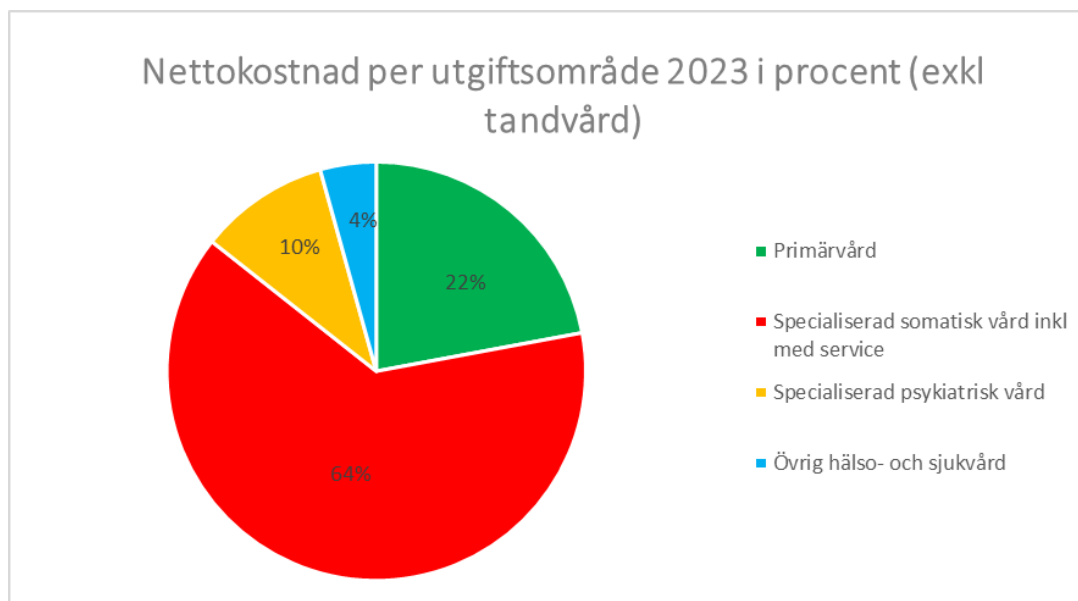
Nettokostnad inom nämnden för folkhälsa och sjukvård per område

Hälso- och sjukvårdens nettokostnad uppgick 2023 till 11,4 miljarder kronor (avser nettokostnad inom nämnden för folkhälsa och sjukvård). Nettokostnad per område följer en nationell standard (VI2000) för hur hälso- och sjukvårdens kostnader ska redovisas för att möjliggöra jämförelser oavsett vilken organisation som finns inom respektive region. För att få fram nettokostnad per område fördelas overhead och olika gemensamma kostnader och intäkter ut till ett område.

Nettokostnad inom nämnden för folkhälsa och sjukvård per område, miljoner kronor

Område	Utfall 2023	Budget	Avvikelse mot budget
Primärvård	2 458,2	2 466,8	8,6
Specialiserad somatisk vård	5 831,4	5 744,1	-87,3
Specialiserad psykiatrisk vård	1 119,8	1 035,1	-84,7
Tandvård	318,6	304,9	-13,6
Övrig hälso- och sjukvård	481,4	484,6	3,1
Politisk verksamhet	1,4	1,4	0
Medicinsk service	1 252,2	1 054,9	-197,3
Summa	11 425,3	11 103,3	-322,0

Nettokostnad per område 2023 (exkl tandvård), procent

Primärvård

Primärvården finansieras främst genom så kallad kapitering, som innebär att varje vårdcentral ersätts utifrån invånarnas val. Nettokostnaden för primärvården uppgick 2023 till 2 458 miljoner kronor, vilket är en ökning med 10 procent. Den relativt höga nettokostnadsökningen beror på att vissa covidrelaterade intäkter är lägre under 2023 än året innan men också en följd av medveten satsning på God och Nära vård. Primärvården mätt som andel av hälso- och sjukvårdens kostnad inom FS nämndens ansvarsområde utgör 22 procent. Primärvården har en ekonomi i balans 2023.

Specialiserade somatiska vård inklusive medicinsk service

Den specialiserade somatiska vården är till omsättning och andel det största området inom hälso- och sjukvården, 64 procent, vilket är samma andel som 2022. Den somatiska vården finansieras i huvudsak genom budgettram. Nettokostnaderna för specialiserad somatisk vård inklusive medicinsk service uppgick 2023 till 7 084 miljoner kronor. Det är en ökning med 7,3 procent jämfört med 2022. Den negativa avvikelser mot budget 2023 är 285 miljoner kronor.

Specialiserade psykiatriska vård

Den specialiserade psykiatriska vården motsvarar till omsättning och andel 10 procent av nettokostnaden för hälso- och sjukvård. Den psykiatriska vården finansieras i huvudsak genom budgettram där budgeten har utökats de senaste åren främst inom barn och ungdomspsykiatri. Nettokostnaden har under ett par år ökat relativt mycket till följd av att kostnaderna har ökat för såväl den egna verksamheten som köpt psykiatrisk vård. En relativt stor negativ avvikelse mot budget redovisas för 2023, minus 85 miljoner kronor.

Tandvården

Tandvården är till stor del finansierad via intäkter från patienter och utgör på så sätt en mindre andel av nämnden för folkhälsa och sjukvårds budget. För 2023 redovisar ett underskott på närmare 14 miljoner kronor.

Övrig hälso- och sjukvård

Nettokostnaderna för området övrig hälso- och sjukvård uppgick till 481 miljoner kronor 2023 och områdets andel utgör knappt 5 procent av hälso- och sjukvården. Området övrig hälso- och sjukvård består av flera delområden som exempelvis smittskydd, mammografi och ambulansverksamhet. Sammantaget redovisas en ekonomi i balans.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Befolkningsutvecklingen påverkar dels efterfrågan på våra tjänster, dels storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. 1 november 2023 hade Jönköpings län 369 034 invånare, en minskning med 64 invånare sedan motsvarande månad 2022. Förändringen beror i huvudsak på lägre födelsenetto, minskad inflyttning från utlandet och negativt inrikes flyttnetto.

Fyra av tretton kommuner har ökat sin folkmängd under januari-november 2023. Länet har de senaste fem åren haft en positiv befolkningsutveckling med i genomsnitt 2 400 invånare per år. Nu har den nivån sjunkit markant.

Jönköpings län har en relativt hög andel äldre personer. Andelen 80 år och äldre uppgick den 1 november 2023 till 6,3 procent. Motsvarande andel för riket är 5,9 procent. Andelen utrikesfödda var 19,1 procent den 31 december 2022. Motsvarande andel för riket är 20,4 procent. Variationen inom länet är stor. Lägst andel 80+ har Habo kommun med 4,9 procent och högst andel 80+ har Tranås kommun med 8,3 procent. Lägst andel utrikesfödda har Habo kommun med 8,4 procent och högst andel har Gnosjö kommun med 26,1 procent.

Arbetslöshet och varsel

Länets arbetsmarknad domineras av tillverkande industri, servicenäringar och offentlig verksamhet. Det är en orsak till att det har funnits gott om arbete även för personer med låg formell utbildningsnivå. Därför har den totala arbetslösheten under lång tid varit relativt låg i Jönköpings län. Sysselsättningen ligger kvar på en hög nivå trots krig, oroligheter och kostnadsökningar. Vissa näringsgrenar har drabbats mer än andra av minskad efterfrågan. Arbetslösheten har ökat med cirka 1 000 personer 2023 medan långtidsarbetslösheten ännu ligger kvar på samma nivå. Andelen inskrivna arbetslösa var 5,9 procent av den registerbaserade arbetskraften 16–65 år i december 2023, vilket är en ökning med 0,4 procent från december 2022. Riksmedeltalet var 6,7 procent i december 2023. Sävsjö kommun hade länets högsta arbetslöshet med 8,9 procent och Habo kommun den lägsta med 3,6 procent. Andelen inskrivna arbetslösa i åldern 18–24 år var 8,0 procent i december 2023, vilket är en ökning med 0,9 procent jämfört med december 2022. Riksmedeltalet var 8,3 procent i december 2023.

Antalet varslade personer har ökat. 2 111 personer 2023 jämfört med 1 036 personer 2022. Arbetslösheten kan därför stiga något ytterligare framöver innan konjunkturen vänder igen.

Region Jönköpings läns finanspolicy

Tillgång på kapital har huvudsakligen sin grund i ett sparande för infriande av framtida pensions-förpliktelser. Detta gäller såväl den del som förvaltas inom ramen för pensionsplaceringsförvaltning som den del som förvaltas inom ramen för rörelseplaceringsförvaltning. Därutöver har Region Jönköpings län behov av en likviditet som matchar löpande in- och utbetalningar och som utgör buffert för kortsiktigt negativa förändringar i penningströmmar. Kapitalet förvaltas i två delar, i form av pensionsplaceringsförvaltning och rörelseplaceringsförvaltning.

Enligt finanspolicyn ska pensionsplaceringar allokeras (fördelas) med 20–45 procent i aktiefonder och 50–65 procent i räntepapper och 0–15 procent i alternativa placeringar, som till exempel fastighetsinvesteringar. Under 2023 har policyn följts. De finansiella tillgångar som inte räknas som pensionsplacering definieras som rörelseplacering. Förvaltningen av rörelseplaceringar ska ske genom placeringar i riskfria räntebärande instrument där insatt kapital garanteras under förutsättning av inlösen vid förfallotillfällena.

Återlån av pensionsmedel i stort sett oförändrat

Region Jönköpings läns totala pensionsförpliktelser uppgick 31 december 2023 till cirka 11 miljarder kronor inklusive särskild löneskatt (se tabell nedan samt not 20). Pensionsplaceringarna på cirka 7,5 miljarder kronor är lägre än pensionsförpliktelserna, vilket visar att Region Jönköpings län tidigare använt viss del av pensionsmedlen till investeringar och den löpande verksamheten. Trots en kraftig ökning av pensionsförpliktelserna, så är återlånade medlen i princip oförändrade jämfört med 2022. Det beror på en hög värdeutveckling, där värdet på pensionsmedel ökade med 0,5 miljarder kronor samt en överföring på 0,5 miljarder kronor från rörelsekapitalförvaltningen enligt politiskt beslut.

Återlån pensionsmedel 2015–2023

(miljoner kronor)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pensionsförpliktelser									
1. Avsättning inkl löneskatt i balansräkningen	3 236	3 434	3 677	4 065	4 414	4 662	5 264	5 584	6 607
2. "Ansvarsförbindelse" inkl löneskatt i balansräkningen	5 225	5 068	4 889	4 753	4 594	4 492	4 442	4 283	4 371
3. Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen enligt fullfondering (1+2)	8 461	8 502	8 566	8 818	9 008	9 154	9 706	9 867	10 978
4. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring*	49	48	46	44	42	41	41	42	44
5. Summa pensionsförpliktelser (3+4)	8 508	8 550	8 612	8 862	9 050	9 195	9 747	9 909	11 022
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde									
6. Pensionsmedelsplaceringar i balansräkningen**	4 630	4 690	4 897	4 912	5 477	5 643	6 434	6 313	7 394
7a. Pensionsförsäkringskapital	58	57	58	56	58	57	57	51	53
7b. Varav överskottsfond	3	3	4	4	3	3	5	1	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel (6+7a)	4 688	4 747	4 955	4 968	5 535	5 700	6 491	6 364	7 447
Finansiering									
9. Återlånade medel (5-8)	3 820	3 803	3 657	3 894	3 515	3 495	3 256	3 545	3 575
10. Konsolideringsgrad procent (8/5)	55	56	58	56	61	62	67	64	68

*2015-2017 är cirkavärden p.g.a. att upplysningskravet inte fanns de åren, 2018-2023 enligt KPA

** Inklusive upplupna räntor

Händelser av väsentlig betydelse

Oroligheter i vår omvärld

Säkerhetsläget är fortsatt oroligt ur flera perspektiv, både utifrån det som händer i världen och det som händer i Sverige. Uppbyggnaden av det civila försvaret i Sverige, där regionerna har en central roll, pågår intensivt och är ett område som fått statliga resurser och som byggs ut i vår organisation. Arbetet inom de fyra områdena beredskap/säkerhetsskydd, allmän säkerhet, IT-säkerhet och informationssäkerhet fortsätter med hög prioritet. Den utökning som gjorts inom området har skett med hjälp av riktade statsbidrag inom området. IT-centrum har höjt vaksamheten och fortsätter strukturera att genomföra aktiviteter för att ytterligare stärka IT-säkerheten. Intensivt arbete utifrån försörjningsberedskap och robusta lager pågår. Identifiering av kritiska produkter tillsammans med vårdens verksamheter har startat och framtagande av alternativ på robust lagerhantering kommer fortgå under år 2024.

Inflation påverkan av ekonomin

Regionens ekonomi har under 2023 påverkats av den höga inflationen främst avseende kostnader för pensioner. Denna kostnad har ökat med nästan 1,2 miljarder (127 %) kronor mellan 2022 och 2023.

Finansiering av byggnation av tågdepå

Under 2020 fattades beslut om att tågdepån som Region Jönköpings län avsåg att bygga i Nässjö ska lägga i ett helägt bolag, RJL Tågdepån i Nässjö AB och med extern finansiering. I november 2023 fattade regionfullmäktige beslut om att egenfinansiera tågdepån, eftersom Region Jönköpings län hade utrymme inom det finansiella målet om egenfinansiering för perioden 2015-2025, att finansiera investeringen i tågdepån med egna medel. Det innebär ett aktieägartillskott på 535 miljoner kronor till RJL Tågdepån i Nässjö AB. Tågdepån är färdigställd och ska invigas i början av mars 2024.

Större investeringar

Under 2023 investerade Region Jönköpings län i fastigheter och inventarier för 617 miljoner kronor, vilket är lägre än i planen. Den låga investeringstakten kan förklaras av att det var svårt för entreprenörer att möta kraven i upphandlingar eftersom kostnaderna för olika byggmaterial har ökat så pass mycket och att det har behövts fattas tilläggsbeslut om utökad ram för en del investeringar. En konsekvens av den lägre investeringsnivån är att renoveringar och byggnationer inte görs i den takt som behövs utifrån verksamhetens behov. De största projekten är en ombyggnation av hus 06/25 vid Högländssjukhuset i Eksjö, nybyggnation av hus 21 Psykiatri vid Värnamo sjukhus, ombyggnation av hus D3/D4 vid Länssjukhuset Ryhov, trafikplan Länssjukhuset Ryhov, Folk tandvårdsklinik i Nässjö samt lokaler för hjälpmedelscentralen vid Länssjukhuset Ryhov.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag	Analys
Handlingsplan för ekonomi i balans	Resultatet uppgår till -27 miljoner kronor och är 329 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Region Jönköpings län har en stark finansiell ställning. Det är en följd av god hushållning av resurser under lång tid för att klara konjunktursvängningar. Det innebär att ett enskilda års resultat kan hanteras genom att åberopa synnerliga skäl i kommunallagen och inte återställa det negativa resultatet.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	328 792 tkr 	Se finansiell analys nedan.

Finansiell analys

Syftet med den finansiella analysen är att beskriva Region Jönköpings läns finansiella styrka och klargöra om organisationen, ur finansiell synvinkel, har en god hushållning.

I den solidariskt finansierade och demokratiskt styrda välfärden är verksamheten målet och ekonomin medlet. Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att vi över tid ska finansiera investeringarna med egna medel. Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag. Region Jönköpings läns ekonomiska resultat ska vara på en nivå där såväl konjunktursvängningar som framtida åtaganden kan klaras. Det handlar om att klara pensionsåtaganden gentemot personalen, investering och finansiering i all verksamhet som Region Jönköpings län ansvarar för. För att tydliggöra detta och åstadkomma en mer rättvisande redovisning förändrade dåvarande landstinget redovisningen av pensioner i enlighet med den så kallade fullfonderingsmodellen från och med 2008, från att tidigare redovisat enligt blandmodellen.

Under 2023 har Region Jönköpings län ett negativt budgeterat resultat som beror på tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av inflationen. Genom att Region Jönköpings län har en stark finansiell ställning åberopas synnerliga skäl och underskottet behöver inte återställas utan kan regleras mot eget kapital.

(Beskrivning av fullfondering och blandmodell finns i not 1 Redovisningsprinciper).

Mål: Investeringar ska över tidsperioden 2015-2025 egenfinansieras till 100 procent

Resultat: 124 procent. Målet är uppfyllt för åren 2015-2023

Verksamhetens nettokostnad samt finansnettot för tidigare år har förändrats 2023 till följd av att bankkostnader från och med år 2023 ingår i verksamhetens nettokostnad istället för finansnettot.

Finansiella målen över tid

Det övergripande finansiella målet är att verksamhetens resultat över tid ska finansiera investeringarna. Resultatet måste därmed vara på en nivå som möjliggör detta. Nuvarande period för egenfinansiering omfattar åren 2015–2025. Över tid ska även verksamhetens nettokostnad utgöra högst 98 procent av skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning och att finansnettot på tillgångsförvaltningen ska täcka de finansiella kostnaderna avseende pensionsskulden.

För periodens nio första år har investeringarna fullt ut finansierats med egna medel, med en marginal på 1,7 miljarder kronor.

Det andra finansiella målet är att verksamhetens nettokostnad ska utgöra högst 98 procent av skatter, statsbidrag och utjämning. 2023 uppnåddes inte detta mål (99 procent), men för perioden 2015 till 2023 så uppgår nettokostnaden till cirka 95 procent, så målet om högst 98 procent över tid är uppfyllt.

Det sista finansiella målet är finansnettot (tillgångsförvaltning) över tid ska täcka de finansiella kostnaderna på pensionsskulden. Finansnettot 2023 blev minus 202 miljoner kronor, främst beroende på värdesäkring av pensioner. Finansnettot för perioden 2015 till 2023 justerat enligt verkligt värde visar minus 76 miljoner kronor, det innebär att finansnettot (tillgångsförvaltning) över tid inte varit tillräckligt för att täcka de finansiella kostnaderna på pensionsskulden och målet är ej uppfyllt.

Verksamhetens resultat och egenfinansiering

(miljoner kronor)	2015–2022	2023	2015–2023
Verksamhetens resultat	4 846	175	5 020
Egna medel i förhållande till nettoinvesteringar	2 221	-504	1 717
Verksamhetens nettokostnad/Skatter, statsbidrag (%)	94,6	98,8	95,2
Justerat finansnetto enligt verkligt värde	126	-202	-76

Årets resultat bättre än budget

Trots ett minusresultat på 27 miljoner kronor är det 329 miljoner kronor bättre än budget. Den positiva avvikelserna förklaras av högre skatteintäkter samt generella statsbidrag med 372 miljoner kronor. Även finansnettot är bättre än budget med 230 miljoner kronor. Däremot är verksamhetens nettokostnad sämre än budget med 273 miljoner kronor.

Årets resultat jämfört med föregående år

Årets resultat är 220 miljoner kronor lägre än 2022.

För att jämföra resultaten mellan åren brukar vi lyfta fram händelser av jämförelsestörande karaktär och engångshändelser. Kraftigt ökade pensionskostnader med nästan 1,2 miljarder kronor har påverkat 2023 års resultat. Trots ökning av pensionskostnaderna har resultatet inte försämrats så mycket. Detta tack vare värdeökning för finansiella tillgångar med 1,3 miljarder kronor.

Resultaträkning

(miljoner kronor)	Utfall 2022	Utfall 2023	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	3 391	3 132	
Verksamhetens kostnader	-15 356	-16 650	
Avskrivningar	-503	-510	
Verksamhetens nettokostnad	-12 468	-14 028	-273
Skatteintäkter	10 150	10 692	216
Generella statsbidrag o utjämning	3 355	3 511	156
Verksamhetens resultat	1 037	175	99
Finansnetto tillgångar	-587	739	260
Finansnetto skulder (pensioner)	-257	-941	-30
Årets resultat	193	-27	329

Egenfinansiering av investeringar över tid

Målet om egenfinansiering av investeringar förutsätter ett överskott på verksamhetens resultat som tillsammans med avskrivningskostnader täcker årets investeringar.

Då egenfinansiering uppnåtts till och med 2014 gick Region Jönköpings län från och med 2015 in i en ny avstämningssperiod för egenfinansiering vilken omfattar 2015–2025. I samband med införandet av verkligt värde på pensionsplaceringarna så ändrades egenfinansieringsmålet till att utgå från verksamhetens resultat. Denna förändring skedde dels beroende på de stora svängningarna mellan åren som verkligt värde medför och dels att avkastningen på tillgångsplaceringarna ska täcka de finansiella kostnaderna avseende pensionsskulden och inte användas till investeringar.

För periodens nio år, till och med 2023, översteg verksamhetens resultat tillsammans med avskrivningarna periodens investeringar med 1 717 miljoner kronor. Detta motsvarar 124 procent. Däremot räcker inte verksamhetens resultat tillsammans med avskrivningar 2023 (685 miljoner kronor) att finansiera 2023 års investeringar (1 189 miljoner kronor).

Region Jönköpings läns investeringsutgifter bedömdes uppgå till i genomsnitt cirka 850 miljoner kronor per år fram till och med 2025.

Förvaltningsberättelse

Genomsnittet för perioden 2015 till 2023 har varit 785 miljoner kronor där 2023 års investeringsutgifter väger in tungt. Detta till följd av finansiell investering/aktieägartillskott i RJL Tågdepån i Nässjö AB på 555 miljoner kronor samt aktieägartillskott till Jönköping Airport AB på 17 miljoner kronor. Investeringar i byggnader och mark uppgick till 375 miljoner kronor. Övriga immateriella och materiella investeringar uppgick till 244 miljoner kronor. Detaljer om investeringar finns i bilaga under rubriken Finansiella rapporter.

Egenfinansiering

(utfall miljoner kronor)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Summa 2015-2023
Verksamhetens resultat	235	212	313	251	846	1 204	752	1 033	175	5 020
Avskrivningar	369	385	398	374	361	406	452	503	510	3 758
Egna medel till investeringar	604	597	711	625	1 207	1 610	1 204	1 536	685	8 778
- nettoinvesteringar	-338	-613	-837	-819	-1 186	-974	-572	-533	-1 189	-7 061
Summa	266	-16	-126	-194	21	636	632	1 003	-504	1 717
Akkumulerad summa	266	250	124	-70	-49	587	1 219	2 222	1 717	

Nettokostnadsutveckling i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag

För att nå målet om en långsiktig och uthållig finansiering av verksamheten är det viktigt att verksamhetens nettokostnad över tid inte ökar mer än skatteintäkter och generella statsbidrag. Trenden 2015-2018 var att denna relation var relativt stabil. Åren 2019-2020 ökade intäktssidan mer än nettokostnaden men 2021 var nettokostnaden högre än intäktssidan. Det berodde på livslängdseffekten i pensionsberäkningarna samt höga personalkostnader bland annat till följd av krislägesavtal under pandemin. Under 2023 ökade verksamhetens nettokostnad betydligt mer än skatter och statsbidrag.

Verksamhetens resultat samt nettokostnads-, skatteintäkts-, och statsbidragsökningar

(miljoner kronor om inte annat anges)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens nettokostnad	9 135	9 634	10 016	10 413	10 651	10 993	12 031	12 468	14 028
Nettokostnadsökning (%)	3,7	5,5	4	4	2,3	3,2	9,4	3,6	12,5
Skatteintäkter	7 407	7 801	8 154	8 97	9 122	9 144	9 644	10 150	10 692
Generella statsbidrag och utjämning	1 962	2 045	2 175	2 267	2 375	3 054	3 143	3 355	3 511
Summa skatter och statsbidrag	9 369	9 846	10 329	10 664	11 497	12 198	12 787	13 505	14 203
Skatte- och statsbidragsökning (%)	3,4	5,1	4,9	3,2	7,8	6,1	4,8	5,6	5,2
Verksamhetens resultat	235	212	313	251	846	1 204	752	1 033	175

Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 14 028 miljoner kronor 2023 och det är en ökning med 12,5 procent. Nettokostnaden är 2 procent över budgeterad nivå vilket motsvarar 273 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader ökar med cirka 8 procent. Samtidigt minskar verksamhetens intäkter främst till följd av lägre statsbidrag relaterade till covid-19. Sammantaget bidrar detta till den höga nettokostnadsutvecklingen på 12,5 procent.

Det är främst kostnader för personal (inklusive pensionsavsättning) som förklarar ökningen, men även andra kostnader ökar förhållandevis mycket där en hög inflationstakt har påverkat. Utöver kostnaden för egen personalen har bemanningsföretag inom vården anlåtats till en kostnad av 311 miljoner kronor, vilket är 48 miljoner kronor högre än 2022 (18,0 procent). Kostnaderna för bemanningsföretag är 16 miljoner kronor lägre under september-december 2023 än motsvarande månader 2022.

Kostnad för inhyrd vårdpersonal per område (miljoner kronor)

Område	Kostnad 2023	Förändring jämfört med 2022*
Primärvård	82	14
Somatisk vård	76	15
Psykiatrisk vård	45	11
Tandvård	1	0
Medicinsk diagnostik	78	20
Medicinsk service (OP-IVA/Akuten)	29	-12
Summa	311	48

*plusbelopp i förändringskolumnen betyder ökad kostnad jämfört med 2022

Läkemedelskostnaderna inklusive riskdelning/rabatter uppgick till 1 489 miljoner kronor. Kostnaden har jämfört med 2022 ökat med 108 miljoner kronor, motsvarande 7,8 procent. Den så kallade riskdelningen/rabatten på förmånläkemedel och smittskyddsläkemedel beräknas avseende 2023 bli 121 miljoner kronor. Riskdelningen innebär för 2023 att staten begär tillbaka 30 procent genom att minska läkemedelsbidraget, vilket motsvarar 36,4 miljoner kronor. Den normala riskdelningen mellan staten och regionerna är 40/60, så 30/70 gäller bara under 2023. Kostnadsökningen totalt exklusive rabatter visar på en ökning med 9,4 procent jämfört med rikets 10,8 procent.

Region Jönköpings läns nettokostnad för köpt specialiserad riks- och regionvård 2023 är 1 047 miljoner kronor, vilket är en ökning med 94 miljoner kronor, motsvarande 10,8 procent, jämfört med 2022. Det är 100 miljoner kronor över budget. Regionsjukvården ökade med 66 miljoner kronor, varav den somatiska vården står för merparten av ökningen. Rikssjukvården ökade med 37 miljoner kronor, där somatiska vården ökade med 19 miljoner kronor och den psykiatriska vården ökade med 17 miljoner kronor. Procentuellt sett har dock den psykiatriska vården ökat med 13 procent, medan den somatiska vården har ökat med 7 procent.

Riktade statsbidrag som är en del utav verksamhetens nettokostnad är betydligt lägre 2023 jämfört med 2022. Detta till följd av lägre pandemirelaterade statsbidrag. Många av bidragen avser förlängda eller sammanslagna överenskommelser som även finns med tidigare.

Förvaltningsberättelse

Riktade statsbidrag

Område	Bidrag 2023	Budgeterat bidrag 2023	Bidrag 2022
God och nära vård	187,1	178,2	178,2
Civilt försvar	14,2	7,9	8,5
Psykisk hälsa	30,1	29,9	29,9
Förlossning/Kvinnohälsa	66,7	32,9	48,5
Jämlika, effektiva vårdförlopp	2,2	4	4
Nya Kömiljarden	147,5	104	130,2
Cancervården	12,8	12,8	13
Uppskjuten vård/Covid-19-vård/uppdämt vårdbehov/utökade vårdplatser	80,7	14,9	243,1
Provtagningsersättningar Covid-19	0	0	148,4
Smittspårningsersättningar Covid-19	0	0	20,4
Skyndsamma transporter Covid-19	0	0	0,4
Vaccinationsersättningar Covid-19	27,4	0	83,7
Ökad läkarkompetens äldreomsorgen	11,4	11	18,9
Ökat antal AT-tjänster	0	11	7,9
Summa riktade statsbidrag	580,1	406,6	935,1

Regionfullmäktige fördelar anslag för verksamheten till respektive nämnd med specificering på utgiftsramar (områden) som följer strukturen i ”Verksamhetsindelning för regioner – VI 2000”. I avsnittet finansiella rapporter återredovisas budget och utfall per nämnd och utgiftsområde i rapporten Driftredovisning.

Regionstyrelsen och nämnderna har genom månads- och delårsrapporter löpande följt utvecklingen av såväl ekonomi som verksamhet. Regionstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt under året följt övriga nämnders ekonomi och verksamhet. Till regionfullmäktige rapporteras delårsrapporter, efter april och augusti, omfattande Region Jönköpings läns utveckling mot angivna mål samt ekonomisk helårsprognos för samtliga nämnder. I årsredovisningens avsnitt Folkhälsa och sjukvård samt Regional utveckling redovisas nämndernas verksamhetsresultat och ekonomiska utfall.

Avvikelse per nämnd inom verksamhetens nettokostnad (miljoner kronor)

Nämnd	Avvikelse
Folkhälsa och sjukvård	-322
varav verksamhetsområden	-331,4
varav centrala anslag	9,4
Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	11,2
varav verksamhetsområden	8,3
varav centrala anslag	2,9
Trafik, infrastruktur och miljö	-12,5
varav verksamhetsområde	-12,4
varav centrala anslag	-0,1
Regionstyrelsen	50,5
varav verksamhetsområden	2,7
varav centrala anslag	47,8
Regionfullmäktige	-0,1
Totalt	-273,0

Skatteintäkter

Enligt den slutliga taxeringen för 2022 års inkomster ökade den beskattningsbara inkomsten i riket med 5,80 procent. I Jönköpings län var motsvarande ökning 5,25 procent.

I december 2023 bedömde SKR att skatteunderlaget för riket 2023 skulle öka med 5,3 procent, vilket ligger till grund för 2023 års prognosticerade slutavräkning i bokslutet.

Region Jönköpings läns redovisade skatteintäkter 2023, enligt SKR:s prognos i december 2023, och beaktat slutlig avräkning för 2022 uppgår till 10 692 miljoner kronor. Det är hela 542 miljoner kronor högre än de redovisade skatteintäkterna 2022, vilket motsvarar 5,3 procent. Tabell nedan och not 6 i kapitel Finansiella rapporter visar att 2023 påverkats positivt med 59 miljoner i justering avseende 2022 års slutskattebesked. Skatteintäkterna 2023 blev 216 miljoner kronor högre än budget.

Region Jönköpings läns skattesats 2023 har varit 11,76. Det är 19 öre högre än riksgenomsnittets 11,57 exklusive Gotland. En mer rättvisande jämförelse är att beakta olika kostnadsansvar för hemsjukvård och kollektivtrafik med mera. Region Jönköpings läns justerade skattesats blir då 11,41 vilket är 21 öre lägre än riksgenomsnittet. Två regioner (Södermanland och Västra Götaland) hade 2023 en lägre justerad skattesats än Jönköping, där landets lägsta justerade skattesats var 11,31.

Skatteintäkter 2023

(miljoner kronor)	2023	Budgetavvikelse
Preliminär skatteintäkt 2023	10 464	-12
Prognos slutavräkning 2023	169	169
Justeringspost 2022	59	59
Summa	10 692	216

Generella statsbidrag och utjämningsystemet

Generella statsbidrag och bidrag för kommunal utjämning ökade med 156 miljoner kronor till 3 511 miljoner kronor. Det är 156 miljoner kronor högre än budget.

Utjämningsbidrag

Utjämningsbidraget består av en inkomst- och kostnadsutjämning samt ett regleringsbidrag. Den positiva avvikelsen mot budget för hela området generella statsbidrag och utjämningsystem förklaras till stora delar av att utjämningsbidraget blev högre än budgeterat.

Regeringen har gett ett nytt uppdrag att utreda utjämningsystemet och denna gång alla delar, både inkomstutjämnningen, kostnadsutjämnningen samt strukturbidrag. Det ska särskilt undersökas om systemet är tillväxthämmande. Slutredovisning ska ske maj 2024.

Läkemedelsbidrag

För 2023 finns en överenskommelse om statsbidrag avseende läkemedelsförmånen. För Region Jönköpings län innebar det ett bruttobidrag på 1 259,7 miljoner kronor. Enligt överenskommelsen finns även vinst- och förlustdelningsmodell som löser ut om kostnaderna avviker mer än 3 procent från beloppen i avtalet samt en riskdelning som innebär att staten tar tillbaka 30 procent av den rabatt som regionerna får inom förmånsläkemedlen och smittskyddsläkemedlen, genom att minska läkemedelsbidraget. Den så kallade riskdelningen/ rabatten på förmånsläkemedel/smittskyddsläkemedel beräknades till 121 miljoner kronor, vilket gör att bidraget minskar med 36,4 miljoner kronor. Enligt en prognos av SKR i januari 2024 så utlöses vinst- och förlustmodellen 2023 avseende hepatit C, vilket innebär lägre bidrag med 0,2 miljoner kronor, samt för förmånsläkemedel totalt som kostade mer än beräknat, vilket innebar en ökning av bidraget med 9,2 miljoner kronor. Med ovan nämnda justeringar blev 2023-års läkemedelsbidrag 1 232 miljoner kronor, vilket är 11,2 miljoner kronor högre än budget. Läkemedelsbidraget ökade med 51 miljoner kronor, motsvarande 4,3 procent.

Förvaltningsberättelse

Region Jönköpings läns kostnad för läkemedelsförmånen inklusive smittskydd och rabatter 2023 var 1 120,2 miljoner kronor, vilket är en ökning mot 2022 med 86 miljoner kronor motsvarande 8,3 procent.

Generella statsbidrag och utjämningsystem

(miljoner kronor)	2023	Budgetavvikelse	2022
Inkomstutjämningsbidrag	2 160	3	2 014
Kostnadsutjämningsavgift	-42	0	-84
Regleringsbidrag inklusive invånardel välfärds miljard och övriga tillskott	158	139	241
Generellt stöd till finansiering	3	3	3
Läkemedelsbidrag	1 232	11,2	1 181
Summa	3 511	156	3 355

Finansnettot bättre än budget

Finansnettot uppgår 2023 till minus 202 miljoner kronor. Det är 230 miljoner kronor bättre än budget.

Finansnettots tillgångssida har ökat med 1,3 miljarder kronor till följd av värdeökningar. Detta har gett en positiv budgetavvikelse på 260 miljoner kronor. Finansnettots skuldsida som främst avser värdesäkring av pensioner har ökat med cirka 680 miljoner kronor. Det är 30 miljoner kronor sämre än budget.

Finansnetto 2015-2023

(miljoner kronor)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Finansnetto tillgångar*									
Finansiella intäkter	514	252	289	235	695	325	927	204	810
Finansiella kostnader	-51	-44	-55	-192	-102	-120	-91	-786	-71
Summa finansnetto tillgångar	463	208	234	43	593	206	836	-582	739
Finansnetto skulder									
Summa finansnetto skulder	-125	-76	-207	-239	-348	-298	-313	-257	-941
Summa totalt finansnetto	338	132	27	-197	244	-92	522	-840	-202

* Alla årens värden är justerade enligt verkligt värde på tillgångarna och utan genomsnittseffekter på skulderna

Finansnettot för tillgångar är i genomsnitt 303 miljoner kronor för perioden 2015 till 2023.

Region Jönköpings läns finansiella tillgångar vid året slut var 10 485 miljoner kronor medan avsättningen för pensionsåtagande uppgick till 10 978 miljoner kronor. De finansiella placeringarna är nu på en nivå som med en genomsnittlig avkastning på cirka 4 procent överstiger kostnaden för värdesäkring av pensionsskulden ett normalår. Det närmaste året kommer dock en avkastning på cirka 4 procent inte kunna hålla jämna steg med värdesäkringen av pensionsskulden. Värdesäkringen till följd av inflationen var för 2023 nästan 1 miljard kronor. Hur enbart pensionsplaceringarna förhåller sig till pensionsskulden framgår i avsnittet "Återlån av pensionsmedel". Den genomsnittliga avkastningen 2023 på samtliga finansiella tillgångar blev 8,46 procent.

Avkastning på finansiella tillgångar/finansiella intäkter i form av ränteintäkter, utdelning och realiserade/orealiserade värdeökningar är 606 miljoner kronor bättre än 2022. Främsta anledningen till förbättringen är att de orealiserade värdeökningarna som blev 572 miljoner kronor bättre än 2022. Utöver detta har realiserade vinster minskat med 30 miljoner kronor. Ränteintäkter blev 63 miljoner kronor högre än 2022. Budgetavvikelsen för dessa delar var cirka 330 miljoner kronor bättre än budget.

Finansiella kostnaderna på tillgångssidan blev 720 miljoner kronor lägre än 2022 och 68 miljoner kronor sämre än budget.

Förvaltningsberättelse

Finansnettots skuldsida har ökat med 680 miljoner kronor mellan åren. Orsak är värdesäkring av pensioner baserat på basbeloppsförändringar och ränteuppräknings. Årets kostnad blev 941 miljoner kronor vilket är 30 miljoner kronor sämre än budget.

Pensionsplaceringar når målet över tid

Region Jönköpings läns finanspolicy anger att en viss del av finansiella tillgångar placeras enligt reglementet för pensionsplaceringar. Policyn anger hur dessa medel ska förvaltas och vilken risk som tillåts (se avsnittet ”Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning”). Pensionsplaceringarna hade vid årets början ett anskaffningsvärde om 5 519 miljoner kronor och ökade under året med 575 miljoner kronor, varav 500 miljoner kronor tillfördes från rörelsekapitalförvaltningen efter politiskt beslut, till 6 094 miljoner kronor. Det totala marknadsvärdet utgjorde vid årets ingång 6 327 miljoner kronor och ökade under året till 7 477 miljoner kronor.

Avkastningsmålet för pensionsplaceringar är ett långsiktigt mål och variationer enskilda år kan bero på svängningar på aktiemarknaden. Avkastningsmålet på pensionsplaceringarna är från och med 2015 faktisk inflation plus 10 årig statsobligationsränta plus 2 procent sett över en flerårsperiod. Varje år relateras därför avkastningen även till jämförbara index för varje tillgångsslag. Under 2023 blev utfallet sämre än jämförelseindex för alla tillgångsslagen; aktiefonder, räntor och alternativa investeringar. Den totala pensionsmedelsavkastningen hamnade på 9,88 procent är därmed sämre än totalt jämförelseindex för pensionsplaceringar som var 10,26 procent. Trots ett sämre utfall 2023 så nås målet över tid där utfallet 5,57 procent procent är bättre än avkastningskravet på 3,88 procent.

Avkastning 2015-2023, fördelat på respektive tillgångsslag

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avkastning aktiefonder	9,1	10,8	10,95	-1,33	34,92	8,57	34,27	-18,14	16,85
Jämförelseindex	5,5	13,7	6,02	-5,29	22,47	7,51	33,44	-21,12	20,48
Avkastning alternativa inv. (fastigheter)	-8,1	3,2	4,45	0,46	1,45	8,43	13,53	0,89	2,04
Jämförelseindex	-0,3	-0,7	-0,77	-0,81	-0,54	-0,19	-0,21	0,17	3,29
Avkastning räntor	3,1	3,2	0,45	0,89	0,39	-0,72	1,23	-3,48	4,71
Jämförelseindex	0,8	4,2	0,19	0,73	0,38	-0,62	1,36	-3,64	4,76
Årsavkastning genomsnitt 2005-2023	5,4	5,6	4,22	0,02	11,09	3,07	9,98	-9,36	5,57
Jämförelseindex genomsnitt 2005-2023	1,4	7,8	2,28	-1,51	8,11	2,23	8,7	-9,75	4,47
Avkastningskrav genomsnitt 2005-2023	1,4	1,7	3,41	2,91	3,25	3,09	3,1	3,58	3,88

Rörelseplaceringar uppfyller målet och slår jämförelseindex

De finansiella tillgångar som inte räknas som pensionsplacering definieras som rörelseplacering. Policyn anger hur dessa medel ska förvaltas och vilken risk som tillåts (se avsnittet ”Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning”).

Vid årets ingång hade rörelseplaceringarna ett bokfört värde inklusive upplupna räntor om 2 762 miljoner kronor och ett marknadsvärde inklusive upplupna räntor om 2 669 miljoner kronor. Rörelseplaceringarnas bokförda värde inklusive upplupna räntor vid årets slut var 2 352 miljoner kronor och marknadsvärdet inklusive upplupna räntor var 2 370 miljoner kronor. Under 2023 flyttades 500 miljoner kronor från rörelsekapital- till pensionsmedelsförvaltning enligt politiskt beslut- Avkastningsmålet för rörelseplaceringar är OMRX T-Bill. För 2023 motsvarar det 4,47 procent. Även jämförelseindex för rörelseplaceringar, vilket baseras på OMRX T-Bill (ett index som är tänkt att spegla värdeutvecklingen för en portfölj av statsskuldväxlar), motsvarar 4,47 procent. Resultatet 2023 blev 5,57 procent, så målet är uppfyllt.

Avkastning rörelsekapital 2015-2023

Avkastning	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avkastning rörelseplaceringar (%)	-0,2	2,1	1,25	0,78	1,99	1	1,4	-1,66	5,57
Jämförelseindex	-0,3	-0,7	-0,77	-0,81	-0,54	-0,19	-0,21	0,17	4,47
Mål:OMRX TBill	-0,3	-0,7	-0,7	-0,8	-0,54	-0,19	-0,21	0,17	4,47

Stark finansiell ställning

När Region Jönköpings läns förmåga att infria sina betalningsförpliktelser ska bedömas, tas hänsyn till det totala pensionsåtagandet enligt rättvisande pensionsredovisning, fullfondering.

Det sätt som pensioner finansierats och redovisats fram till 1998, har inneburit att kommunsektorn i allmänhet, och regionsektorn i synnerhet, idag visar en negativ soliditet. Det innebär att det inte finns tillgångar som fullt ut täcker skulder inklusive pensionsåtagande. En situation som är möjlig enbart för att pensionsförpliktelser inte i sin helhet ska betalas på en gång. I den mån även äldre pensionsförpliktelser kunnat finansieras, har dessa återlånats och använts för investeringar och i mindre utsträckning för sparande i avkastningsbara tillgångar.

Region Jönköpings läns situation jämfört med sektorn i övrigt är den omvända, det vill säga en större del har placerats i avkastningsbara tillgångar (se avsnittet ”Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning”).

Soliditeten försämras något

Soliditeten (eget kapital i förhållande till totala tillgångar) mäter betalningsförmågan på lång sikt.

Region Jönköpings län visade positiv soliditet enligt fullfonderingsredovisning av pensioner för första gången 2016. Eget kapital var 31 december 2023 uppe i 4 877 miljoner kronor, vilket motsvarade en soliditet på plus 25,7 procent. Detta är en liten försämring jämfört med föregående år (27,7 %). Region Jönköpings län visar sedan 2018 den högsta soliditeten i riket.

Tillgångar, eget kapital, skulder och avsättningar

(miljoner kronor)	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Anläggningstillgångar	5 461,7	6 035,7	6 176,9	6 188,6	6 848,9
Omsättningstillgångar	8 372,8	9 384,9	11 157,3	11 538,0	12 101,9
Summa tillgångar	13 834,6	15 420,6	17 334,1	17 726,6	18 950,8
Eget kapital	2 306,9	3 437,4	4 711,4	4 904,6	4 877,4
Avsättningar och skulder	11 527,6	11 983,2	12 622,8	12 822,1	14 073,4
Summa avsättningar, skulder och eget kapital	13 834,6	15 420,6	17 334,1	17 726,6	18 950,8

Förvaltningsberättelse

2018-års omsättningstillgångar och eget kapital är justerat enligt verkligt värde på finansiella placeringar

Soliditet 2015-2023

(procent %)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Soliditet – enligt fullfondering	-2	+1	+4	+9	+17	+22	+27	+28	+26
Soliditet – enligt blandmodell	+48	+48	+47	+47	+50	+51	+53	+52	+49

Kassaflöde

Nyckeltal för likviditet beskriver betalningsförmågan på kort sikt där begreppet omsättningstillgång, som utöver likvida medel även omfattar kortfristiga fordringar och förråd, används i relation till kortfristiga skulder och verksamhetens kostnader. Då pensionsplaceringarna inte är avsett att användas till de kortfristiga skulderna eller till verksamhetens kostnader, används omsättningstillgångarna exklusive pensionsmedel i nyckeltalet. När omsättningstillgångarna sätts i relation till verksamhetens kostnader och omräknas till dagar erhålls begreppet likviditetsdagar, det vill säga det antal dagar som de likvida medlen normalt räcker till om det inte sker några inbetalningar.

Årets kassaflöde är negativt med 504 miljoner kronor. Det är 540 miljoner kronor sämre än budget.

Årets resultat på -27 miljoner kronor, är 329 miljoner kronor bättre än budget. Rensat för ej rörelselikviditetspåverkande händelser samt tillägg av rörelselikviditetspåverkande händelser som pensionsutbetalningar och överföring av 500 miljoner kronor från rörelseplaceringsmedel till pensionsmedelsplaceringar så bidrar verksamheten med 685 miljoner kronor till de likvida medlen. Det är 97 miljoner kronor sämre än budget. Investeringarna på 1 189 miljoner kronor är 656 miljoner kronor högre än 2022 och nästan 450 miljoner högre än budget, vilket påverkat likviditetsavvikelsen negativt. Avvikelsen mot 2022 och årets budget beror på aktieägartillskott till RJL Tågdepån i Nässjö AB.

Likviditetsnyckeltal 2015-2023

(miljoner kronor, där inte annat anges)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förändring totala medel, inklusive pensionsplaceringar*	346	187	83	451	594	855	1 373	210	644
Kassaflöde/Förändring likvida rörelseplaceringsmedel	75	100	-108	-196	27	688	585	331	-504
Likviditetsdagar exklusive pensionsmedel	70	69	63	54	53	68	75	82	65
Likviditet exklusive pensionsmedel (kvot)	1,40	1,42	1,30	1,20	1,19	1,35	1,65	1,80	1,53
Rörelsekapital (omsättningstillgångar exklusive pensionsmedel minus kortfristiga skulder)	821	894	672	484	455	970	1 870	2 331	1 604

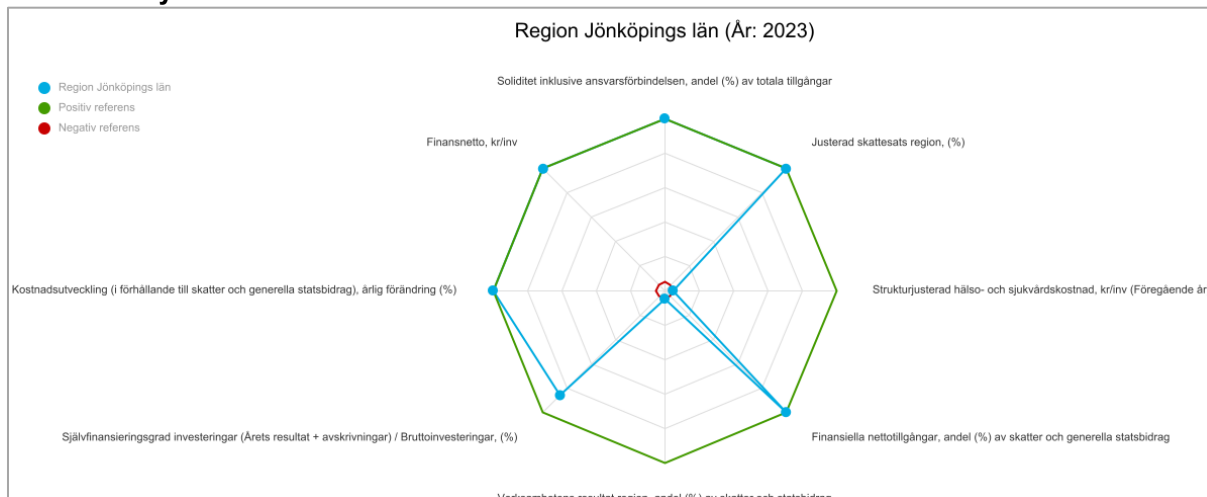
Regionens ekonomi – omvärldsanalys

Ett sätt att bedöma regionens finansiella styrka är att titta på både måluppfyllelse och att jämföra läget i förhållande till andra regioner. I figuren nedan redovisas Region Jönköpings läns måluppfyllelse för åtta nyckeltal som sektorn gemensamt tagit fram för att beskriva finansiell styrka på både kort och lång sikt. Spindelagrammet är inte relativt till andra regioner utan alla nyckeltalen relateras till ett målvärde som alla regionerna satt gemensamt. Målvärdet motsvarar en rimlig nivå för sektorn. Om ett mål uppfylls så ligger kurvan i diagrammets ytterkant. Nyckeltalen är beräknade enligt blandmodellen med undantag av soliditetsmättet som är enligt fullfondering. Region Jönköpings län når målet i fem av de åtta nyckeltalen.

Region Jönköpings län (blå linje) i förhållande till målvärdet (grön linje = ytterkant)

Förvaltningsberättelse

Finansiell styrka i relation till målvärde 2023

Nyckeltal finansiell styrka 2023

Nyckeltal – lång sikt	Definition	Region Jönköping värde	Målvärde	Genomsnitt riket	Jämfört med övriga regioner
Soliditet enligt fullfondering	Eget kapital/Totala tillgångar	26 %	>10,0 %	-5 %	Grön
Justerad skattesats	Med hänsyn till olikheter i verksamhetsansvar (kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning)	11,41	<11,52	11,62	Grön
Kostnadsnivå kr/inv.*	Strukturjusterad kostnad för hälso o sjukvård (ett års eftersläp)	28 422	<28 250	29 513	Gul
Finansiella nettotillgångar andel av skatter och generella statsbidrag	(Finansiella tillgångar – finansiella skulder)/Skatter och generella bidrag	80 %	> 46 %	37 %	Grön

Nyckeltal – kort sikt	Definition	Region Jönköping värde	Målvärde	Genomsnitt riket	Jämfört med övriga regioner
Verksamhetens resultat andel av skatter och generella statsbidrag	Verksamhetens resultat / Skatter och generella bidrag	-0,9 %	>2,0 %	-2,4 %	Gul
Självfinansieringsgrad investeringar	Årets resultat + avskrivningar / bruttoinvesteringar	93 %	>100,0 %	22 %	Grön
Kostnadsutveckling i förhållande till skatter och generella statsbidrag **	Ökning av bruttokostnader i relation till ökning av skatt o generella bidrag (exkl. ev. skatthöjning)	82 %	< 98,0 %	82 %	Gul
Finansnetto kr/inv.	(Finansiella intäkter – finansiella kostnader)/Antal invånare	523	>-11	-274	Grön

*värdering enligt Region Jönköpings läns inriktningsmål

** preliminär uppgift för år 2023

I sista kolumnen i tabellen ovan jämförs Region Jönköpings län med andra regioner. Grönt innebär att Region Jönköpings län är i den bättre tredjedelen, gul i den mittersta och röd i den sämre tredjedelen. Jämfört med andra regioner ligger Region Jönköpings län bra till och inget nyckeltal ligger i den sämre tredjedelen.

Det finns många sätt att jämföra sig med andra, men enligt dessa gemensamt framtagna finansiella nyckeltalen så är ekonomin i Region Jönköping relativt stark. Vi förhåller oss bra till både målvärde (spindeln) och rangordning (rött/gult/grönt). Nyckeltalet för kostnadsutveckling är gult under 2023 (enligt preliminär uppgift) men har under de tre tidigare åren varit rött. Det har bland annat bidragit till att kostnadsnivån mätt som strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad succesivt fått en sämre placering.

Översikt över verksamhetens utveckling

Mått	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023-12
Likviditet	3,33	3,32	3,21	3,27	3,41	3,37	3,89	3,97	3,97
Likviditet exklusive pensionsmedel	1,40	1,42	1,30	1,20	1,19	1,35	1,65	1,80	1,53
Kassalikviditet (dagar)	201	197	189	191	201	215	225	226	223
Kassalikviditet exklusive pensionsmedel (dagar)	70	69	63	54	53	68	75	81	65
Soliditet (%)	-2,4	0,6	3,8	9,0	16,7	22,3	27,2	27,7	25,7
Nettokostnad/skatt o bidrag (%)	97,5	97,8	97,0	97,6	92,6	90,1	94,1	92,4	98,8
Egenfinansiering investeringar (%) respektive år	178,9%	97,6%	84,9%	76,2%	101,8%	165,3%	210,5%	287,9%	57,6%
Egenfinansiering enl ovan ack från 2015	178,9%	126,5%	107,0%	97,3%	98,7%	112,3%	122,8%	137,8%	124,3%
Nettokostnadsökning mot föregående år (%)	3,7	5,5	4,0	4,0	2,3	3,2	9,5	3,6	12,5
Skatte-och statsbidragsökning mot fgår (%)	3,4	5,1	4,9	3,2	7,8	6,1	4,8	5,6	5,2
Rörelsekapital (miljoner kronor)	4 794	4 953	4 922	5 381	5 920	6 601	8 290	8 631	9 051
Rörelsekapital exklusive pensionsmedel (miljoner kronor)	821	894	672	484	455	970	1 870	2 331	1 604
RESULTAT (miljoner kronor)									
Verksamhetens nettokostnad	-9 135	-9 634	-10 016	-10 413	-10 651	-10 993	-12 035	-12 472	-14 028
Skatteintäkter och generella statsbidrag	9 369	9 846	10 329	10 664	11 497	12 198	12 787	13 505	14 203
Verksamhetens resultat (Resultat före finansnetto)	235	213	313	251	846	1 204	752	1 033	175
Årets resultat	392	316	366	56	1 196	1 112	1 274	193	-27
UTDEBITERING									
Region Jönköpings län	11,26	11,26	11,26	11,26	11,76	11,76	11,76	11,76	11,76
Region Jönköpings län justerat för kollektivtrafik, hemsjukvård m.m.	11,09	11,07	11,06	11,05	11,57	11,57	11,61	11,41	11,41
Genomsnitt i riket	11,35	11,41	11,42	11,44	11,55	11,62	11,62	11,62	11,62

Förvaltningsberättelse

Blandmodell

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023-12
FINANSIELLA NYCKELTAL									
Likviditet	3,33	3,32	3,21	3,27	3,41	3,37	3,89	3,97	3,97
Likviditet exklusive pensionsmedel	1,40	1,42	1,30	1,20	1,19	1,35	1,65	1,80	1,53
Kassalikviditet (dagar)	197	192	186	187	198	211	221	222	219
Kassalikviditet exklusive pensionsmedel (dagar)	68	68	62	53	52	67	74	80	63
Soliditet (%)	48,0	47,5	47,0	47,4	49,9	51,4	52,8	51,8	48,8
Nettokostnad/skatt o bidrag (%)	100,1	100,4	99,5	100,1	95,0	92,4	96,3	94,5	100,9
Nettokostnadsökning mot föregående år (%)	3,7	5,3	4,0	3,9	2,3	3,2	9,3	3,6	12,4
Skatte-och statsbidragsökning mot fgår (%)	3,4	5,1	4,9	3,2	7,8	6,1	4,8	5,6	5,2
Rörelsekapital (miljoner kronor)	4 794	4 953	4 922	5 381	5 920	6 601	8 290	8 631	9 051
Rörelsekapital exklusive pensionsmedel (miljoner kronor)	821	894	672	484	455	970	1 870	2 331	1 604
RESULTAT (belopp i miljoner kronor)									
Verksamhetens nettokostnad	-9 383	-9 883	-10 274	-10 677	-10 921	-11 272	-12 319	-12 757	-14 334
Årets resultat	226	160	186	-80	1 037	1 010	1 224	34	61
UTDEBITERING									
Region Jönköpings län	11,26	11,26	11,26	11,26	11,76	11,76	11,76	11,76	11,76
Region Jönköpings län justerat för kollektivtrafik, hemsjukvård m.m.	11,09	11,07	11,06	11,05	11,57	11,57	11,61	11,41	11,41
Genomsnitt i riket	11,35	11,41	11,42	11,44	11,55	11,62	11,62	11,62	11,62

Den kommunala koncernen

Regionens koncernföretag och andra samägda företag

Förvaltningsberättelsen ska enligt 2 kap 5§ Lagen om kommunal redovisning omfatta även sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Det kan avse till exempel aktiebolag, stiftelse, ekonomisk förening, ideell förening, handelsbolag, samordningsförbund eller kommunalförbund.

Region Jönköpings läns engagemang i nedanstående juridiska personer är av den omfattningen att sammanställda räkenskaper, utöver nedanstående redovisning, inte tillför ytterligare väsentlig information.

2023 års uppgifter är inte fastställda och får anses som preliminära.

Region Jönköpings läns koncernföretag

ALMI Företagspartner Jönköping AB

Almi Företagspartner AB ägs till 100 procent av svenska staten. Utöver moderbolaget Almi Företagspartner består koncernen av 16 regionala dotterbolag. Almi Företagspartner Jönköping är ett regionalt dotterbolag.

Affärsidén är att Almi ska vara det ledande kunskapsföretaget för tillväxt och förnyelse av små och medelstora företag i länet samt för bildandet av nya. Almi stöttar små och medelstora företag med finansiering och rådgivning.

Mått	2021	2022	2023
Ägarandel (procent)	49	49	49
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-4,5	0,1	-2,1
Årets resultat (miljoner kronor)	-4,5	0,2	-2,3
Balansomslutning (miljoner kronor)	43,9	43,8	41,0
Soliditet (procent)	86	87	87
Omsättning (miljoner kronor)	32,4	37,3	35,1
Antal anställda	25	25	25

Bostadsbyggen i Jönköping AB

Bolaget bedriver fastighetsförvaltning. Bostadsbyggen i Jönköping AB ägs till hälften av Riksbyggen ekonomisk förening och till andra hälften av Region Jönköpings län.

Mått	2021	2022	2023
Ägarandel (procent)	50	50	50
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0,7	1,4	6,1
Årets resultat (miljoner kronor)	0,6	1,1	4,8
Balansomslutning (miljoner kronor)	91,7	91,1	101,9
Soliditet (procent)	14	15	18
Omsättning (miljoner kronor)	13,5	14,2	16,7

Förvaltningsberättelse

Smålands Turism AB

Region Jönköping och länets kommuner har bildat Smålands Turism AB. Under 2020 togs beslutet att Region Jönköpings Län ska köpa samtliga aktier från kommunerna, och det var slutfört under 2022. Bildandet innebär en tydlig satsning på turism som en regional utvecklingsfaktor. Bolaget ska erbjuda hög kompetens och samordning inom turismen samt utveckla konkurrensförmåga och generera lönsam tillväxt i Region Jönköpings län och dess företag.

Mått	2021	2022	2023
Ågarandel (procent)	99	99	100
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	1,4	-0,8	-0,5
Årets resultat (miljoner kronor)	0,8	-0,8	-0,3
Balansomslutning (miljoner kronor)	5,9	4,5	6,1
Soliditet (procent)	60	54	49
Omsättning (miljoner kronor)	17,4	16,0	14,5
Antal anställda	5	7	7

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Region Jönköpings län är, tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Från och med 1998 delas ansvaret mellan stiftarna. Det innebär att Region Jönköpings län tar ansvar för verksamhetens innehåll och utveckling, medan Jönköpings kommun tar ansvar för att erbjuda ändamålsenliga lokaler. Verksamheten för Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid.

Under året har läns museet producerat ett stort antal publika program, öppna visningar, livesändningar och utställningar där vissa även uppmärksammats nationellt. Sammantaget har allt detta bidragit till att drygt 142 000 besökare förhoppningsvis berikats med nya upplevelser.

Mått	2021	2022	2023
Inflytandegrad (procent)	33	33	33
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	4,8	5,0	3,3
Årets resultat (miljoner kronor)	4,8	5,0	3,3
Balansomslutning (miljoner kronor)	39,1	39,7	45,1
Soliditet (procent)	56	68	67
Omsättning (miljoner kronor)	53,2	55,0	60,4
Antal anställda	48	43	46

Förvaltningsberättelse

TvNo Textilservice AB

Bolaget bedriver tvätteri- och textiluthyrningsverksamhet. Cirka 95 procent av verksamheten riktar sig till kunder inom vårdsektorn i Jönköpings och Östergötlands län. Produktionsvolymen 2023 ligger i på en något högre nivå +3 procent jämfört med 2022. Under 2023 har vi investerat cirka 14,3 miljoner kronor i cirkulationstextilier, för att bibehålla en fräsch textilstock.

Mått	2021	2022	2023
Ägarandel (procent)	49	49	49
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	10,5	4,0	6,7
Årets resultat (miljoner kronor)	8,3	3,7	5,5
Balansomslutning (miljoner kronor)	127,8	124,0	134,8
Soliditet (procent)	62	66	65
Omsättning (miljoner kronor)	129,6	128,1	139,3
Antal årsarbetare (medelantal)	151	139	148

RJL Älghunden 4 AB

Bolaget förvärvades i augusti 2017 av Region Jönköpings län och bytte namn från Nivika Älghunden AB till RJL Älghunden 4 AB. Byggnationen av bussdepån färdigställdes under våren 2021 och hyresgästen flyttade då in. All bussverksamhet flyttades över till den nya depån i början av sommaren 2021.

Mått	2021	2022	2023
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	7,8	9,0	7,8
Årets resultat (miljoner kronor)	5,5	1,8	2,7
Balansomslutning (miljoner kronor)	237,9	247,7	259,1
Soliditet (procent)	93	90	93
Omsättning (miljoner kronor)	14,7	18	20,2
Antal anställda	0	0	0

RJL Tågdepån Nässjö AB

Under 2020 förvärvades bolaget Goldcup 20096 AB av Bolagsrådet Sundsvall för att senare namnändras till RJL Tågdepån Nässjö AB. Region Jönköpings Län har planerat för att bygga en ny tågdepå i Nässjö för Länsstrafikens tåg. Tågdepån var färdigställd i slutet av oktober 2023. Uthyrningen planeras komma igång från januari 2024.

Mått	2021	2022	2023
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-1,1	-4,7	-17,0
Årets resultat (miljoner kronor)	-0,8	-3,7	-13,5
Balansomslutning (miljoner kronor)	218,9	455,7	562,8
Soliditet (procent)	1,1	-0,3	96,8
Omsättning (miljoner kronor)	0	0	0
Antal anställda	0	0	0

Förvaltningsberättelse

Jönköpings Airport AB

Jönköpings Airport AB ägs av Jönköpings Kommun 50 procent och Region Jönköpings Län 50 procent. Ändamålet med bolagets verksamhet är att bedriva flygplatsverksamhet och därmed tillgodose behovet av flyg som en kommunikations- och transportmöjlighet för Jönköpings kommuns och Region Jönköpings läns invånare, näringsliv, offentliga verksamheter och besökare. Genom den bedrivna verksamheten avser man bidra till Jönköping kommuns och Region Jönköpings läns utveckling och tillväxt. Jönköping Airport verkar i en expansiv tillväxtregion. Näringslivet är starkt och utvecklas i en positiv riktning och många internationella företag är etablerade i regionen. Tillgången till en närbelägen flygplats är viktigt ur ett logistiskt perspektiv och är en viktig lokaliseringsförutsättning för näringslivet. Bolaget ska bedriva flygplatsverksamhet och vara en bidragande aktör till att skapa tillväxt och sysselsättning i Jönköpingsregionen. Bolaget ska även vara en resurs för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner, i det ligger att fungera som beredskaps- och karantänsflygplats.

Mått	2022	2023
Ägarandel (procent)	50	50
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	-19,9	-34,7
Årets resultat (miljoner kronor)	-20,3	-34,7
Balansomslutning (miljoner kronor)	55,0	68,9
Soliditet (procent)	7,0	6,0
Omsättning (miljoner kronor)	47,8	44,0
Antal anställda	47	47

Regionens andra samägda företag

Samordningsförbunden

De tre samordningsförbunden bedriver finansiell samordning av insatser inom rehabiliteringsområdet som utförs av huvudmännen. Dessa insatser syftar till att hjälpa personer i yrkesverksam ålder att få eller förbättra förmågan att arbeta.

Huvudmännen i samordningsförbunden:

- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Region Jönköpings län
- Kommunerna i Jönköpings län

Finnvedens Samordningsförbund

Mått	2021	2022	2023
Inflytandegrad (procent)	17	17	17
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0,8	0,4	-0,5
Årets resultat (miljoner kronor)	0,8	0,5	-0,5
Balansomslutning (miljoner kronor)	3,6	4,3	3,5
Soliditet (procent)	75	72	75
Omsättning (miljoner kronor)	5,2	5,1	5,1
Antal anställda	0	0	0

Samordningsförbundet Södra Vätterbygden

Mått	2021	2022	2023
Inflytandegrad (procent)	14	14	14
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0,7	0,1	-0,1
Årets resultat (miljoner kronor)	0,7	0,1	-0,1

Förvaltningsberättelse

Mått	2021	2022	2023
Balansomslutning (miljoner kronor)	1,7	3,8	4,0
Soliditet (procent)	68	61	57
Omsättning (miljoner kronor)	7,9	8,6	9,9
Antal anställda	2	2	2

Höglandets samordningsförbund

Mått	2021	2022	2023
Inflytandegrad (procent)	11	11	11
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	0,4	-0,3	0,4
Årets resultat (miljoner kronor)	0,4	-0,4	0,4
Balansomslutning (miljoner kronor)	1,9	2,0	2,2
Soliditet (procent)	77	60	73
Omsättning (miljoner kronor)	8,0	8,1	8,0
Antal anställda	1	1	1

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA)

Kommunalförbundet Svensk Ambulansflyg bildades 2016 för att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. Förbundets ändamål är att för medlemmarna tillhandahålla ambulansflyg. Syftet är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Förbundets medlemmar består av alla landsting och regioner i Sverige. 2023 uppgick medlemsbidraget till 2 962 435 kronor (2022: 2 546 199 kronor). Under 2017 genomförde KSA upphandling av sex flygplan för ambulanstransport, med option på ytterligare fyra. Tilldelningsbeslutet överklagades och rättslig process pågick under 2018, avgörandet i förvaltningsrätten innebar att upphandlingen måste göras om, KSA har beslutat att detta ska göras under 2019. Investeringen i flygplan finansieras genom lån från förbundets medlemmar.

Förbundet ska även upphandla operatör för operativ drift och tekniskt underhåll samt etablera en flygkoordineringscentral som ska kunna ta emot beställningar, prioritera uppdrag och se till att de genomförs på bästa sätt med hänsyn till både medicinska och operativa förutsättningar.

Mått	2021	2022	2023
Inflytandegrad (procent)	3,5	3,5	3,5
Resultat efter finansiella poster (miljoner kronor)	4,4	-60,4	9,5
Årets resultat (miljoner kronor)	6,8	-51,9	18,5
Balansomslutning (miljoner kronor)	762,2	761,4	795,9
Soliditet (procent)	2	-6	-5
Omsättning (miljoner kronor)	114,1	270,6	385,3
Antal anställda	62	75	74

Samtrafiken i Sverige AB

Samtrafiken är ett tjänsteutvecklingsföretag som arbetar med att göra kollektivt resande enklare, mer tillgängligt och mer pålitligt. Företaget ägs av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter samt många av de kommersiella trafikoperatörerna. I företagets kärnverksamhet ingår dels att koordinera hela landets trafikinformation, exempelvis avgångstider och hållplatser, dels att kombinera olika aktörers trafikdata och biljettformat. Samtrafiken och partners samarbetar för att landets aktörer ska följa branschpraxis inom biljett- och betalstandarder. Samt att bidra till klimatomställningen genom att göra kollektivtrafikresandet mer attraktivt för den klimatsmarta resenären.

AB Transitio

1999 beslutade trafikhuvudmännen att bilda ett gemensamt vagnbolag; Transitio. Ägare är 20 regioner och regionala kollektivtrafikmyndigheter.

AB Transitio anskaffar, finansierar och förvaltar spårfordon åt sina ägare. Syftet är främst att optimera ägarnas fordonskostnader samt säkerställa en hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll.

Inera AB

Inera ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Inera koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare. I uppdraget ingår förvaltning av nationella e-hälsojourer, teknisk infrastruktur och gemensamma regelverk och standarder. Ungefär 40 digitala tjänster drivs idag av Inera, bland annat 1177 Vårdguiden, Nationell patientöversikt och Journalen. I uppdraget ingår också att samverka med andra aktörer inom e-hälsoområdet, exempelvis regeringen, myndigheter, privata vårdgivare, akademi och ideella organisationer samt marknadens aktörer. För ett par år sedan utvidgades Ineras uppdrag till att även omfatta kommunernas verksamhetsområden, exempelvis skola. Syftet är att öka tempot i digitaliseringen genom att återanvända Ineras kompetens och bredda Ineras tjänsteutbud.

LFF Service AB och Läkemedelsförsäkringen AB

I samband med att driften av sjukhusapoteket övertogs av Landstinget i november 2013, förvärvades en organisationsaktie i LFF Service AB, vilken inte kan säljas vidare. Detta bolag, tillsammans med sitt helägda dotterbolag Svenska Läkemedelsförsäkringen AB, administrerar och försäkrar ett gemensamt åtagande för ägarföretagen att ersätta personer som drabbats av personskador orsakade av läkemedel. Försäkringen omfattar också personer som deltar i kliniska prövningar.

Den svenska Läkemedelsförsäkringen bildades 1978 efter att en frivillig överenskommelse träffats mellan läkemedelsföretagen i Sverige. LFF Service AB:s Läkemedelsförsäkring bygger på delägarnas kollektiva och solidariska ansvar för läkemedels-skador i Sverige. Bakom Läkemedelsförsäkringen står forskande läkemedelsbolag, generikabolag, parallellimportörer, Apoteket AB, distributionsbolag samt forsknings och utvecklingsbolag. Region Jönköpings län är nu en av 412 delägare.

Löf – Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag

Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag, Löf, är ett rikstäckande försäkringsbolag vars huvuduppgift är att försäkra de vårdgivare som finansieras av regionerna. Löf:s slutkunder är de patienter som drabbats av patientskada och uppdraget är att utreda och lämna ersättning till patienter som skadats i vården samt att bidra till att antalet skador i vården minskar.

Löf är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av samtliga regioner. Verksamheten omsätter årligen cirka 1,6 miljard kronor och har en balansslutning på cirka 13 miljarder kronor. 2023 var Region Jönköpings läns andel 3,51 procent och premieinbetalningen 48,2 miljoner kronor.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Region Jönköpings län styrs demokratiskt

Regionfullmäktige är Region Jönköpings län högsta beslutande instans och beslutar om verksamheten i stort. De 81 ledamöterna väljs vart fjärde år vid allmänna val med följande fördelning av ledamöter under år 2023: Socialdemokraterna 22, Moderaterna 14, Sverigedemokraterna 14, Kristdemokraterna 10, Bevara Akutsjukhusen 8*, Centerpartiet 6, Vänsterpartiet 4 och Liberalerna 3. Den politiska ledningen har under 2023 bestått av följande partier: Socialdemokraterna, Moderaterna och Bevara Akutsjukhusen*. Regionrevisorerna har i sitt uppdrag från fullmäktige att granska all verksamhet i Region Jönköpings län. Patientnämnden har i uppdrag att stötta och hjälpa patienter och närstående som har synpunkter eller klagomål på hälso- och sjukvård, kommunal äldrevård, tandvård och privata vårdgivare som har avtal med Region Jönköpings län. Regionstyrelsen har 15 ledamöter och under 2023 ingick ledamöter från Socialdemokraterna, Moderaterna, Bevara Akutsjukhusen*, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet, och Liberalerna. Regionstyrelsen har i uppdrag att leda det politiska arbetet och genomföra regionfullmäktiges beslut tillsammans med nämnden för folkhälsa och sjukvård, nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt nämnden för trafik, infrastruktur och miljö. Region Jönköpings län har tillsammans med länets 13 kommuner ett forum för samverkan, Kommunalt forum, som har en koppling till regionstyrelsen och de tre nämnderna.

* numera *Vårdcentralerna*

Organisation

Regiondirektören är högsta chef för Region Jönköpings län, ytterst ansvarig för att verksamheten fungerar och rapporterar till regionstyrelsen. Från 2015 organiseras sjukvården i verksamhetsområdena Kirurgisk vård, Medicinsk vård, Psykiatri, rehabilitering och diagnostik. Övriga verksamhetsområden är Vårdcentralerna Bra Liv, Folk tandvården, IT-centrum, Verksamhetsstöd och service, Länstrafiken, Utbildning och kultur, Regionledningskontoret och verksamhetsnära funktion samt Kommunal utveckling.

Hur Region Jönköpings län styr mot vision och övergripande strategiska mål

Utgångspunkt för styrningen är att uppnå god hushållning. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten. Offentliga medel används för att skapa värde för invånarna genom god hushållning. Budget och verksamhetsplan med flerårsplan är det viktigaste styrdokumentet. I budgeten formuleras vision och mål, samt handlingsplaner för hur områden ska förbättras och utvecklas. Målen ska vara så konkreta att de kan brytas ned till den nivå där de ska genomföras. Som hjälpmedel för styrning av den egna verksamheten använder vi Balanced Scorecard (BSC). Modellen fokuserar på det som är strategiskt viktigt, helhetstänkande och balansen mellan fem olika perspektiven.

Internkontroll

Med begreppet intern kontroll avses de strukturer, system och processer som bidrar till tydlighet och ordning och som säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, uppdrag och övriga styrdokument. En effektiv och tillräcklig intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Den interna kontrollen ingår i styrningen och är en del i ledningssystemet. Intern kontroll bidrar till

- att verksamheten når sina mål – med effektivitet, säkerhet och stabilitet
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal m.m.

Förvaltningsberättelse

Uppföljning av intern kontroll sker genom:

1. Månadsuppföljningar, delårsrapporter och årsredovisning. I dessa sker uppföljning av att:

- tjänster produceras som uppnår och tillgodoser de behov som fullmäktige, styrelse och nämnder angivit i budget/verksamhetsplan i form av verksamhetsmål och ekonomiska ramar
- verksamheten håller en hög kvalitet och produktivitet i förhållande till jämförbara organisationer i omvärlden

2. Styrelsens, nämnders och helägda bolags årliga internkontrollplaner. Genom dessa säkerställs att organisationen och det sätt som arbetet bedrivs på säkras:

- följsamhet till lagar, riktlinjer och policys
- rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten
- skydd mot förluster eller förstörelse av Regionen Jönköpings läns tillgångar
- upptäckt av allvarliga fel och eliminering av dessa
- ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner

Årliga internkontrollplaner

Styrelse, nämnder och helägda bolag ska årligen fastställa intern kontrollplaner. Dessa planer innehåller kontrollmoment som arbetats fram utifrån riskanalyser, omvärldsbevakning, övergripande diskussioner och erfarenheter från tidigare kontrollmoment. Ansvar för framtagande, genomförande och rapportering av intern kontrollplanerna följer det som fastställts i riktlinjen för intern kontroll. Det sker fortsatt ett utvecklingsarbete gällande modellen för riskanalysen och att få intern kontroll integrerat i regionens styrmodell.

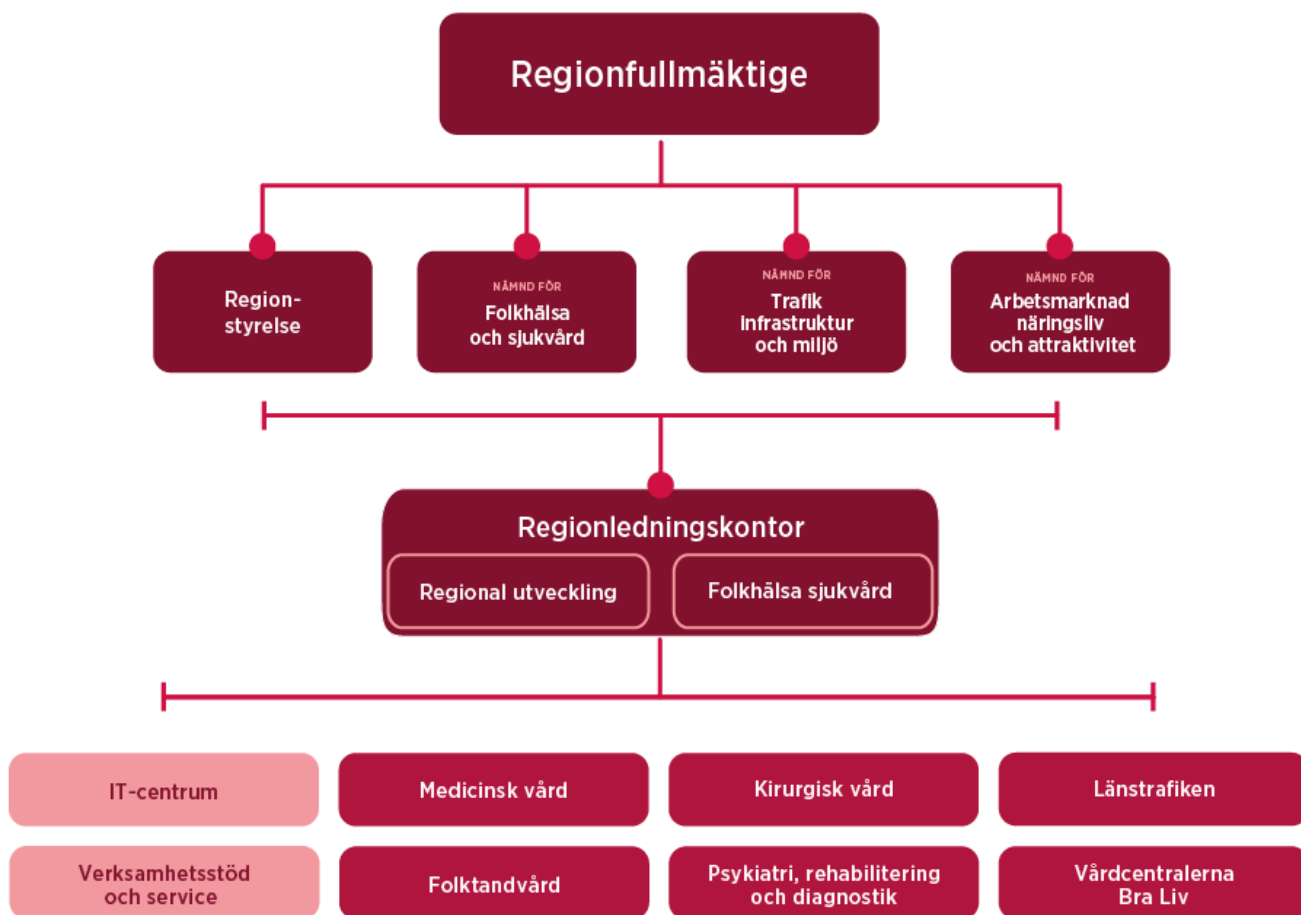
Styrelse och nämnders internkontrollplaner år 2023 innehöll kontrollmoment inom följande områden:

Styrelse/nämnd	Område
Regionstyrelsen	Betalkort/företagskort Hantering av pool- och verksamhetsbilar Kamerabevakning Informationssäkerhet, behörighetstilldelning Verksamhetskritiska dokument Följsamhet till arbetstidsmodeller i centrala och lokala avtal Uppföljning av tidigare genomförda kontrollmoment (2021)
Folkhälsa och sjukvård	Jämlik vård Överbeläggning Läkemedel
Arbetsmarknad, Näringsliv och Attraktivitet	Bidrag/stöd Jäv och mutor Personalförsörjning/nyckelkompetenser Elever med behov av särskilt stöd
Trafik, Infrastruktur och Miljö	Utbetalningar trafikföretag Personalbrist hos trafikföretagen vilket orsakar leveransproblem

Rapportering/uppföljning

Varje kontrollmoment ska rapporteras skriftligt i en rapport. I rapporten ska resultat/iakttagelser och åtgärdsförslag framgå. Rapporten ska överlämnas till ansvarig direktör enligt riktlinjen. En sammanfattning av årets kontrollmoment redovisas till respektive styrelse/nämnd i februari/mars året därpå. Två år efter att ett kontrollmoment genomförts sker en uppföljning för att se vilka effekter/vilket genomslag föreslagna åtgärdsförslag gett i berörda verksamheter.

Förvaltningsberättelse

Balanskravsresultat

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR (2018:597, 11 kap 10§) ska årets resultat efter balanskravsjusteringar (balanskravsresultatet) redovisas. Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det anges när och på vilket sätt den föreskrivna regleringen kommer ske (LKBR 11 kap 11§, kommunallagen 2017:725 12 §). Om återställning inom tre år inte ska ske ska upplysning om skälen för detta lämnas. Vidare ska det framgå om det finns negativa resultat från tidigare år att återställa. Balanskravsresultatet utgår ifrån blandmodellen vad gäller pensionsredovisningen.

Region Jönköpings läns balanskravsresultat är baserade på de redovisade resultaten enligt blandmodellen justerat för balanskravsjusteringar. 2019-2023 års resultat utgår från nya LKBR avseende till exempel verkligt värde. Någon omräkning av tidigare års resultat enligt verkligt värde har i balanskravsutredningen inte skett. Region Jönköpings län använder inte resultatutjämningsreserv (RUR).

Region Jönköpings län har inte några balanskravsunderskott kvar sedan tidigare år. Underskottet för 2023 beror på tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat, eftersom Region Jönköpings län har en stark finansiell ställning.

I kommunallagens författningskommentarer specificeras de synnerliga skälen för att inte återställa ett negativt resultat med utgångspunkt från två olika motiv.

- Större omstruktureringskostnader i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning
- Stark finansiell ställning

Vidare i författningskommentarerna resoneras kring begreppet stark finansiell ställning. Om kommunen eller regionen har ett eget kapital med realiserbara tillgångar av en omfattning som överstiger rimliga krav på finansiell handlingsberedskap, kan en minskning av det egna kapitalet tillåtas. För att en minskning av kapitalet inte ska anses bryta mot kravet på god ekonomisk hushållning ska det finnas kapital som täcker hela pensionsåtagandet, det vill säga även inkluderat den pensionsskuld som redovisas som en ansvarsförbindelse. Därutöver ska det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar. När dessa delar är täckta måste de egna förutsättningarna definieras utifrån hur stor skuldsättningen är, vilken riskexponering som kan bli aktuell och penningflödet.

I bokslutet per 2023-12-31 enligt blandmodellen hade Region Jönköpings län:

- Ett eget kapital på 9,2 miljarder kronor
- Realiserbara tillgångar i form av likvida medel på cirka 10,5 miljarder kronor (varav cirka 7,5 miljarder är avsatta för framtida pensionsutbetalningar)
- Ett totalt kapital på närmare 19 miljarder kronor och en soliditet på 25,7 procent som täcker hela pensionsåtagandet (inklusive den del som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen)
- Därutöver en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar
- Ingen låneskuld samt att målet om egenfinansiering av investeringar beräknas uppnås för perioden 2015-2025 (utfall 2015-2023 +1,7 miljarder kronor, budget 2024-2025 -0,6 miljarder kronor, totalt 2015-2025 1,1 miljarder kronor)
- Likviditeten uppgick per 31 december 2023 uppgår till 4,0 miljarder, vilket motsvarar cirka 7 månaders betalningsberedskap.

Förvaltningsberättelse

Region Jönköpings län har därmed en mycket god, både kortsiktig och långsiktig, finansiell handlingsberedskap samt därmed också en definitionsmässigt stark finansiell ställning. Denna ekonomiska situation har uppnåtts genom medveten hushållning av resurser över tid, både för att klara framtida åtaganden och för att kunna hantera tillfälliga konjunktursvängningar. Detta innebär att Region Jönköpings län kan undvika drastiska nedskärningar i välfärden.

Nedan följer redovisning enligt balanskravet.

Mått	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat enligt blandmodellen	226,0	160,1	185,9	57,6	1 037,2	1 009,9	1 224,2	33,6	61,3
- reducering av samtliga realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-3,0	-4,0	-17,5	-28,6	-1,8	-3,9	-1,7	-1,9	-2,5
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet (som ett led i ekonomisk hushållning)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet (som ett led i ekonomisk hushållning)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	24,8	17,5	-562,2	-95,4	-401,7	725,4	-572,3
Årets balanskravsresultat	222,9	156,1	193,2	46,5	473,1	910,6	820,8	757,1	-513,5
balanskravsunderskott från tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Synnerliga skäl									
+ ianspråktagande av sparande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- andra synnerliga skäl,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	513,5
Balanskravsunderskott att återställa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Balanskravsredovisningen är justerad i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings information från november 2019.

Förväntad utveckling

Förväntad utveckling - framtidsbedömning finansiell situation

En av de målbilder för 2030 som är antagna i budget 2023 är Hållbar utveckling och långsiktig finansiering. I målbilden fastställs att för att trygga verksamhetens finansiering på lång sikt ska vi ha ett ekonomiskt resultat som innebär att nödvändiga investeringar finansieras med egna medel. I en jämförelse med övriga regioner har Region Jönköpings län fortsatt en stark ekonomi. Ur finansiell synvinkel har Region Jönköpings län en god hushållning. Detta ger ett gott utgångsläge inför kommande period då hela den offentliga sektorns ekonomi kommer att utmanas på flera sätt.

Svensk industri och export har utvecklats hyfsat starkt under 2023, trots en svag omvärldskonjunktur, och i kontrast till fallande inhemsk efterfrågan i Sverige. Världshandeln har sjunkit en tid och ledande indikatorer pekar på en fortsatt svag utveckling för global industri och handel. Den konjunkturedgång som de senaste årens höga inflation och höga räntor har medfört syns nu i tjänstesektorn i flertalet länder samt på arbetsmarknaden, som hittills visat sig oväntat motståndskraftig på flera håll. Många ekonomier uppvisar låg BNP-tillväxt och endast USA avviker tydligt bland utvecklade länder, med en relativt hög tillväxt i år. Även där väntas dock de senaste årens uppgång för inflation och räntor slutligen ge ett mer tydligt avtryck i ekonomin. År 2024 dämpas således konjunkturen också i USA. Fallet i inflationen beräknas fortsätta under 2024, såväl i USA som i Europa (och Sverige), vilket i sig ger en viss lättnad. Men att centralbankerna, inklusive Riksbanken, nästa år sänker sina styrräntor blir en viktigare stimulans. Redan nu syns betydande nedgångar för långräntorna. SKR räknar med en fortsatt försvagning av sysselsättningen 2024, där en svag utveckling för arbetade timmar bromsar tillväxten för lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. Skatteunderlaget ökar ovanligt svagt nästa år. Då väntar ett andra år på rad av ett reallt sett minskande skatteunderlag. Tappet 2024 beräknas nu bli än större än den minskning i reala termer för skatteunderlaget som beräknas ske i år. Såväl i Sverige som i vår omvärld antas en konjunkturuppgång vänta 2025.

Inflationen har bidragit till att Region Jönköping läns kostnader för pensioner fördubblas mellan åren 2022 och 2023. Inflationen i juni 2023 var hög och det är den som är grunden för fastställande av prisbasbeloppet som till stor del påverkar pensionskostnaden. Detta innebär att pensionskostnaden för 2024 är högre än 2023.

Prognos för BNP för 2024 beräknas till 0,5 procent, för 2025 3,2 procent, medan BNP tillväxten antas bli något lägre för 2026 och hamna på cirka 2,8 procent.

Arbetslösheten beräknas 2024 stiga till 8,8 procent och 2025 antas andelen arbetslösa vara 8,7 procent. BNP-tillväxten förväntas ta fart igen under hösten 2024 och då gradvis. Arbetsmarknaden påverkas med viss eftersläpning. Arbetslösheten prognostiseras att minska till 8,1 procent, år 2026.

Behoven av välfärdstjänster kommer att öka utifrån att demografin förändras med fler invånare i de åldersgrupper som har behov av välfärdstjänster i förhållande till antalet invånare som ingår i gruppen arbetsför ålder.

Även om ekonomin är begränsad kommande år är kompetensförsörjningen den allra största utmaningen framöver. Bristen på arbetskraft kommer att öka och bli än mer omfattande såväl inom offentlig sektor som i näringslivet. Sveriges kommuner och regioners beräkningar visar att omkring 54 procent av den ökade sysselsättningen fram till 2031 behövs i kommuner och regioner, givet oförändrad personaltäthet och ökade demografiska behov. Idag arbetar cirka 25 procent av arbetskraften i välfärden. Det är tydligt att det kommer att krävas stora förändringar i både utbud av arbetskraft och arbetssätt framöver om vi ska klara kompetensförsörjningen.

Under 2023 hade hälso- och sjukvården ett underskott mot budget på ungefär 2,9 procent. Ökade kostnader för personal inklusive hyrbemanning, ökade kostnader för diagnostik samt ökande läkemedelskostnader till följd av en ökande prisnivå inom de flesta läkemedelsgrupper är de största anledningarna till underskottet. Alla verksamhetsområden som inte är i budgetbalans har tagit fram handlingsplaner för att komma i ekonomisk balans. Trafik och infrastruktur har ett underskott mot budget 2023 på en procent. Anledningen till avvikelserna är ökade kostnader för serviceresor eftersom antalet resor har ökat och kostnadsläget för serviceresor är högt på grund av inflation. Trafik, infrastruktur och miljö nämnden har ett uppdrag i budget 2024 att se över de ökade kostnaderna för serviceresor och att vid behov revidera regelverken. I 2024 års budget har ett budgettillskott

Förvaltningsberättelse

gjorts på 10 miljoner kronor för att en täcka en del av underskottet inom serviceresor.

Region Jönköpings län budgeterar ett negativt resultat 2024, men 2025 budgeteras ett positivt resultat. År 2024 är det budgeterade resultatet minus 764 miljoner kronor. Region Jönköpings län har en stark finansiell ställning med en soliditet inklusive pensionsåtagande per 2023-12-31 på 25,7 procent. Detta har uppnåtts genom hushållning av resurser dels för att klara framtida åtaganden och även konjunktursvängningar. Det övergripande ekonomiska målet för god hushållning, att Region Jönköping över tid ska finansiera investeringar med egna medel uppnås för perioden 2015-2025 med en marginal på 1 409 miljoner kronor. Det negativa resultatet beror på tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att åberopa synnerliga skäl i kommunallagen att inte återställa negativt resultat.

Att klara verksamheten inom tilldelad budget är en fråga som ständigt måste hållas aktuell för att inte tappa kostnadskontrollen, även för de verksamheter som har budgetbalans. Att vända en negativ obalans tar oftast tid och kräver uthållighet.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(miljoner kronor)	2021	2022	2023	Budget	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter ³⁾	3 583,0	3 393,6	3 132,4	2 755,4	377,0
Verksamhetens kostnader ⁴⁾	-15 166,5	-15 363,1	-16 650,1	-15 976,0	-674,1
Avskrivningar ⁵⁾	-451,9	-502,5	-510,2	-534,4	24,2
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-12 035,3	-12 472,1	-14 027,9	-13 755,0	-272,9
Skatteintäkter ⁶⁾	9 644,1	10 149,9	10 692,0	10 476,0	216,0
Generella statsbidrag och utjämning ⁷⁾	3 142,9	3 355,2	3 510,8	3 355,0	155,8
VERKSAMHETENS RESULTAT	751,7	1 033,0	174,9	76,0	98,9
Finansiella intäkter ⁸⁾	926,7	203,6	809,8	482,0	327,8
Finansiella kostnader ⁹⁾	-404,5	-1 043,4	-1 011,9	-914,0	-97,9
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 274,0	193,2	-27,2	-356,0	328,8
Extraordinära poster ¹⁰⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1 274,0	193,2	-27,2	-356,0	328,8

Notförklaringar se sidorna 105–118.

Balansräkning

(miljoner kronor)	2021	2022	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar ¹¹⁾	32,3	32,5	24,0
Materiella anläggningstillgångar			
1. Mark och byggnader ¹²⁾	4 605,2	4 648,8	4 759,8
2. Maskiner och inventarier ¹³⁾	1 155,0	1 121,4	1 124,0
Finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	384,4	385,9	941,1
Summa	6 176,9	6 188,6	6 848,9
Omsättningstillgångar			
Förråd ¹⁵⁾	127,0	123,3	116,8
Fordringar ¹⁶⁾	1 398,8	1 573,3	1 499,9
Kortfristiga placeringar ¹⁷⁾	9 215,8	9 049,0	9 784,7
Kassa och bank ¹⁸⁾	415,7	792,5	700,5
Summa	11 157,3	11 538,0	12 101,9
SUMMA TILLGÅNGAR	17 334,1	17 726,6	18 950,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Regionkapital ¹⁹⁾	3 437,4	4 711,4	4 904,6
Händelser direkt mot egna kapitalet ¹⁹⁾	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	1 274,0	193,2	-27,2
Summa	4 711,4	4 904,6	4 877,4
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner ²⁰⁾	9 705,7	9 866,5	10 977,8
Andra avsättningar ²¹⁾	0,0	0,0	0,0
Summa	9 705,7	9 866,5	10 977,8
Skulder			
Långfristiga skulder ²²⁾	49,492	48,1	44,9
Kortfristiga skulder ²³⁾	2 867,6	2 907,4	3 050,7
Summa	2 917,0	2 955,6	3 095,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	17 334,1	17 726,6	18 950,8
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Panter och därmed jämförliga säkerheter ²⁴⁾	922,2	921,5	351,0
Pensionsförpliktelse som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna ²⁵⁾	26,0	22,4	12,2
Övriga ansvarsförbindelser ²⁶⁾	100,0	100,0	100,0

Notförklaringar se sidorna 105–118.

Kassaflöde

(miljoner kronor)	2021	2022	2023	Årsbudget	Avvikelse mot budget
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets Resultat	1 274,0	193,2	-27,2	-356,0	328,8
Justering för ej rörelselikviditetspåverkande poster ²⁷⁾	618,7	1 708,9	1 453,0	1 694,4	-241,4
+ neutralisering av omklassificering av LÖF från avsättning till lång skuld ¹⁸⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföring av finansiella omsättningstillgångar från rörelseplaceringsmedel till pensionsplaceringsmedel	0,0	-500,0	-500,0	0,0	-500,0
Rörelselikviditetspåverkande Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	-406,9	-419,3	-464,9	-468,0	3,1
Poster som redovisas i annan sektion ²⁸⁾	6,1	13,1	1,2	0,0	1,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 491,8	995,9	462,1	870,4	-408,3
+Minskning/-ökning kortfristiga fordringar	-380,8	-174,4	73,4	-88,0	161,4
+Minskning/-ökning förråd/varulager	-18,7	3,7	6,5	0,0	6,5
-Minskning/+ökning övriga kortfristiga skulder	83,8	39,9	143,3	0,0	143,3
Summa rörelsekapitalförändring avseende löpande verksamhet	-315,8	-130,8	223,2	-88,0	311,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 176,1	865,1	685,3	782,4	-97,1
INVESTERINGAR					
- Inköp av immateriella anläggningstillgångar ¹¹⁾	-16,1	-10,8	-2,1	-10,0	7,9
- Inköp av materiella anläggningstillgångar ^{12,13)}	-565,9	-518,3	-617,0	-733,0	116,0
- Inköp av finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	0,9	-9,1	-572,5	0,0	-572,5
+ Investeringsbidrag ²²⁾	7,7	1,7	0,0	0,0	0,0
+ Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar ²⁹⁾	1,7	3,1	2,5	0,0	2,5
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-571,7	-533,4	-1 189,0	-743,0	-446,0
FINANSIERING					
+Minskning/-ökning av långfristiga fordringar och finansiella Anläggningstillgångar exkl köp ¹⁴⁾	-19,7	-1,2	-0,1	-3,0	2,9
- ej likviditetspåverkande reavinster/+reaförluster finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-19,7	-1,2	-0,1	-3,0	2,9
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
- Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur ¹⁸⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA RÖRELSEPLACERINGSMEDEL	584,7	330,6	-503,8	36,4	-540,3
PENSIONSPLACERINGAR					
+ Återinvesterad realiserad avkastning (pensionsmedel) och överföring från rörelseplacering	386,5	604,8	575,3	59,0	516,3
+/- Justering för orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar (pensionsmedel)	401,7	-725,4	572,3	267,0	305,3
Kassaflöde från pensionsmedelsplaceringar	788,2	-120,5	1 147,6	326,0	821,6
FÖRÄNDRING AV TOTALA MEDEL inkl pensionsmedel enligt verkligt värde					
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets början	2 627,1	3 211,8	3 542,3	3 542,3	-915,2
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets slut	3 211,8	3 542,3	3 038,5	3 578,8	-367,0
Pensionsplaceringar vid årets början (enligt verkligt värde)	5 631,5	6 419,7	6 299,1	6 419,7	-788,2
Pensionsplaceringar vid årets slut (enligt verkligt värde)	6 419,7	6 299,1	7 446,7	6 745,7	-326,0
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets början	8 258,6	9 631,5	9 841,5	9 631,5	-1 372,9
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets slut	9 631,5	9 841,5	10 485,2	9 993,9	-362,4

Notförklaringar se sidorna 105–118.

Driftredovisning (nettokostnad per område redovisas med positivt tecken)

DRIFTREDOVISNING (mnkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Bokslut 2022	Nettokostnadsförändring
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet					
05 Utbildning	54,3	53,7	-0,6	48,8	11,4%
06 Kultur	177,7	183,4	5,6	164,0	8,3%
08 Allmän regional utveckling	59,6	62,6	3,0	46,9	27,1%
91 Politisk verksamhet	1,4	1,4	0,0	1,3	11,4%
96 Allmän service	2,1	5,3	3,2	5,4	-61,1%
Summa	295,1	306,3	11,2	266,3	10,8%
Nämnden för folkhälsa och sjukvård					
00 Primärvård	2 458,2	2 466,8	8,6	2 235,0	10,0%
01 Specialiserad somatisk vård	5 831,4	5 744,1	-87,3	6 432,7	-9,3%
02 Specialiserad psykiatrisk vård	1 119,8	1 035,1	-84,7	1 035,6	8,1%
03 Tandvård	318,6	304,9	-13,6	309,6	2,9%
04 Övrig hälso- och sjukvård	481,4	484,6	3,1	454,6	5,9%
91 Politisk verksamhet	1,4	1,4	0,0	1,3	10,2%
94 Medicinsk service	1 252,2	1 054,9	-197,3	170,2	635,8%
96 Allmän service	-37,7	11,4	49,1	-63,5	-40,7%
Summa *	11 425,3	11 103,3	-322,0	10 575,4	8,0%
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö					
04 Övrig hälso- och sjukvård	100,4	84,2	-16,2	94,3	6,4%
07 Trafik och infrastruktur	1 107,5	1 111,0	3,5	1 119,7	-1,1%
91 Politisk verksamhet	1,8	2,0	0,1	1,7	9,3%
Summa	1 209,6	1 197,1	-12,5	1 215,6	-0,5%
Regionstyrelsen					
00 Primärvård	80,2	87,5	7,3	83,6	-4,0%
01 Specialiserad somatisk vård	-16,2	2,2	18,4	-11,9	36,6%
02 Specialiserad psykiatrisk vård	12,6	11,6	-0,9	11,2	12,2%
04 Övrig hälso- och sjukvård	389,2	503,8	114,6	358,8	8,5%
07 Trafik och infrastruktur	3,5	4,2	0,8	0,0	
08 Allmän regional utveckling	23,9	22,1	-1,7	23,3	2,7%
91 Politisk verksamhet	53,3	73,3	20,0	71,0	-25,0%
94 Medicinsk service	3,3	2,7	-0,6	2,7	23,1%
96 Allmän service	592,8	487,6	-105,2	-54,6	-1186,4%
98 Fastighetsförvaltning	-0,8	8,5	9,3	-22,8	-96,5%
99 Finansiering m m	5,3		-5,3	3,8	41,0%
Internränta	-50,9	-56,8	-5,9	-52,1	-2,2%
Summa	1 096,0	1 146,7	50,7	413,0	165,4%
Patientnämnden (Politisk verksamhet)	1,5	0,2	0,1	1,5	-3,6%
Parlamentariska nämnden (Politisk verksamhet)	0,4	1,4	-0,2	0,2	62,5%
Verksamhetens nettokostnad **	14 027,9	13 755,0	-272,9	12 472,1	12,5%
Förändring på driftredovisning enligt blandmodell Regionstyrelsens					
Pensionsutbetalningar intjänade före 1998	306,2	301,8	-4,4	284,6	7,6%
Summa Regionstyrelsen övergr enligt blandmodell	1 402,2	1 448,5	46,3	697,6	101,0%
Verksamhetens nettokostnad enligt blandmodell	14 334,1	14 056,8	-277,3	12 756,7	12,4%
Avskrivningar	-510,2	-534,4	24,2	-502,5	-4,7%
Verksamhetens nettokost enligt RR exkl.avskrivningar	-13 517,7	13 220,6	-248,7	11 969,6	-1,8%

* Nettokostnadsförändringen inom nämnden för folkhälsa och sjukvård är på totalen 8 %. Inom respektive område har finansieringen förändrats, framförallt för operation- och intensivvård och akutverksamheten.

** Nettokostnaden för 2022 har förändras jämfört med bokslut 2022. Från och med 2023 ingår bankkostnader i verksamhetens nettokostnad. För jämförbara siffror har kostnaderna även justerats för 2022 vilket har gett en resultat effekt för verksamhetens intäkter på -2,5 miljoner kronor, + 6,7 miljoner kronor på verksamhetens kostnader samt -4,2 miljoner kronor på de finansiella kostnaderna.

Indelningen i tabellen har förändrats för att driftsredovisningen ska spegla budget 2023 med verksamhetsplan 2024-2025, bl a har Regionstyrelsen Övergripande slagits ihop med Regionstyrelsen 2023.

Bruttoinvesteringsredovisning

Belopp i miljoner kronor	Budgeterad ram	Utbetalning 2023	Total utbetalning
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella utan spec	0,0	2,1	2,1
Summa Immateriella anläggningstillgångar	0,0	2,1	2,1
Materiella Anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier			
Kirurgisk vård			
<i>Avslutade</i>			
CT Somatom	8,0	7,5	7,5
Psykatri, rehabilitering och diagnostik			
<i>Avslutade</i>			
Analysutrustning	6,0	4,7	4,7
Labb 4 Eksjö	11,0	7,5	11,1
Labb 5 Eksjö	11,0	8,0	11,4
CR labb Tranås	4,0	1,3	3,8
Labb 11 Värnamo	11,0	11,2	11,2
<i>Pågående</i>			
Utökning labb 14	11,0	2,0	2,0
NGS	6,0	2,6	2,6
LCMS	5,0	3,1	3,1
Medicinsk vård			
<i>Pågående</i>			
Hus D4 RO30 Medicin		0,2	0,2
Utbildning och kultur			
<i>Avslutade</i>			
Skotare, skördare och lastmaskin	11,6	12,7	12,7
<i>Pågående</i>			
Lös konst och gestaltningar	15,5	0,4	8,1
Länstrafiken			
<i>Avslutade</i>			
Revision Itino-tåg	45,4	34,3	49,8
Inventarier utan specifikation	192,4	146,8	146,8
Summa Maskiner och inventarier	337,9	242,3	275,0
Mark och byggnader			
<i>Avslutade</i>			
Komponentprojekt	32,7	15,0	34,9
Akutmottagning psykiatri Ryhov	8,7	0,1	8,3
Taksäkerhet Ryhov	1,9	0,0	2,1
Djurvårdsutbildning Tenhult naturbruksgymnasium	25,3	2,1	23,2
Energispar hus 11 o 19 Värnamo	6,6	1,6	8,8

Belopp i miljoner kronor	Budgeterad ram	Utbetalning 2023	Total utbetalning
Cykelparkering Ryhov	8,2	0,0	8,1
IT-Förråd	24,3	6,9	31,2
Hus 06/25 Eksjö Evakulering	17,7	4,8	17,6
Tidigare aktiverade projekt		5,9	6,1
<i>Pågående</i>			
Hus 06/25 Eksjö	272,3	75,0	106,2
Ombyggnation hus D3 & D4	267,9	39,4	39,7
Psykatri Värnamo Hus 21	252,4	11,5	19,6
Arkivlokaler Nässjö	198,0	0,0	0,0
Trafikplan Ryhov	139,2	28,0	56,8
Endoskopispåret Ryhov	129,5	0,6	0,6
Komponentprojekt	95,4	68,1	90,2
HAI Ombyggnad av 3 labb på Ryhov	87,6	11,0	65,1
Elkraftsförsörjning Ryhov	87,5	-2,0	86,9
Habilitering Värnamo	86,0	6,1	6,3
Elkraftsförsörjning Värnamo	68,6	11,9	57,7
Steriltekniska enheten Ryhov	63,1	3,3	3,3
Övriga projekt med totalram 0,1-4,9 miljoner kronor	52,3	18,6	26,7
Folktandvården Nässjö	48,2	8,1	40,9
Solpaneler enligt hållbarhets program	45,1	0,0	0,0
Reservvatten Ryhov	36,2	0,4	0,4
Svinhus Stora Segerstad	32,4	-1,4	0,0
BUMM Rosenlund	30,3	3,2	3,5
Köket Värnamo	24,0	0,0	2,4
Avväxling fjärrvärme Ryhov	23,7	2,1	3,2
Innegård Sänghiss Eksjö	20,3	2,0	5,1
Infektionskliniken Ryhov	18,9	8,7	27,1
Bårhus och Obduktion Ryhov	17,0	0,3	18,1
Köket Ryhov	16,1	1,1	1,4
Hjälpmiddelscentralen Ryhov	14,9	13,1	14,2
BHV Psykologienhet Rosenlund	14,2	1,2	1,2
Psykologisk öppenvård tillfälliga lokaler	11,0	1,4	1,4
Värnamo Folktandvård ombyggnation	10,4	0,0	0,0
CT-labb Ryhov	10,2	0,6	0,6
Hållbarhetsprogram 2	9,5	0,0	0,0
VA-ledning och pumpstation	8,0	9,1	9,1
CT labb 5 Eksjö	6,7	3,9	5,1
Hållbarhetsprogram Norr	6,1	1,8	2,8
Utbildningslokal Segerstad	5,9	0,0	0,7
Reservvattenanläggning Eksjö	5,5	1,0	1,1
Barn- och ungdomspsykiatri Ryhov	5,4	4,6	4,7
Personalrum Röntgen Ryhov	5,0	5,8	5,8
Summa Mark och byggnader	2 350,2	374,9	848,2
Summa Materiella anläggningstillgångar	2 688,1	617,0	1 123,2

Belopp i miljoner kronor	Budgeterad ram	Utbetalning 2023	Total utbetalning
Finansiella anläggningstillgångar			
Tågdepå	0,0	555,0	0,0
Jönköping airport	0,0	17,4	0,0
Summa Finansiella anläggningstillgångar	0,0	572,5	0,0
TOTAL BRUTTOINVESTERING	2 688,1	1 191,6	1 125,3
<i>Beräknad utbetalning enligt budget 2023: 743 miljoner kronor</i>			
* Delar av budget avser driftskostnader			
 INVESTERINGSBIDRAG			
Summa Investeringsbidrag		0	
TIDIGARE BEVILJADE INVESTERINGAR SOM EJ KOMMER ATT GENOMFÖRAS (Avslutas inför 2023)			
Inga investeringar att avsluta.			

Blandmodell resultaträkning

(Belopp i miljoner kronor)	2021	2022	2023	Budget	Avikelse mot kalkylerad budget
Verksamhetens intäkter ³⁾	3 583,0	3 393,6	3 132,4	2 755,4	377,0
Verksamhetens kostnader ³³⁾	-15 450,1	-15 647,8	-16 956,3	-16 277,8	-678,4
Verksamhetens nettokostnad exkl avskrivningar	-11 867,0	-12 254,2	-13 823,9	-13 522,4	-301,5
Avskrivningar ³⁾	-451,9	-502,5	-510,2	-534,4	24,2
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-12 318,9	-12 756,7	-14 334,1	-14 056,8	-277,2
Skatteintäkter ⁶⁾	9 644,1	10 149,9	10 692,0	10 476,0	216,0
Generella statsbidrag och utjämning ⁷⁾	3 142,9	3 355,2	3 510,8	3 355,0	155,8
VERKSAMHETENS RESULTAT	468,1	748,4	-131,2	-225,8	94,6
Finansiella intäkter ⁸⁾	926,7	203,6	809,8	482,0	327,8
Finansiella kostnader ³⁴⁾	-170,7	-918,3	-617,2	-566,2	-51,1
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 224,2	33,6	61,3	-310,0	371,3
Extraordinära poster ¹⁰⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1 224,2	33,6	61,3	-310,0	371,3

Notförklaringar se sidorna 105–118.

Blandmodell balansräkning

(miljoner kronor)	2021	2022	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar ¹¹⁾	32,3	32,5	24,0
Materiella anläggningstillgångar			
1. Mark och byggnader ¹²⁾	4 605,2	4 648,8	4 759,8
2. Maskiner och inventarier ¹³⁾	1 155,0	1 121,4	1 124,0
Finansiella anläggningstillgångar ¹⁴⁾	384,4	385,9	941,1
Summa	6 176,9	6 188,6	6 848,9
Omsättningstillgångar			
Förråd ¹⁵⁾	127,0	123,3	116,8
Fordringar ¹⁶⁾	1 398,8	1 573,3	1 499,9
Kortfristiga placeringar ¹⁷⁾	9 215,8	9 049,0	9 784,7
Kassa och bank ¹⁸⁾	415,7	792,5	700,5
Summa	11 157,3	11 538,0	12 101,9
SUMMA TILLGÅNGAR	17 334,1	17 726,6	18 950,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Regionkapital ³⁵⁾	7 929,4	9 153,5	9 187,2
Händelser direkt mot egna kapitalet ³⁵⁾	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	1 224,2	33,6	61,3
Summa	9 153,5	9 187,2	9 248,5
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner ³⁶⁾	5 263,6	5 583,9	6 606,7
Andra avsättningar ²¹⁾	0,0	0,0	0,0
Summa	5 263,6	5 583,9	6 606,7
Skulder			
Långfristiga skulder ²²⁾	49,5	48,1	44,9
Kortfristiga skulder ²³⁾	2 867,6	2 907,4	3 050,7
Summa	2 917,0	2 955,6	3 095,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	17 334,1	17 726,6	18 950,8
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
Panter och därmed jämförliga säkerheter ²⁴⁾	922,2	921,5	351,0
Pensionsåtagande (förmåner intjänade före 1998)	3 574,9	3 446,5	3 517,7
Löneskatt pension (förmåner intjänade före 1998)	867,3	836,1	853,4
Summa pensionsansvarsförbindelse (förmåner intjänade före 1998)	4 442,2	4 282,6	4 371,1
Övriga pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna ²⁵⁾	26,0	22,4	12,2
Övriga ansvarsförbindelser ²⁶⁾	100,0	100,0	100,0

Notförklaringar se sidorna 105–118.

Blandmodell kassaflöde

(miljoner kronor)	2021	2022	2023-12
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets Resultat	1 224,2	33,6	61,3
Justering för ej rörelselikviditetspåverkande poster ²⁷⁾	384,9	1 583,9	1 058,4
Likviditetspåverkande pensionsutbetalningar inkl löneskatt*	-123,3	-134,7	-158,8
Posten som redovisas i annan sektion ²⁸⁾	6,1	13,1	1,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 491,8	995,9	462,1
+Minskning/-ökning kortfristiga fordringar	-380,8	-174,4	73,4
+Minskning/-ökning förråd/varulager	-18,7	3,7	6,5
-Minskning/+ökning övriga kortfristiga skulder	83,8	39,9	143,3
Justering för rörelsekapitalförändring avseende löpande verksamhet	-315,8	-130,8	223,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 176,1	865,1	685,3
INVESTERINGAR			
- Inköp av immateriella anläggningstillgångar	-16,1	-10,8	-2,1
- Inköp av materiella anläggningstillgångar	-565,9	-518,3	-617,0
-Inköp av finansiell anläggningstillgång ¹⁴⁾	0,9	-9,1	-572,5
+ investeringsbidrag ²²⁾	7,7	1,7	0,0
+ Försäljning av anläggningstillgångar ²⁹⁾	1,7	3,1	2,5
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-571,7	-533,4	-1 189,0
FINANSIERING			
+Minskning/-ökning av långfristiga fordringar och finansiella Anläggningstillgångar ¹⁴⁾	-19,7	-1,2	-0,1
- ej likviditetspåverkande reavinst/ + förluster vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-19,7	-1,2	-0,1
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR			
- Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA RÖRELSEPLACERINGSMEDEL	584,7	330,6	-503,8
	0,0	-0,0	-0,0
PENSIONSPLACERINGAR			
+ Återinvesterad realiserad avkastning (pensionsmedel) och överföring från rörelseplaceringsmedel	386,5	604,8	575,3
+/- Justering för orealiserade värdeförändringar av finansiella tillgångar (pensionsmedel)	401,7	-725,4	572,3
Kassaflöde från pensionsmedelsplaceringar	788,2	-120,5	1 147,6
FÖRÄNDRING AV TOTALA MEDEL inkl pensionsmedel enligt verkligt värde	1 372,9	210,0	643,8
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets början	2 627,1	3 211,8	3 542,3
Likvida rörelseplaceringsmedel vid årets slut	3 211,8	3 542,3	3 038,5
Pensionsplaceringar vid årets början (enligt verkligt värde)	5 631,5	6 419,7	6 299,1
Pensionsplaceringar vid årets slut (enligt verkligt värde)	6 419,7	6 299,1	7 446,7
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets början	8 258,6	9 631,5	9 841,5
Likvida medel inkl pensionsplaceringar vid årets slut	9 631,5	9 841,5	10 485,2

Notförklaringar se sidorna 105–118.

* 134,7 miljoner kronor avser en rättning av fel från förra året.

Notförklaringar

Not 1. Redovisningsprinciper

Region Jönköpings läns redovisningssystem följer Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), samt i förekommande fall rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning. I de fall Region Jönköpings län avviker från rekommendationerna beskrivs detta jämte skäl för avvikelsen.

Statsbidrag

Generella statsbidrag

Generella statsbidrag och bidrag och avgifter i utjämningsystemet redovisas normalt det år de inbetalas, då de inte innehåller några villkor eller andra restriktioner avseende när bidraget får eller ska användas.

Bidraget för läkemedelsförmånen redovisas som ett övrigt generellt statsbidrag. Bidraget erhålls normalt med två månaders eftersläp varför två månaders bidrag fordringsbokförs, se not 16. Sedan 2019 skuldförs statens del av rabattåterföringen, vilken dras av från bidraget året efter bokslutsåret. Även vinst och förlustdel av bidraget för förmånen och hepatit C skuldförs alternativt fordringsförs vilka redovisas separat i not 23.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag

De flesta av de specialdestinerade statsbidragen redovisas (intäktsförs) det år de avser oavsett betalningstidpunkt. De bidrag som inte betalats bokslutsåret har fordringsförts enligt not 16, se även not 2 uppskattningar och bedömningar för detaljer.

I not 23, där de förutbetalda intäkterna specificerats, framgår om något riktat statsbidrag skuldförts, till exempel på grund av återbetalningsskyldighet eller användning kommande år. Kommunal utveckling hanterar riktade statsbidrag som villkorade projektmedel och intäktsför dessa i takt med användningen, då flera delar av dessa avser både regionen och kommunerna.

Övriga intäkter

Abonnemangstandvård, som i Region Jönköpings län kallas frisktandvård, tillhandahålls i form av treåriga avtal där patienten betalar en årlig avgift för att få den tandvård som behövs. Inkomsten intäktsförs linjärt över avtalstiden oavsett hur många eller vid vilka tider som behandlingarna utförs.

Villkorade projektbidrag som oftast avser fleråriga projekt intäktsredovisas i takt med projektets kostnader fram till projektets slut. Efter projekttidens slut skuldbokförs eventuella inte utnyttjade bidrag om återbetalningsskyldighet finns, i annat fall intäktsförs bidraget vid projektslut.

Kostnader

Leasingavtal

Av Region Jönköpings läns finanspolicy framgår att leasing i princip endast ska förekomma vad gäller bilar. All nuvarande leasing klassificeras som operationell leasing. Utöver bilar finns från och med 2012 även leasingavtal av tåg, vilket övertagits från Jönköpings länstrafik AB. Förekommer även längre hyresavtal avseende tandteknisk utrustning och medicinteknisk utrustning. Avtalen inom dessa områden har varit liknande genom åren, så någon ny genomsyn för eventuell omklassificering har inte skett.

I not 30 redovisas förfallotidpunkter på de framtida leasingavgifterna för de avtal som finns per 231231 och är längre än tre år och inte uppsägningsbara förrän avtalstiden går ut. Detta gäller för tåg, tandteknisk och medicinteknisk utrustning, lokalyror samt flerårsleasing bilar.

Avskrivningar

Avskrivningar är månadsvisa värdeminskningar vilka fördelas på tillgångens nyttjandeperiod, det vill säga den tid som tillgången förväntas kunna användas. Avskrivningen börjar då investeringen tas i bruk och sker i normalfallet linjärt, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år. För byggnader sker detta i normalfallet senast i samband med slutbesiktning. För mark, pågående ny- om- och tillbyggnader av byggnader samt konst sker ingen planmässig avskrivning. Avskrivningstiderna följs upp regelbundet, men ändras inte ofta för att behålla kontinuitet i redovisningen.

Komponentredovisning

Inom byggnadssidan skedde från och med 2014 en övergång till komponentredovisning.

Komponentmodellen innebar att 25 olika nya komponenter skapades med sex olika nyttjandeperioder. Kvar sedan tidigare finns anpassningar i hyrda lokaler.

De insatser som även fortsättningsvis bokas som planerat underhåll är årliga insatser som görs för att vidmakthålla befintlig standard. Det finansiella måttet egenfinansiering, påverkades inte av förändringen. Resultatet ökade och avskrivningarna ökade. Detta gav ett ökat investeringsutrymme, vilket motsvarades av den högre investeringsutgiften.

Tabell 19. Nyttjandeperioder och årliga avskrivningar immateriella och materiella anläggningar

Anläggning	Nyttjandeperiod	Årlig avskrivning
Immateriella		
Applikationsprogram	3-8 år	12-33 %
Medicintekniska informationssystem	3-8 år	12-33 %
Materiella		
IT-utrustning	3-10 år	10-33 %
Medicinteknisk utrustning	3-10 år	10-33 %
Tandteknisk utrustning	3-15 år	7-33 %
Byggnadsinventarier	7-10 år	10-14 %
Bilar, transportfordon	4-10 år	10-25 %
Jord- och skogsbruksmaskiner	8-10 år	10-12 %
Tåg	10-26 år	4-10 %
Revisioner tåg	5 år	20 %
Ombyggnationer hyrda lokaler	4-8 år	12-25 %
Övriga inventarier	3-10 år	10-33 %

Tabell 20. Nyttjandeperioder och årliga avskrivningar byggnadskomponenter

Anläggning	Nyttjandeperiod	Årlig avskrivning
Stomme (betong)	50 år	2 %
Stomme (lätt), fönster, fasadyttväggar (puts), takbeläggning, ledningsnät VVS och el, invändiga stomkompletteringar (lång), ställverk	30 år	3 %
Hiss, ventilation, belysningsarmaturer, försörjningssystem gas, VVS-armaturer	20 år	5 %
Kylanläggning, markberedning, markanläggning, invändiga stomkompletteringar (ytskikt, väggar, tak, fast inredning, vitvaror), solpaneler	15 år	7 %
Pumpar, motorer, teletekniska anläggningar, Styr- och övervakningsanläggning, Fasad-trä, mindre ombyggnation, energibesparande åtgärder	10 år	10 %

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar omfattar immateriella och materiella tillgångar.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för investeringar som ger ekonomiska fördelar eller ökad servicepotential och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I de fall investeringen finansierats med offentliga bidrag, intäktsförs inkomsten på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Den del som ännu inte intäktsförts, finns bland de långfristiga skulderna (långfristig förutbetalad intäkt) i balansräkningen. Icke offentliga investeringsbidrag intäktsförs från och med 2020 när investeringen skett. Region Jönköpings län har inga lån och således inga lånekostnader som kan hänföras till anläggningarna.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar består av inventarier och utrustning, mark och markanläggningar samt byggnader som är avsedda för stadigvarande bruk. Vid redovisning följs RKR R4.

För att inventarier och utrustning ska redovisas som investering och inte kostnadsbokföras direkt krävs en varaktighet på minst tre år och en anskaffningskostnad exklusive moms som överstiger gränsvärdet 50 000 kronor (ett helt prisbasbelopp avrundat uppåt). Denna gräns gäller från 2018 och någon retroaktiv justering har inte gjorts. Tidigare år har gränsen varit ett halvt prisbasbelopp (2017 var ett halvt prisbasbelopp 22 400 kronor).

Vid bedömning av om en anskaffning ska bokföras som kostnad eller investering används varje enskilt objekts anskaffningsvärde som grund, även vid köp som är ett led i en större inventarieanskaffning. Regeln tillämpas i princip även vid anskaffning av inventarier med ett naturligt samband men här finns undantag för samband som är så starka att flera inventarier är nödvändiga för investeringens behov.

Om- och tillbyggnad av byggnad samt nybyggnation redovisas som anläggning om åtgärdens utgift överstiger 600 000 kronor. Om underhållsåtgärder, som i normalfallet kostnadsbokförs direkt, sker i samband med om- och tillbyggnader ingår dessa i investeringens anskaffningsvärde precis som vid nybyggnation. Utbyte av komponenter enligt komponentmodellen kan ha lägre belopp.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar består av IT-system och programvarulicenser som upphandlats. I den mån IT-system utvecklas internt betraktas dessa inte som tillgångar utan de kostnadsförs.

Förutsättningen för att IT-system och programvarulicenser ska hanteras som en investering och bokföras som en tillgång är att anskaffningsvärdet överstiger 500 000 kronor och att nyttjandeperioden är mer än tre år.

Omsättningstillgångar

Lager och förråd

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Undantag från detta gäller läkemedelslager på sjukhusapoteket vilket värderas till genomsnittliga anskaffningsvärden.

Finansiella omsättningstillgångar

Region Jönköpings läns samtliga placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Finansiella placeringar avseende pensionsmedel i aktiefonder, räntefonder och alternativa placeringar som fastigheter som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas enligt verkligt värde.

Finansiella placeringar avseende rörelsemedel i räntebärande instrument där syftet är inlösen vid förfallotillfällena värderas till anskaffningsvärdet.

Skulder och avsättningar

Pensionsskuld/avsättning

Region Jönköpings län använder RKR R10 avseende värdering och upplysningar av pensionsförpliktelser. Här framgår att värdering av pensionsförpliktelser inklusive löneskatt ska göras med tillämpning av vid varje tidpunkt gällande RIPS, Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Dessa riktlinjer uppdaterades 2021 där modellen för genomsnittliga livslängden förändrades till att baseras på ett kommunalt bestånd samt ändrad metod till så kallad ekonomisk dödlighet. Detta för att få en högre precision i skattningen av pensionsskulden då måttet beaktar skillnad i dödlighet mellan låg- och höginkomsttagare.

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning LKBR, 5 kap. 4 § och 6 kap. 4 §, ska regionens pensioner i bokslutet redovisas enligt den så kallade blandmodellen, då pensionsförmåner intjänade före 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning.

Region Jönköpings län beslutade från och med årsredovisningen 2008 att införa en mer rättvisande pensionsredovisning, så kallad fullfondering, vilket innebär att balansräkningens skuldsida även innehåller pensioner intjänade före 1998. De årliga utbetalningarna av pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt minskar balansräkningens pensionsavsättning. I resultaträkningen redovisas värdesäkring med mera av det totala pensionsåtagandet som en finansiell kostnad.

Den finansiella analysen och årsredovisningens finansiella rapporter omfattande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, driftredovisning och nyckeltal är upprättade enligt rättvisande pensionsredovisning (fullfondsmodellen).

För att uppfylla lagens krav anges i årsredovisningen även en resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och driftredovisning enligt blandmodellen. Även noter som skiljer sig från fullfondering redovisas enligt blandmodellen. Redovisningen enligt blandmodellen följer värderingsprinciperna enligt rekommendation R10. Hur blandmodellens redovisningen påverkats framgår av not 33 till not 36.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas i enlighet med rekommendation R10 som avsättning, när det är troligt att de kommer leda till utbetalningar. Avtal som inte har börjat utbetalas, redovisas som ansvarsförbindelse och de framgår av not 25. De förtroendevaldas intjänade ålderspensioner/ livränta redovisas som avsättning från 2014.

Leverantörsskulder i utländsk valuta

Leverantörsskulder i utländsk valuta värderas till fakturadatumets gällande valutakurs. Eventuell avvikelse från denna kurs redovisas som valutadifferens vid utbetalningstillfället. Någon omräkning enligt kursen på balansdagen sker inte enligt väsentlighetsprincipen.

Skuld till personalen

Region Jönköpings läns skuld till personalen i form av semesterlöneskuld, ej kompenserad övertid, jour och beredskap samt tillhörande upplupen arbetsgivaravgift har värderats och redovisats som kortfristig skuld enligt löneläget och gällande arbetsgivaravgifter per den 31 december 2023. Timlöner som tjänas in redovisas under nästkommande månad då lönen betalas, i enlighet med konsekvensprincipen.

Övriga avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar och ansvarsförbindelser regleras i Rådet för Kommunal Redovisnings rekommendation R9.

2016 gjordes avsättning för medfinansiering av statlig infrastruktur järnväg. Region Jönköpings läns andel utgör 32,3 miljoner kronor, vilken kostnadsfördes 2016. Trafikverket rekvirerade 50 procent vid byggstart varför den

ingående avsättningen motsvarade 16,1 miljoner kronor enligt not 21. Under 2019 slutbetalades detta till Trafikverket varför avsättningen upplöstes.

Region Jönköpings läns avsättningar avser därför endast pensioner samt särskild löneskatt enligt not 20 enligt fullfondering och not 36 enligt blandmodell.

Region Jönköpings läns ansvarsförbindelser framgår av not 24-26 samt av balansräkningen enligt blandmodell.

Sammanställda räkenskaper och kommunala koncernen

Enligt LKBR 11 kap. 12 § ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen.

I särskilt avsnitt redovisas de juridiska personer som ingår i Region Jönköpings läns koncernföretag samt andra samägda organisationer. För dessa redovisas ägarandelar, verksamhetsbeskrivning och nyckeltal.

Enligt LKBR 12 kap. 2 § behöver sammanställda räkenskaper inte upprättas om samtliga kommunala koncernföretag, såväl var för sig som tillsammans, är utan väsentlig betydelse för regionen.

Region Jönköpings läns engagemang i dessa bolag, stiftelser, Kommunalförbund eller Samordningsförbund är av den omfattningen att sammanställda räkenskaper inte tillför väsentlig information.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Utöver de vanliga bedömningarna avseende ej slutjusterade statsbidrag som läkemedelsbidrag inklusive rabattavdrag, som framgår av redovisningsprinciperna, så finns även för 2022 fordringar som avser pandemirelaterade bidrag, som provtagningsersättning samt vaccinationsersättningar som betalas med eftersläp. Dessa är värderade enligt utförda volymer och statistik från Folkhälsomyndigheten och framgår av not 16.

Regionen har i övrigt inga fordringar på riktade statsbidrag avseende överenskommelser. Regionen kan komma att behöva återredovisa till Kammarkollegiet en kortfattad ekonomisk redovisning av hur vissa av de beviljade statsbidragen har använts. Alla rekvirerade eller på annat sätt erhållna riktade statsbidrag avseende 2023 har intäktsförts på 2024. Någon uppskattning av beloppet har därför ej behövt ske. Bedömningen är att erhållna medel utnyttjats till avsett ändamål.

Not 3. Verksamhetens intäkter

Not 3 Verksamhetens intäkter	2021	2022	2023
Ersättning från patienter - öppen hälso- och sjukvård	127,4	138,5	148,7
Ersättning från patienter - sluten hälso- och sjukvård	18,5	17,4	20,2
Ersättning från patienter - tandvård	159,1	151,2	173,0
Ersättning från patienter - övriga	16,5	18,3	20,3
Ersättning från trafiken - biljettintäkter	252,6	332,2	388,6
Övr avgifter fastställda av Regionfullmäktige	27,1	32,8	39,1
Försäljning av hälso- och sjukvård	245,1	284,6	287,5
Försäljning av tandvård	90,4	81,8	88,4
Försäljning av regional utveckling	149,0	143,3	145,0
Försäljning av material/varor	153,4	173,0	186,4
Försäljning av tjänster	448,8	641,0	664,7
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	1 758,0	1 230,4	815,9
Offentliga investeringsbidrag	2,4	3,1	3,2
Övriga specialdestinerade bidrag	73,2	92,9	94,5
Övriga intäkter, inklusive vinst vid försäljning av fastigheter och inventarier	61,3	52,9	56,9
Summa verksamhetens intäkter	3 583,0	3 393,6	3 132,4

Not 4. Verksamhetens kostnader

Not 4 Verksamhetens kostnader	2021	2022	2023
Löner	5 128,9	5 147,5	5 409,0
Lagstadgade arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	1 561,0	1 563,6	1 678,5
Pensionskostnader	792,5	540,1	925,9

Kostnad för särskild löneskatt	198,5	139,9	230,5
Övriga personalkostnader	74,3	124,1	135,9
Kostnader för köpt verksamhet med mera	3 823,5	4 003,8	4 157,0
Kostnader för läkemedel (inom och utom förmånen) inkl rabatter/riskdelning	1 290,0	1 381,5	1 489,4
Övriga verksamhetskostnader	2 297,9	2 462,6	2 624,0
Verksamhetens kostnader exklusive avskrivningar	15 166,5	15 363,1	16 650,1

Not 5. Avskrivningar

Not 5 Avskrivningar	2021	2022	2023
Anläggningstyper			
- Immateriella tillgångar IT-system/program	14,9	10,6	10,5
- Byggnader och markanläggningar	217,4	253,7	262,3
- medicinteknisk och tandteknisk utrustning och övrig IT-utrustning	148,0	163,0	163,8
- bilar, transportfordon	43,7	47,7	48,0
- övriga inventarier	27,9	27,6	25,7
Summa	451,9	502,5	510,2

Not 6. Skatteintäkter

Not 6 Skatteintäkter	2021	2022	2023
Preliminära skatteintäkter innevarande år	9 363,9	9 830,6	10 464,2
Prognos slutavräkning innevarande år	241,0	248,2	169,3
Slutreglering av skatteintäkter föregående år:	39,2	71,1	58,5
Slutjustering av skatteintäkter två år före i år:	0,1	0,0	0,0
Summa	9 644,1	10 149,9	10 692,0
Skatteunderlagsutveckling (i procent)	Ack 2022-2023	2022	2023
Budget	9,5	4,3*	5,0*
Utfall/prognos	11,4	5,8**	5,3***
Budgetavvikelse	1,9	1,5	0,3

* SKR:s bedömning för riket 2022 och 2023

** Slutligt taxeringsutfall för riket 2022, Skatteverket, december 2023

*** Av SKR i december 2023 bedömd genomsnittlig ökning i riket

Not 7. Generella statsbidrag och utjämning

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2021	2022	2023
Inkomstutjämningsbidrag	1 830,6	2 014,0	2 160,3
Kostnadsutjämningsavgift	-80,3	-83,6	-42,1
Regleringsbidrag/avgift	252,9	240,7	157,5
Läkemedelsbidrag	1 139,8	1 181,1	1 232,2
Generella bidrag från staten:			
- Bidrag nationell vårdförmedling	0,0	0,0	2,9
- Tillfälligt stöd ökad kostnad finansiering	0,0	3,2	0,0
Summa	3 142,9	3 355,3	3 510,8

Not 8. Finansiella intäkter

Not 8 Finansiella intäkter	2021	2022	2023
Utdelning på aktier och andelar	16,5	13,4	14,4
Ränteintäkter	80,9	95,6	158,7
Realiserad vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	415,3	76,2	45,7

Orealiserad vinst verkligt värde finansiella omsättningstillgångar	401,7	0,0	572,3
Realiserade valutakursvinster	0,1	0,3	0,1
Övriga finansiella intäkter	12,2	18,1	18,6
Summa finansiella intäkter	926,7	203,6	809,8

Not 9. Finansiella kostnader

Not 9 Finansiella kostnader	2021	2022	2023
Räntekostnader exklusive räntor på lån	0,1	0,0	0,6
Realiserad förlust vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	90,8	53,0	51,3
Orealiserad förlust av finansiella omsättningstillgångar	0,0	725,4	0,0
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	7,1	17,4
Realiserade valutakursförluster	0,2	0,7	1,1
Finansiell del pensionskostnad inklusive löneskatt	313,1	257,0	941,3
Övriga finansiella kostnader	0,3	0,3	0,2
Summa finansiella kostnader	404,5	1 043,4	1 011,9
Summa finansnetto not 8 minus not 9	522,3	-839,8	-202,1

Not 10. Extraordinära poster

Not 10 Extraordinära poster	2021	2022	2023
Inga extraordinära poster finns för 2021, 2022 eller 2023			

Not 11. Immateriella anläggningar

Not 11 Immateriella anläggningar	2021	2022	2023
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar			
Ingående Anskaffningsvärde	243,3	240,2	218,3
Inköp	16,1	10,8	2,1
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-19,2	-32,7	-8,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	240,2	218,3	212,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-212,2	-207,9	-185,7
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	19,2	32,7	7,9
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-14,9	-10,6	-10,5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-207,9	-185,7	-188,3
Utgående redovisat värde	32,3	32,5	24,0

Genomsnittlig nyttjandeperiod (år) exklusive pågående arbeten 20,7

Not 12. Byggnader och mark

Not 12 Byggnader och mark	2021	2022	2023
Ingående Anskaffningsvärde	8 582,3	8 868,1	9 155,3
Inköp	306,0	307,0	374,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-20,2	-19,9	-0,2
Justering vid systembyte	0,0	0,0	-1,2
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	8 868,1	9 155,3	9 528,6
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 058,9	-4 262,9	-4 506,5
Försäljningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	13,4	10,1	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-217,4	-253,7	-262,3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 262,9	-4 506,5	-4 768,8

Utgående redovisat värde	4 605,2	4 648,8	4 759,8
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

Genomsnittlig nyttjandeperiod (år) exklusive pågående arbeten och mark 33,5

Not 13. Maskiner och inventarier

Not 13 Maskiner och Inventarier	2021	2022	2023
Ingående Anskaffningsvärde	2 580,7	2 665,4	2 596,3
Inköp	259,8	211,2	242,2
Försäljningar	-10,6	-4,9	-4,5
Utrangeringar	-164,5	-275,4	-152,7
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	2 665,4	2 596,3	2 681,2
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 465,1	-1 510,4	-1 474,9
Försäljningar	10,6	3,8	4,5
Utrangeringar	163,6	270,0	150,6
Överföringar	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-219,6	-238,3	-237,4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 510,4	-1 474,9	-1 557,2
Utgående redovisat värde	1 155,0	1 121,4	1 124,0

Genomsnittlig nyttjandeperiod (år) exklusive pågående arbeten och konst 10,8

Not 14. Finansiella anläggningstillgångar inklusive långfristiga fordringar

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar inklusive långfristiga fordringar	2021	2022	2023
Ingående värde RJL Älghunden 4 AB, aktier	302,436	298,005	298,005
Ingående värde Tågdepån i Nässjö AB, aktier	0,050	3,550	3,550
Ingående värde Jönköping Airport AB, aktier	0,000	0,000	9,100
Ingående nedskrivningar Jönköping Airport AB	0,000	0,000	-7,100
Årets investeringar bussdepån	-4,431	0,000	0,000
Årets investeringar tågdepån	3,500	0,000	555,000
Årets investeringar flygplatsen	0,000	9,100	17,375
Årets nedskrivningar flygplatsen	0,000	-7,100	-17,225
Summa utgående värde för aktier som är investeringar enligt kassaflödesanalysen	301,555	303,555	858,705
TvNo Textilservice AB, aktier	1,470	1,470	1,470
Almi Företagspartner Jönköping AB, aktier	0,490	0,490	0,490
Bostadsbyggen i Jönköping AB, aktier	1,000	1,000	1,000
Smålands Turism AB, aktier	0,594	0,600	0,600
Kust till Kust AB, aktier	0,015	0,015	0,007
Samtrafiken i Sverige AB, aktier	0,030	0,030	0,030
Inera AB, aktier	0,005	0,005	0,005
AB Transitio, aktier	1,000	1,000	1,000
LFF Service AB, aktier	0,001	0,001	0,001
Andelar i bostadsrättsföreningar	0,127	0,127	0,127
Andel i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	49,743	49,743	49,743
Övriga andelar	3,753	4,163	5,112
Summa aktier och andelar som anses som finansiering enligt kassaflöde	58,228	58,643	59,584
Övriga långfristiga fordringar	24,643	23,678	22,814
Summa aktier, övriga andelar och långfristiga fordringar som anses som finansiering enligt kassaflöde	82,871	82,322	82,398
Summa finansiella anläggningstillgångar inklusive långfristiga fordringar	384,426	385,877	941,103

Not 15. Förråd

Not 15 Förråd	2021	2022	2023
Sjukhusapoteket	21,0	21,2	27,5

Not 15 Förråd	2021	2022	2023
Materialförsörjningsförråd	71,2	61,0	40,4
IT-lager	0,0	0,0	6,6
Materialförråd Regionfastigheter	2,0	2,6	2,9
Tekniska hjälpmedel, Hjälpmedelscentralen	11,6	11,4	13,1
Tekniska hjälpmedel, Ortopedklinikerna	8,0	7,9	7,3
Hörhjälpmedel	2,9	3,9	3,9
Synhjälpmedel	0,8	0,8	0,8
Bränsleförråd Regionfastigheter	2,8	5,3	5,2
Råvaruförråd Naturbruken	2,2	3,6	3,6
Husdjur Naturbruken	4,5	5,4	5,4
	127,0	123,3	116,8

Not 16. Kortfristiga fordringar

Not 16 Kortfristiga fordringar	2021	2022	2023
Fordran på staten avseende riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården	117,2	19,9	0,0
Fordran på staten avseende läkemedelsbidrag	197,9	203,4	219,1
Övriga fordringar på staten och Försäkringskassan	202,3	124,2	157,5
Kund-och vårdavgiftsfordringar	252,4	237,1	233,5
Övriga kortfristiga fordringar	3,0	4,5	4,2
Förutbetalda kostnader	293,9	320,9	296,0
Upplupna skatteintäkter (positiv avräkning)	241,0	560,2	476,0
Övriga upplupna intäkter	91,1	103,1	113,5
Summa	1 398,8	1 573,3	1 499,9

Not 17. Kortfristiga placeringar

Not 17 Kortfristiga placeringar	2021	2022	2023
Extern förvaltning, placeringar pensionsmedel marknadsnoterade aktiefonder	1 203,9	1 838,5	1 848,2
Extern förvaltning, placeringar pensionsmedel marknadsnoterade ränteobligationer	3 264,0	3 540,1	3 974,6
Egen förvaltning, placeringar pensionsmedel alternativa investeringar	100,3	129,1	165,5
Extern förvaltning, placeringar pensionsmedel likvida medel	345,9	11,4	106,0
Orealiserade värdeförändringar pensionsmedel enligt redovisning	1 505,5	780,2	1 352,5
Summa pensionsmedelsplaceringar	6 419,7	6 299,1	7 446,7
Egen förvaltning, rörelseplaceringar alternativa investeringar	2 796,1	2 749,8	2 338,0
Summa rörelseplaceringar	2 796,1	2 749,8	2 338,0
Summa kortfristiga placeringar	9 215,8	9 049,0	9 784,7

* Pensionsmedel likvida medel är från och med 2021 omförda från kontogruppen Kassa och bank i not 18 och ingår nu i not 17.

Not 18. Kassa och bank

Not 18 Kassa och bank	2021	2022	2023
Kassa, bank	415,7	792,5	700,5
Summa Kassa, Bank	415,7	792,5	700,5
Summa finansiella placeringar och kassa, bank (not 17 + not 18)	9 631,5	9 841,5	10 485,2

* Bank pensionsmedel är från och med 2021 omförda till kontogruppen Kortfristiga placeringar och ingår i not 17.

Not 19. Eget kapital

Not 19 Eget kapital	2021	2022	2023
Ingående eget kapital	3 437,4	4 711,4	4 904,6
Årets redovisade resultat enligt fullfondering	1 274,0	193,2	-27,2
Utgående eget kapital enligt fullfondering	4 711,4	4 904,6	4 877,4

Not 20. Avsättningar för pensioner/pensionsåtagande

Not 20 Avsättningar för pensioner/pensionsåtagande	2021	2022	2023
Ingående avsättning inklusive särskild avtalspension, visstidspension och löneskatt	9 153,9	9 705,7	9 866,5
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension exkl löneskatt	251,1	237,0	490,6
Nyintjänade efterlevandepensioner exkl löneskatt	2,3	3,4	4,8
Nyintjänad PA-KL-pension exkl. löneskatt	12,0	9,6	15,6
Nyintjänad ålders- och efterlevandepension förtroendevalda enligt PBF och OPF	2,3	0,3	-10,4
Arbetstagare som pensionerats med särskild avtalspension eller visstidspension exkl. löneskatt	1,6	8,5	17,0
Ränte- och basbeloppsuppräkringar exkl. löneskatt	118,4	206,8	757,5
Övrig post exkl. löneskatt	1,2	1,2	-6,6
Pensionsutbetalningar exkl. löneskatt	-327,4	-337,5	-374,1
Förändring av löneskatt	14,9	31,4	217,0
Ändring av försäkringstekniska grunder inkl. löneskatt *	475,6	0,0	0,0
Utgående avsättning inklusive särskild avtalspension och visstidspension	9 705,7	9 866,5	10 977,8
Aktualiseringsgrad för ovanstående pensionsförpliktelser är respektive år	98,0%	98,0%	98,0%

Utöver avsättningarna finns också kortfristig skuld avseende avgiftsbestämd Ålderspension (tidigare individuell del) till de anställda, vilken framgår av not 23.

2002 bytte Hälsohögskolan huvudman. I samband med detta tryggades deras pensioner genom inbetalning till försäkringsbolaget SPP numera KPA.

Jönköpings länstrafik AB tryggade 2008 sina pensioner hos KPA. Denna försäkring kvarstår även efter 2012 då länstrafiken införlivades i Landstinget.

Pensionsförpliktelser	2021	2022	2023
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	40,8	42,1	43,6
Pensionskapitalets värde exklusive överskottsfond	52,4	50,4	52,8
Överskottsfondens värde	5,0	0,9	0,0

Not 21. Övriga avsättningar

Not 21 Övriga avsättningar	2021	2022	2023
Ingående avsättning	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,0

Not 22. Långfristiga skulder

Not 22 Långfristiga skulder	2021	2022	2023
Ingående långfristig skuld avseende förutbetalda investeringsbidrag	45,5	49,5	48,1
Investeringsbidrag enligt årets kassaflödesanalys*	7,7	1,7	0,0
Intäktsförda tidigare års privata investeringsbidrag till följd av ändrad redovisningsprincip	-0,7	0,0	0,0
Intäktsförda investeringsbidrag i takt med investeringarnas nyttjande	-2,5	-3,1	-3,2
Under året använda investeringsbidrag som erhållits tidigare år	-0,5	0,0	0,0
Utgående långfristig skuld avseende förutbetalda offentliga investeringsbidrag	49,5	48,1	44,9

Not 23. Kortfristiga skulder

Not 23 Kortfristiga skulder	2021	2022	2023
Förutbetalda skatteintäkter (negativ avräkning)	100,4	0,0	0,0
Leverantörsskulder	1 023,6	1 180,6	1 185,6
Upplupna arbetsgivaravgifter, sjukförsäkringsavgifter, källskatt, löneskatt, mervärdesskatt och energiskatt	528,3	530,5	628,2
Skuld till personalen (löner, semester, jour och komp)	454,3	437,9	437,7
Individuell del / Avgiftsbestämd ålderspension	217,5	228,0	233,6
Återbetalning läkemedelsbidrag avseende vinst/förlustdel samt statens del av rabattåterbäring	47,5	39,6	36,5
Övriga förutbetalda intäkter *	301,5	315,5	308,1
Övriga upplupna kostnader	194,3	175,3	221,0
Summa	2 867,6	2 907,4	3 050,7

* Övriga förutbetalda intäkter avser:	2021	2022	2023
- Ökad läkarkompetens i äldreomsorgen	7,3	0,0	0,0
- Kömiljard bonusåterbetalning	0,0	1,1	0,0
- Hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar, försörjningsberedskap för läkemedel	0,0	17,0	32,6
- Friskandvård	0,0	0,0	0,0
- hyresintäkter	4,4	5,0	5,0
- utmärkelser/priser	0,0	0,0	0,0
- förutbetalda intäkter buss och tåg, länstrafiken	21,0	24,4	23,1
- förutbetalda projektmedel Kommunal utveckling	160,7	169,3	135,6
- Naturbruksgymnasiernas ackumulerade resultat, skuld till kommunerna	13,1	14,3	6,5
- övriga, främst villkorade projektbidrag samt sjukvårdsregionala medel	95,1	84,3	105,2
Summa	301,5	315,5	308,1

Not 24. Panter och därmed jämförliga säkerheter

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter	2021	2022	2023
Smålands Turism AB	2,0	2,0	2,0
RJL Tågdepån Nässjö AB inkl moderbolagsborgen till NCC Sverige AB för tågdepån	722,2	663,0	51,5
TvNo Textilservice AB, 49 procent av pensionsandel	12,7	12,1	11,8
Transitio, garanterat av Region Jönköpings län enligt proprieborgen efter regress *	185,3	244,5	285,7
Summa	922,2	921,5	351,0

* Borgensbeloppet är baserat på vad regionen garanterat för egna tåg, av Transitios skuld.

Regionen har beslutat att ge AB Transitio i uppdrag att avropa regionalstågsfordon med tillhörande högvärdeskomponenter och strategisk utrustning samt ingått borgen såsom för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering upp till 990 miljoner kronor avseende spårfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. I borgensbeloppet på 285,7 mnkr ovan ingår 265,4 mnkr för hittills anskaffade tåg i enlighet med uppdraget.

Regionen är som försäkringstagare delägare i LÖF Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag. Enligt § 5 i bolagsordningen gäller att ”Delägarna svarar som juridiska personer var för sig för bolagets förbindelser, envar till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie han har haft att erlägga under det år förlusten uppkommit”. För Region Jönköpings län skulle detta motsvarat 482 miljoner kronor 2023.

Not 25. Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Not 25 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	2021	2022	2023
Visstidspensioner enligt PBF, förtroendevalda inklusive löneskatt	16,9	13,2	4,3
Avgångsersättning enligt PBF, förtroendevalda inklusive arbetsgivaravgift	0,0	0,0	0,0
Omställningsstöd enligt OPF-KL, förtroendevalda inklusive arbetsgivaravgift	9,1	9,1	7,9
Summa	26,0	22,4	12,2
Antal förtroendevalda med rätt till vistidspension enligt PBF	5	4	2
Antal förtroendevalda med rätt till avgångsersättning enligt PBF	0	0	0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	9	9	11

Not 26. Övriga ansvarsförbindelser

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser	2021	2022	2023
Trafikverket*	200,0	200,0	200,0
Jönköpings, Värnamo och Vaggeryds kommuner	-100,0	-100,0	-100,0
Netto regionens medfinansieringsandel Trafikverket	100,0	100,0	100,0

* Regionfullmäktige beslutade 2017 att godkänna överenskommelse (avsiktsförklaring) med Trafikverket avseende sam- och medfinansiering av elektrifiering av det så kallade Y:et med nybyggnation Byarum-Tenhult på totalt 500 miljoner kronor. 300 miljoner kronor samfinansieras (statliga medel) av regional transportplan 2018–2029 och 200 miljoner kronor garanteras i medfinansiering av regionen. Den regionala medfinansieringen fördelas mellan regionen och berörda kommunerna Jönköping, Värnamo och Vaggeryd där kommunerna står för hälften. Under förutsättning av medfinansieringsavtal/genomförandeavtal med Trafikverket innebär det en kostnad för medfinansiering för regionen med netto 100 miljoner kronor.

Not 27. Justering för ej rörelselikvidpåverkande poster

Not 27 Justering för ej rörelselikvidpåverkande poster	2021	2022	2023
- ej rörelselikviditetspåverkande återinvesterad realiserad pensionsmedelsavkastning	-386,5	-104,8	-75,3
- ej rörelselikviditetspåverkande realiserad kursförändring pensionsmedel	-401,7	725,4	-572,3
+ ej likviditetspåverkande avskrivningar	451,9	502,5	510,2
+ej likviditetspåverkande nedskrivning/återföring av nedskrivning av finansiell AT	0,0	7,1	17,4
- ej likviditetspåverkande ianspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0
+ ej likviditetspåverkande avsättningar	958,7	580,1	1 576,2
-ej likviditetspåverkande investeringsbidrags nyttjande	-3,7	-1,4	-3,2
Summa ej rörelselikvidpåverkande poster	618,7	1 708,9	1 453,0

Not 28. Realisationsvinster/förluster vid avyttring av anläggningstillgångar

Not 28 Realisationsvinster/förluster vid avyttring av anläggningstillgångar	2021	2022	2023
Reavinst vid försäljning av inventarier	-1,7	-1,9	-2,5
Reaförlust vid utrangering av immateriella anläggningar	0,0	0,0	0,1
Reaförlust vid utrangering av fastigheter	6,9	10,2	1,2
Reaförlust vid utrangering av inventarier	0,9	4,9	2,3
Summa realisationsvinster/förluster vid försäljning av anläggningar	6,1	13,1	1,2

Not 29. Försäljningspriser av sålda anläggningstillgångar

Not 29 Försäljningspriser av sålda anläggningstillgångar	2021	2022	2023
Fordon: traktorer, skogsmaskiner, jordbruksmaskiner, ambulanser, fyrhjulingar, åkgräsklippare och bilar m.m.	0,4	3,1	2,5
Fordon: tåg	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsutrustningar	1,3	0,0	0,0
Summa försäljningssumma för sålda anläggningstillgångar	1,7	3,1	2,5

Not 30. Leasing

Not 30 Leasing	2021	2022	2023
Operationella leasingavtal			
Tåg - erlagd leasing/hyra under året	11,4	11,9	19,7
- förfallotidpunkt inom ett år	9,2	10,4	10,4
- förfallotidpunkt 1-5 år	36,9	41,6	35,3
- förfallotidpunkt senare än 5 år	9,2	0,0	0,0
Tandteknisk utrustning - erlagd leasing/hyra under året	5,5	2,8	3,0
- förfallotidpunkt inom ett år	2,7	1,8	2,0
- förfallotidpunkt 1-5 år	4,5	0,0	0,0
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,0	0,0	0,0
Medicinteknisk utrustning - erlagd leasing/hyra under året	9,5	8,8	8,6
- förfallotidpunkt inom ett år	5,8	6,5	3,9
- förfallotidpunkt 1-5 år	0,0	0,2	0,1
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,0	0,0	0,0
Lokalhyror - erlagd leasing/hyra under året	114,4	124,1	130,0
- förfallotidpunkt inom ett år	117,8	120,3	190,4
- förfallotidpunkt 1-5 år	318,5	354,4	588,3
- förfallotidpunkt senare än 5 år	352,3	450,9	1 237,8
Varav koncerninterna lokalhyror - under året		26,4	22,8
- förfallotidpunkt inom ett år		28,0	77,5
- förfallotidpunkt 1-5 år		111,0	309,9
- förfallotidpunkt senare än 5 år		306,1	1 052,0
Bilar flerårsleasing - erlagd leasing/hyra under året	12,7	15,6	18,8
- förfallotidpunkt inom ett år	14,7	15,1	14,6
- förfallotidpunkt 1-5 år	12,7	9,0	1,5
- förfallotidpunkt senare än 5 år	0,0	0,0	0,0
Bilar korttidshyra - erlagd leasing/hyra under året	1,0	2,3	2,5
Övrig leasing/korttidshyror	6,4	5,7	5,2

Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar

Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar	2021	2022	2023
Tandvårdens särredovisning	RJL 2021/137	RJL 2022/84	RJL 2023/27

Upprättade särredovisningar finns diarieförda på ovanstående diarienummer

Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision	2021	2022	2023
Kostnader för räkenskapsrevision			
Sakkunnigt biträde	0,4	0,4	0,4
Förtroendevalda revisorer och revisionskontoret	0,3	0,4	0,4
Total kostnad för räkenskapsrevision	0,7	0,8	0,8
Kostnader för övrig revision			
Sakkunnigt biträde	1,1	2,2	2,2
Förtroendevalda revisorer och revisionskontoret	3,3	3,5	3,8
Total kostnad för övrig revision	4,4	5,7	5,9
Total kostnad för revision	5,1	6,5	6,7

Not 33 Verksamhetens kostnader enligt blandmodell

Not 33 Verksamhetens kostnader enligt blandmodell	2021	2022	2023
Löner	5 128,9	5 147,5	5 409,0
Lagstadgade arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	1 561,0	1 563,6	1 678,5
Pensionskostnader	1 020,7	769,2	1 172,3
Kostnad för särskild löneskatt	253,8	195,5	290,2
Övriga personalkostnader	74,3	124,1	135,9
Kostnader för köpt verksamhet med mera	3 823,5	4 003,8	4 157,0
Kostnader för läkemedel (inom och utom förmånen)	1 290,0	1 381,5	1 489,4
Övriga verksamhetskostnader	2 297,9	2 462,6	2 624,0
Summa verksamhetens kostnader exklusive avskrivningar enligt blandmodellen	15 450,1	15 647,8	16 956,3

Not 34 Finansiella kostnader enligt blandmodell

Not 34 Finansiella kostnader enligt blandmodell	2021	2022	2023
Räntekostnader exklusive räntor på lån	0,1	0,0	0,6
Realiserad förlust vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	90,8	53,0	51,3
Orealiserad förlust av finansiella omsättningstillgångar	0,0	725,4	0,0
Justering finansiella kostnader enligt verkligt värde	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	7,1	17,4
Realiserade valutakursförluster	0,2	0,7	1,1
Finansiell del pensionskostnad inklusive löneskatt	79,3	131,9	546,6
Övriga finansiella kostnader	0,3	0,3	0,2
Summa finansiella kostnader			
Summa finansiella kostnader enligt blandmodell	170,7	918,3	617,2
Summa finansnetto enligt blandmodell	756,0	-714,8	192,6

Not 35 Eget kapital enligt blandmodell

Not 35 Eget kapital enligt blandmodell	2021	2022	2023
Ingående eget kapital	7 929,4	9 153,5	9 187,2
Årets redovisade resultat enligt blandmodell	1 224,2	33,6	61,3
Utgående eget kapital enligt blandmodell	9 153,5	9 187,2	9 248,5

Not 36 Avsättningar för pensioner enligt blandmodell

Not 36 Avsättningar för pensioner enligt blandmodell	2021	2022	2023
Ingående avsättning inklusive särskild avtalspension, visstidspension och löneskatt	4 661,9	5 263,6	5 583,9
Pensionsutbetalningar exkl löneskatt	-99,2	-108,4	-127,8
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension exkl löneskatt	267,6	250,3	500,6
Arbetsstagare som pensionerats med särskild avtalspension eller visstidspension exkl löneskatt	1,6	8,5	17,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings exkl löneskatt	63,8	106,2	439,9
Övrig post exkl löneskatt	1,2	1,2	-6,6
Förändring av löneskatt	57,0	62,5	199,7
Ändring av försäkringstekniska grunder inkl löneskatt *	309,6	0,0	0,0
Utgående avsättningar för pensioner enligt blandmodell	5 263,6	5 583,9	6 606,7
Utgående avsättningar enligt blandmodell uppdelat per förmån	2021	2022	2023
Individuell del för 1998 och 1999	175,8	172,4	177,2
Förmånsbestämd Ålders Pension	3 950,9	4 208,8	5 004,4
Pension till efterlevande	14,8	14,7	22,5
PA-KL pensioner	51,6	57,6	68,6
GP / SÅP / SAP / VP / PBF / OPF**	42,8	40,3	44,3
Särskild löneskatt	1 027,6	1 090,2	1 289,9
Summa	5 263,6	5 583,9	6 606,7

Revisionsberättelse för år 2023

I årsredovisningen ingår även bilagorna

1. Hållbarhetsredovisning
2. Patientsäkerhetsberättelse
3. Barnbokslut

Regionrevisionen

Regionfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer, den verksamhet som bedrivits i regionens företag.

Vi har även, tillsammans med regionrevisorerna i Kalmar och regionrevisorerna i Östergötland, granskat verksamheten i den gemensamma Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och regionens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Våra granskningar som rör nämnden för folkhälsa och sjukvård har visat brister som vi vill uppmärksamma inom två områden. I granskningen avseende 1177-sjukvårdsrådgivning på telefon bedömer revisionen att nämnden för folkhälsa- och sjukvård inte säkerställt en ändamålsenlig verksamhet genom styrning, ledning och kontroll. I granskningen avseende arbetsmiljön på akutmottagningarna bedömer revisorerna att nämnden för folkhälsa och sjukvård inte säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll avseende det

systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet med gällande arbetsmiljöpolicy och reglemente.

Våra granskningsrapporter med tillhörande missiv, som löpande under året överlämnats till regionfullmäktige, sammanfattas i bilaga och finns även publicerade på vår hemsida.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Region Jönköpings län i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, även om räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet samt att tillräcklig information om regionens leasingkontrakt inte har kunnat inhämtas för att bedöma om nödvändiga ändringar i årsredovisningen har gjorts. Regionen redovisar leasingkontrakt som operationell leasing, de bör redovisas som finansiell leasing.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer att måloppfyllelsen beträffande verksamhetsmålen till största del är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om, 87 % av mätetalen är uppfyllda eller delvis uppfyllda.

Vi tillstyrker

- att regionstyrelsen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att patientnämnden och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att parlamentariska nämnden och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för folkhälsa och sjukvård och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att nämnden för trafik, infrastruktur och miljö samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet
- att samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet

Vi tillstyrker

- att fullmäktige godkänner regionens årsredovisning för år 2023.

Vi åberopar bifogade redogörelse samt avlämnade granskningsrapporter.

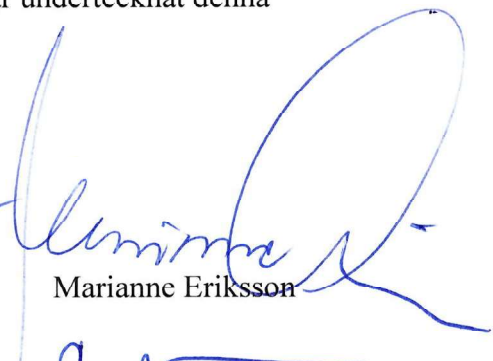
Av fullmäktige valda revisorer i Region Jönköpings län – Per Hansson, Mari Karlsson, Marianne Eriksson, Magnus Hellström, Mats Hoppe, Barbro Liljedahl, Maria Lundblom Bäckström, Thomas Werthén – har undertecknat denna revisionsberättelse.

Region Jönköpings län 2024-04-17

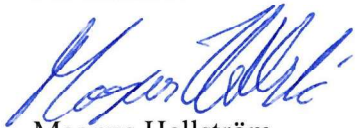

Per Hansson

Mari Karlsson

Marianne Eriksson

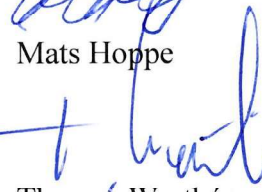
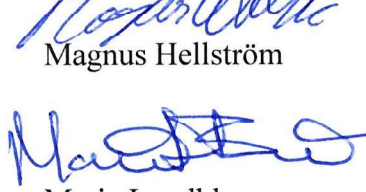

Magnus Hellström

Mats Hoppe

Barbro Liljedahl

Maria Lundblom
Bäckström

Thomas Werthén

För ett bra liv i en attraktiv region.